VORSTELIJCKE
WARANDE
DER DIEREN:

Waer in

De Zeden-rijcke Philoſophie, Poëtiſch, Morael, en Hiſtoriael, vermakelijck en treffelijck wort voorgeſtelt.

Met Exempelen uyt de oude Hiſtorien, in Proſe; ende Uytleggingen, in Rijm verklaert,

Door J. v. V.

Verciert met hondert vijf-en-twintigh aerdige Afbeeldingen, in Koper geſneden, door MARCUS GERARDS.

Alles tot ſonderlingen dienſt ende nuttigheyt voor alle ſtaten van menſchen uytgegeven.

'T AMSTERDAM,

By *Sander Wybrantſz.*, in de Heere-ſtraet; *Jan Blom*, op de Lauwrier-graft, in Knodſenburgh; *Andries Vinck*, op de Utrechtſe-ſtraet; en *Aert Dirckſz. Ooſſaen*, op den Dam. 1682.

CAREL VAN MANDER
in zijn Schilder-boeck.

D*Aer is oock tot vercieringe onser Schilder-konst ge-weest te* Brugge, *eenen getal-weerdigen onder de vermaerde, geheeten* MARCUS GERARTS, *dat een goet Meester is geweest, die binnen* Brugge *ende elders verscheyden wercken dede, wesende Universael, of in alles wel ervaren, 't zy Beelden, Lantschappen, Metselerijen, Ordonnantien, Teyckenen, Etsen, Verlichterij, en alles wat de Konst magh ombelsen. In Landschappen was hy seer aerdigh, &c. Hy heeft oock geteyckent ende ge-etst het Boeck van de* Fabulen der Dieren, *dat een fraey dingh, ende seer wel gehandelt is, &c.*

'T loff deses Konstenaers wordt van alle verstandige Meesters seer heerlijck geacht, ende als een Sonne onder de Liefhebbers gehouden, oock haere discipulen op't hoogste nae te volgen, aengepresen.

VOOR-REDEN

Aen den Konſtlievenden Leſer,

aengaende

De ſtichtige vermakelijckheyd ende nuttigheyd der Fabulen.

DE treffelijckheyt ende nuttigheyt der Fabulen (Verſtandige Leſer) is ſoo groot, dat die ſelve met geene woorden kan uytgedruckt noch beſchreven worden: 't welck alſins door hem ſelven klaer is: want onder die ſelve leyt die wijſheyd, als onder een ſchorſſe, verborgen. Waerover oock de Oude geoordeelt hebben, dat niemant die ſelve te recht konde verſtaen, 't en waere hij met een doorluchtigh verſtandt van Godt was begaeft. Want PLATO, die onder den Heydenen de Godlijcke genaemt wordt, oordeelde datmen van de eerlijcke Fabulen behoorde te beginnen: *Dat oock de Voedſters de teere en buyghſame verſtanden met ſoodanige lieflijckheyt meer behoorden te koeſteren ende op te queecken, als zij haere lichamen gewoon zijn te cieren en op te proncken.* Wie iſſet niet bekent dat alle geheimniſſen der Ouden hier onder hebben geſcholen? want zij gaven daer mede de domme werelt te verſtaen, datter moſt eenige Godts-dienſt zijn, om alſoo de herten af te ſchricken van de ondeugden, en ten wederſijden een ſpoore of prickel te geven de deugden te omhelſen. DIONYS. HALICARNASS. heeft ſeer klaerlijck der Fabulen nootwendigheyt te kennen gegeven, als hy ſeyt: *Wie iſſer die niet en ſoude meenen, dat der Griecken fabulen den menſchen hoognodig zijn? eenige zijnder die de wercken der nature onder ſeeckere verbloemde redenen voorſtellen, andere die den menſchen Droefheden en Ellendigheden boven maten vertrooſten, andere drijven van haer wegh vreeſe*

lib. 2. De republic.

lib. 1. Antiquitat.

 en

en allerley verstooringen des gemoets, en verjagen de oneerlijcke gedachten; ja een ijgelijck is tot haere besondere nuttigheyt gevonden. 'T is oock seecker dat de fabulen den menschen aenbrengen een vaste overlegginge tot scherpsinnigheyt en opmerckinge des verstandts, want soo haest en wort de fabel niet voorgestelt, of 't kloecke vernuft let terstont op 't oogmerck desselver. soo dat in 't voorstellen en begrijpen een sonderlinge aerdigheydt gelegen is.

Daer en is bij nae geene saecke die yemant mocht overkomen, of men vindt daerinne stoffe, 'tzij ter leeringe of ter waerschouwinge voorgestelt: jae met sodanige vermaecklijckheyt, dat veele geoordeelt hebben, de vindingh der selve te wesen een lieflijcke en verheuglijke konfiture van 't menschen leven, en geen kleyne vertroostinge onser swarigheden, waer toe die oock (sonder twijfel) van den Ouden zijn bedacht en gevonden. De edele en treffelijcke verstanden scheppen hier uyt een groote nuttigheyt en scherpsinnigheydt: maer den geenen, die slegs bij haer neuse heen sien, schijnen dese dingen belachelijk, jae konnen niet Godlijx daer uyt mercken en verstaen: gelijck d'onverstandige, die alleen op de schorsse, en niet op de deughd en vruchten des booms letten. dese zijn den kinderen gelijck, die bij den viere een deel Poëtische kluchten vertellen, en letten niet eenmael op de heylige en overtreflijcke nuttigheydt die daer onder verborgen is.

D'Oudheyd deser fabulen is soodanig, dat den tijd daer van schijnt haer register verlooren te hebben. zij worden gemeenlijck ÆSOPO toegeschreven (hoe wel die oock bij veele andere geleerde Mannen verdicht zijn) om dat zijne harssenen veerdiger ende bequamer waeren, waerover hy ook, als den konstichsten Meester daer van alleene den naem heeft bekomen.

De H. Schriftuere wort van haere Godlijke Heyligheyt niet ontluystert, als wij menschlijker wijse dese Fabulen, naer 'tseggen der Ouden, verheffen: doch elcx moetmen in haeren sin

aen-

aenmercken : met een ander geeſt is deſe, met een ander geeſt is d'ander beſchreven. De H. Schriftuere voert ons met verſcheyden exemplen en aenwijſingen, ſoo tot te Dieren, Vogelen, &c. als tot verbloemde ende allegoriſche manieren van ſpreken, die niet als met eenen verlichten geeſt konnen verſtaen en begrepen worden, waer in den H. Geeſt ſelve ſchijnt een vermaken genomen te hebben. Soo datmen deſe (ſoo veel een zeedelijck,burgerlijck en eerlijck leven belanght) niet behoort te verachten en onteeren.

Verſoecken daerom,dat niemandt onſen vlijdt beſchuldige, om dat wij deſe Heydenſche Fabulen uyt het boeck der vergetenheyt wederom voor den dagh brengen, als zijnde genoechſaem van andere gedicht en beſchreven, maer letten inſonderheyt op de geeſt-rijcke hant deſes konſt-rijcken Schilders, die ſoo aerdigh en levendigh het weſen der dingen heeft naegebootſt, dat de nature ſelve ſchijnt ontluyſtert te zijn. Waerover hy oock eenen onſterflijcken loff bij alle konſt-beminders verkregen, en met den lauren-kroon,nae zijne waerdigheyt, ver-eert is.

Van de dichten, ſal 't aen den verſtandigen Leſer ſtaen, die ſelve na zijne beleeftheyd te verſchoonen ende ten beſten uyt te leggen: Maer van den onverſtandigen kan noch Apellis beeld, noch Homeri rijmen, niet ongelaſtert noch ongetadelt blijven. Tot meerder verlichtinge en verluſtinge deſes wercx, hebben wij op een ijder Fabel gepaſt en ge-eygent een oude hiſtorie, ſoo uyt de Latijnſche als Griecxſche Schrijvers, om met de nieuwe Hiſtorien geene ergerniſſe of aenſtoot te geven, alſoo dit tot niemandts hoon noch ſmaet, maer alleen tot aller waerſchouwinge en leeringe geſchreven is.

Neemt hier mede onſen arbeyd in danck, en verwacht hier nae (met des Heeren hulpe) wat anders.

INLEYDINGE

Tot de

Vorſtelijcke Warande
der onvernuftige Dieren.

Sa Mackers! 't zeyltjen ſtrijckt, en ſtieret 't jacht *te lande,*
Op dat wij onzen geeſt gins in die groen Waerande,
Een vorſtelijcke plaets, ververſchen in de ſchaeuw:
De Zonne ſteeckt te zeer, haer hette maeckt ons flaeuw.
De ſchoot van 't binnen-meyr, is ſpiegel-glad en effen.
Het windeken dat ſlaept, geen baren zich verheffen.
Koomt, volght mij op het ſpoor, en houd dit binnen-pat.
Van nuchtren morgen-dauw zijn noch de kruyden nat.
Wy naerdren meer en meer, de luſt-plaets *loopt ons tegen.*
Hoe aerdigh heeft Natuur beſchildert deſe wegen!
Hier iſt daer 't weſen moſt, hou ſluyter open doet!
Hij word mijn ſtem gewaer, en loopt ons te gemoet.
Hoff-wachter oorloft doch dees Heeren en Jonck-vrouwen,
Dat zij de cierlijckheyd van deſe plaets aenſchouwen,
V moeyt vergolden werd. Koomt vrunden treed vrij aen,
Ontſchuylt der ſonnen brand in ſchaduwende blaen.
Dat yeder een van ons zich inbeelde in de zinnen,
Dat wy al Graven zijn, Baroenen en Gravinnen,
In 't nutten van haer weelde, en haer wellustigheyd,
Daer menigh d' hemel om zijn welluſt heeft ontſeyt.
Wat hagen groen van palm zijn hier ſoo glad geſchoren?
Die doolhoofs wijs geſtreckt, gekrunckelt ons verloren

Doen

Doen doolen hier en daer, zoo datmen hier in't groen
Van d' eel Cretensche maeght *wel't klouwen had van doen,*
Om volgen lancx den draed', om eyndelijck den blinden
Bedriegelycken wegh, en d' open-poort te vinden.
Wij dolen heen en weer, en worden staegs gestuyt.
Wij zijn schier afgemat. hoe raecken wij hier uyt?
De Doolhoff *schijnt met ons zijn spotternij te drijven.*
Wat Geest heeft ons vervoert? 't geselschap moet hier bliiven.
Men houdet mij te goede, ick kent het is mijn schuld,
Ick, ick sal d' oorsaeck zijn, soo ghij hier blijven sult.
'T geselschap, soo mij dunckt, vermoeyt, sou wel gelusten
Te lesschen haeren dorst en ergens wat te rusten.
Wat raed? hoe mogen wij ontsluypen sulck gevaer?
Of ergens een weerdinne hier op te speuren waer,
Zoo waer't gewonnen spel. doch voor ons lijfs vermoeyen
Ziet aen de slincker zijde een schoon prieelken bloeyen:
Elck spoeye best hij mach. Tsa vrunden sit hier om!
U aessem wat verhaelt, ghij ziit ons wellekom.
Een aengename rust ververscht den machteloosen,
En't herte door den reuck van lelien en roosen,
Daer't roosmarijn tapiit is rondsom mee bestickt,
Niet weynich word vermaeckt, verlustight en verquickt.
Maer wat Lucretia, *van maecksel wel besneden,*
Verberght daer in het groen haer blancke en naeckte leden?
En dreyght haer selfs de dood? zij dreyght niet, och zij steeckt!
Zij quetst haer selven't hert! Ziet ziet hoe't bloed uytbreeckt:
Hoe't bloed de wonde ontvloeyt, en daelt met groot verlangen
Benedenwaerts, daer't word behendelijck gevangen,
Door s' kunstenaers bedrijf. verschrickt niet, 't is maer schijn,
'T en is geen vrouwen bloed, 't is enckel rooden wijn:
Die Bacchus *is gewoon te schencken voor de Vorsten,*
En andre die vermoeyt hier in de schaduw dorsten.
Nu vrunden drinckt eens om, ziet hier is wel te pas
Op kunst-rijck goud geschroeft een krystalijnen glas.
Avoust, en doet bescheyt, daer is noch in de tonne,
Laet omgaen met de Maen, of liever met de Zonne.
Geselschap brenght eens om, en koelt vrij uwen moet:

'T is

'Tis niet Lucretias maer enckel druyven-bloed,
'T welck 't beeld besloten houd, van binnen in zijn adren,
Die wonderlijck geleyt van elders haer vergadren.
Zoo niemant meerder lust, soo nemen wij verloff.
Vaert wel Lucretia: zoo yemant wat te groff
Of te tyrannighlijck u't bloed heeft afgezogen,
Denckt dat versmachten dorst tot sulcx hem heeft bewogen.
'Tis langh genoech gedwaelt, wij laten den Labrint:
Die hier ervaren is wel flucx een uytkomst vind.
De bloemhoff light nu 't naest, wiens bedden zijn als schulpen
Heel uytheemsch van begrijp, daer menichte van tulpen
Als is slaghorden staen, en steken haren kop
Veelverwigh nae de locht en nae de sterren op.
Mij lust niet al de rest der bloemen te verhalen,
Daer Flora prachtigh schijnt op 't cierlijcxst mee te pralen:
Als Zephyr haer omhelst, als zijn gezochtste bruyt,
En violetten blaest met zijnen adem uyt,
Zoo dickmael hij haer kust in dalen en prieelen,
Wanneer zij onderlingh malkandren 't herte ontstelen.
Hier heeft zijn zetel-stoel gebouwt de blijde Mey
Van thijm, van roosmarijn, en bloemen veelderley.
Wat menghsels gloeyen hier? daer dhommelende bijen
Om zoeten honighzeem haer wellust komen vrijen.
Maer laet ons om wat nieus te droomen zijn bereyt,
Vermits 't vermaeck gevoed word door verscheydenheyd.
T sa opwaerts met mij stijght, op desen lagen toren
Die uyt een eyckenboom is wonderlijck geboren,
En seven transsen draeght, een eere deser stee:
Van waer ghy ziet beneen ontstaen een wilde Zee
Door 't springen van een born, gegroeyt uyt groene planten,
Dat als een schreyend beelt versmelt aen alle kanten
In vloeyende krystal, en 't lijckt wel aen den schijn,
Als oft de Philosooph Heraklitus wou zijn:
Die 't alles, wat beschijnt het wanckel licht der Manen,
Beschreyens weerdigh acht, met uytgestorte tranen.
Ghij ziet hier weerzijds 't strangh van eenen Oceaen
Die op zijn glasen stroom voert kielen zwaer gelaen.
Walvisschen mooghdij hier en monsters zien wanschapen,

Die vis-

Die visschen rispen uyt en stroomen, als zy gapen:
Die 't water dobbren doen, dat Typhis *is verveert,*
En Palinurus *selff voor 't slingren van haer steert.*
Neptunus *ziedy 't hooft en natten baert opsteecken,*
En dreygen met zyn vorck de baren die hem smeecken.
Op zynen kinckhoorn maeckt den Triton *heesch geluyt,*
Dat al de Water-Goon en Nimphen *kijcken uyt.*
Maer och hy word verlust en byster schier van sinnen,
Die dees Zee-jussren siet, dees spieg'lende Meyrminnen:
Die met hayrstreelen staegh bedrijven al haer pracht:
Dees, snoert haer vlechten op: die, om haer schaduw lacht:
Dees, laet aen haer paruyck 't goud en gesteenten blincken,
En peerlen die zy raept wanneer de schepen zincken:
Die, kemt haer gouden hayr, en wast in 't soute nat
Haer blinckende aengezicht en voorhooft altijd glad.
Help Nimphen *die u ziet, wie ist, die niet souw wenschen,*
Dat ghy mocht zyn geteelt van 't bloed en 't saed der menschen.
Wie ist die niet beklaeght dat u gestaltenis'
Is boven navel mensch, en onder navel visch?
Maer ginder, zoo my dunckt, uyt een verburgen haven
Vlieght een Galey *in 't ruym, door 't roeyen van de slaven;*
Rand een Koopvaerder *aen, die op 't verbolgen Meyr*
Zyn boeve-netten spand, en kloeck zich steld te weyr.
Wacht mannen, 't geld u lyff! Matroosen houd u onder!
Daer gaet een roock-wolck op, gevolght van eenen donder
En blixem des geschuts, dat eyslyck van geluyt
Vuyr, water, aerd, en locht blaest t' zynder kelen uyt.
Het yser plompt in 't nat, nae dat het een geschreye
Heeft schielyck opgeweckt in 't midden der galeye,
Die alzins is geverwt, met klibber, breyn en bloed:
Hier rolt een menschen hooft, en ginder eenen voet,
In 't midden van den storm groeyt 't herte van de Turcken,
Die op haer halve maen en dicken tulband snurcken,
d'Hollander *onversaeght, bralt met zyn Princen vlagh:*
d' Hollander *die noch noeyt verwonnen t' onder lagh.*
Eer zouw de lont in 't kruyt in 't midden van de baren
Met zyn en s' vijands hulck recht nae de sterren varen,
Eer hij zich dwingen liet van een Mahumetaen,

En 't ijſer aen het been ſoo ſchendelijck liet ſlaen.
Mars *raeſt noch even dol; hoe zal dien ſtrijd zich enden?*
De Turck *het hert ontvalt, hij gaet het hooft flacx wenden*
Weer nae zijn roof-neſt toe. hij reyſt weer op een nieuw:
En d' Hollandſche kartouw die ſchenckt hem den adieu.
Gewis eens menſchen oogh en kan zich niet verſaden.
De geeſt en 't hert zijn met verwondren overladen.
Beſt dalen wij om laegh, en zien waer zich nu rept
't Gevogelt *dat de locht met zijne vleuglen ſchept,*
En hooger niet en ſtijght alſt net en wil gedoogen,
Dat haer gevangen houd en alzins overtogen.
Den Arend *krom gebeckt is* Keyſer *van dit rijck,*
Die Jupijns *blixem voert, daer elck voor knielt in 't ſlijck.*
De Kraen, *de blancke* Zwaen, *de roode* Kalikoenen,
De Gier *en* Paeuw *dat zijn ſijn heeren en baroenen.*
Den Haen *wil Koningh zijn, om dat hij is gekroont,*
Om dat hij moedigh ſich in 't bloedigh oorloogh toont,
En ſich met d' handſchoen licht laet tot den kamp bekoren,
Vertrouwende op ſijn moet en op ſijn ſcherpe ſporen.
Hij heeft der beelen veel, ſijn geyle min hij bluſcht,
Recht oft een Koningh mocht al doen wat hem geluſt.
De Papegaey *is Tolck, die aen d' uytheemſche volcken*
Moet brengen s' Konincx hert en ſijnen ſin vertolcken.
De Struys *ſijn rechter is, die 't vierſchaer ſteeds bedient,*
En oordeelt in ſijn naem wie vijand is of vriend.
De Valck *als beudel ſtraft, die 't vierſchaer heeft verweſen,*
Verbidden hier niet geld, als 't vonnis is geleſen.
De Zwaluw, Muſch, *en* Gans, *de* Duyſt, *de* Nachtegael
En d' Exſter *brengen chijns den Keyſer altemael.*
De Vleermuys *en den* Uyl, *als bloedige Tyrannen,*
Zijn eeuwigh uyt het hoff in ballinghſchap gebannen.
Wiens herte niet ontluyckt, die ſulcken vlucht bij een
Gevlerckte borgers ſiet, van maecxſel onderſcheen?
Eenparigh d'een verſchijnt, en d' ander bont van pluymen.
Hoe kanmen hier ſijn tijd verſpillen en verſuymen!
tSa? gaen wij nu beſpien waer 't wilt *en* ongediert
Verſchuylt in 't donker wout, en ons voor d' oogen zwiert.
Dien heuvel wel beplant verſtreckt eens Princen wooningh,

Voor

INLEYDINGE.

Voor d' onverwonnen Leeuw *der dieren hooft en Koningh:*
Die *hier zijn hoff ophout, en met een fier gemoed,*
Nae sijn raed-kamer treed, gevolght van eenen stoet
En uyt gelesen hoop van wel-gebooren dieren,
Di. hoogh geadelt sijn, en die zijn hoogheyd vieren.
't Langh-halzige Kameel; *Heer* Bockaert *langh-gebaert.*
Het felle Panter dier, *en 't welbeslagen* Paerd;
Heer Wolffaert *en den* Beyr *zijn s' Konincx opper-raden,*
Die letten wat het rijck kan voordren en beschaden.
De Tyger *veld heer is in 't ruym van dees valley,*
Daer hij het opzicht heeft van s' Konincx veld-armey.
Dien vreesselijcken Dogh, *die d'oogen wijt opsperde,*
De trotze Capiteyn *is van des Konincx guarde.*
't Loos Reyntjen *is spion die altijds op de straet*
Doorsnuffelt watter in de wereld ommegaet.
De Brack *is Courtisaen, en* d' Hasen *zijn lakeyen,*
Die proncken aen 't palleys met s' Konincx levereyen.
Den afgejuckten Stier, *den* Ezel *en het* Zwijn
Aen hofdienst met de Kat *van ouds verbonden zijn.*
De Baviaen, *de* Sim, *en* d' Aep *hier op tonneelen*
Comedianten *zijn, die s' Princen farcen spelen.*
Wie zach oyt schoonder jaght van alderhande Wilt?
Ziet hoe d' een in gedaente, en verw van d' ander schilt.
Hoe ruygh den eenen is, en d' ander tam van zeden.
Zoo ijmand maer wat tijds of uren wil besteden
In 't groen van dees Warande, *en gae slaen over al*
'T Gevogelte *en* 't gediert: *eerlange hij worden sal*
Een tresfijck Philosooph, *vermids des wijsheyds leesten*
Gevormt zijn nae 't bedrijff van vogelen en beesten.
Wie dan leergierigh is, die voeg zich hier bij mij,
En laet geen leerens tijd onachtsaem gaen voor bij.

I. V. Vondelen.

DORPEL-OPSCHRIFT.

O Menſch, die hier, in dees Warand,
Tot u vermaeck wordt omgeleydt,
Terwijl dat ghij den geeſt vermeydt,
Leert wat, en lett eens op u ſchand:
Bemerckt hier, hoe het ſcherp verſtant,
'T welck goet en quaet door Reden ſcheydt,
Trouw, Liefde, en Recht, en Zeegbaerheyt,
Geweken zijn in 't Beeſten-lant.
Den Menſch is nu in deſen eeuw
Van aert een Wolf, Vos, Beer oft Leeuw.
Pythagoras ſouw ſeggen dan;
Den Man wordt Beeſt, de Beeſt wort Man.
Des kent u vuyl; en ſegt, Ick wench
Dat ick weerom mach worden Menſch.

I. R. A.

TOT D'AENSCHOUWERS
van dees WARANDE.

K*Oomt vrij ſchouwen deſe* Beemd,
Siet hoe wonderlyck en vreemd
Dat de Dierkens *t'ſamen leven:*
Hoe de trotſe Leeuwe *pralt,*
'T Reyntjen *loos in ſtricken valt,* *(ven.*
Hoe 't Schaep *voor de* Wolf *moet be-*
Waer den menſche in wort geleert,
Hoe des werelts hoogheyd keert:
Hoe zich ijder heeft te dragen:
't Zij tot eerbaerheyd en deughd,
't Zij tot tegenſpoet of vreughd,
Wilt dat hier de beeſtjens *vragen.*

Klinck-Gedicht.

ONtkerckert van het Lijf mijn *Ziel* korts gingh ſpanſeren,
En vond' een groen *Warande*, alwaer zij trots en fier
Sagh treden op het kruyt, en ſpeelen menigh *Dier*,
Oock *Voogh'len* licht en vlugh van allerhande veeren.

O ſprack zy! laet den tijdt niet vruchteloos paſſeren,
Hebt acht op haer bedrijff en onderlingh geſwier,
Miſſchien de Wijsheyd oock verburgen ſchuylt alhier:
Van Dieren mogen doch de Menſchen zeeden leeren.

Zy lagh hier op haer luym, en hielt haer wegh geſcholen,
En monſterde al het Choor der gener die hier dolen:
Ten laetſten leerens ſatt, zij 't lichaem weder vandt.

Beval de *Kunſt-Goddin* eens *Dichters*, met zijn dichten,
En *Beeldenaer* uyt jonſt dees *Idé* te verlichten,
Om elck die aen te bien tot een dierweerdigh pandt.

1. *Van't Peerdt ende den Voerman.*

ALdus heeft de Keyser *Tiberius* met een van zijn Hof-dienaers gehandelt. Dese was des Keysers voor-rijder, ende soo dickwils als de Keyser een reys deed, most hy voor uyt om al den wegh te besichtigen. Doen hy nu eens in een diepe ende boose kuyl viel, ende daer in bleef steken, dat hyder niet wel uyt komen konde, soo wierd *Tiberius* toornich, sloegh hem heftich, ende sprack: Pack dy haest daer uyt, of ik wil dy in desen dreck laten steken ende vergaen. SUETONIUS.

HEt slaefsche lastbaer *Peerd*, afwijckende te verre
Van 't rechte wagen-spoor, geraeckte met zijn kerre
In 't diep van een morasch en slibberigen plas,
Alwaer 't by nae versmoort en heel verzopen was.
De *Voerman* al vergramt, zijn geessel-zweep doet klassen,
En roept, o kreng! ontslaet ons d'afgront der morassen.
Het ongeluckigh dier, trost wat het trossen magh,
'T hijght bykans ademloos en voelt vast slagh op slagh:
Ten laetsten spreeckt het dus: O beudel! wilt u schamen,
Dat ghy zoo armen guyl (als ick) slaet 't lijf vol stramen,
Daer ik my zelfs niet spaer, maer hale tocht op tocht,
Op dat ick uyt dees' gracht op 't droogh geraeken mocht.
Zacht (zeght den voerman) zacht! zult ghy my weder-streven?
Ick zal u stocken-brood in plaets van haver geven.
Zoo sprekende hy den zweep rept met een groot geraes,
En touwt het taeye vel van 't mager honden-aes.
,, Onzaligh is het land, daer van een woest verwaten
,, Ondraeghlijck wreed Tyran verheert zijn d'ondersaten.
,, Hy zuypt haer 't vleesch en 't bloed, en knaegt tot op 't gebeent
,,'T versteken overschot der schameler gemeent.
,, En zo daer yemand kickt, die moet (wat booser plagen!)
,, Een drijemael swaerder juck als oyt voor henen dragen.

2. *Vanden Leeuw ende Vos.*

DEſe Fabel heeft den Keyſer *Rudolphus* de eerſte gebruyckt. Want als hy van de Vorſten gevraegt wierde, waerom hy niet in Italien, als de voorgaende Keyſers ende Koningen, quam? ſoo gaf hy hun ter antwoort: Hy had de treden ende voetſtappen veeler Keyſeren geſien, die in Italien waren ghetogen, maer weynich voetſtappen der gener die vrolijck ende wel te vreden weder t'huys ghekomen waren, ende heeft hen daer op deſe Fabel vertelt. CUSPINIANUS.

DEn onverwonnen *Leeuw*, der dieren opper koningh,
Zich veynſde doodlijck kranck in zijn ghewelfde
wooningh:
En daeghden al 't gediert ten Hove op groote peen
Wie daetlijk niet verſcheen tot voorſtand van 't gemeen:
Vermits hy zaecken hadde' haer allen te verbreyden,
Nut tot den ſtand zijns Rijcx als hy zou zijn verſcheyden.
Elck volght zijns Koninx laſt, al bevende uyt ontzagh
Verſchijnt in 't groot Palleys op den gezetten dagh.
Elck komter, uytghezeyd de *Vos*, de looſt' van allen,
Die heeft in al dit ſpel een wonder quaed gevallen,
Neemt op de ſtappen acht, die hy in 't zand ziet ſtaen,
Verneemt dat niemand keert van al die derwaerts gaen:
Dies ſpreeckt hy by zich zelfs, al toornigh en verbolgen,
Te recht zy beeſten zijn die blindelingh dus volgen.
De ſtappen die in 't zand geſtreckt nae 't groot Palleys
Klaer toonen waer toe wil gedijen zulcken reys,
Vermits van veelen niet een van ons meed-gezellen
Weerkeerden veyligh om 't geſchiede te vertellen.
„ Geluckich is de man, die uyt een rijp beraet
„ Van 's Princen tyrannije en wreetheyd 't net ontgaet.
„ Die uyt 't gevaer zich houd van ſtricken opgehangen
„ Daer 't arme ſlechte volck te licht zich in laet vangen.

3. *Van den Eycke ende Olmboom.*

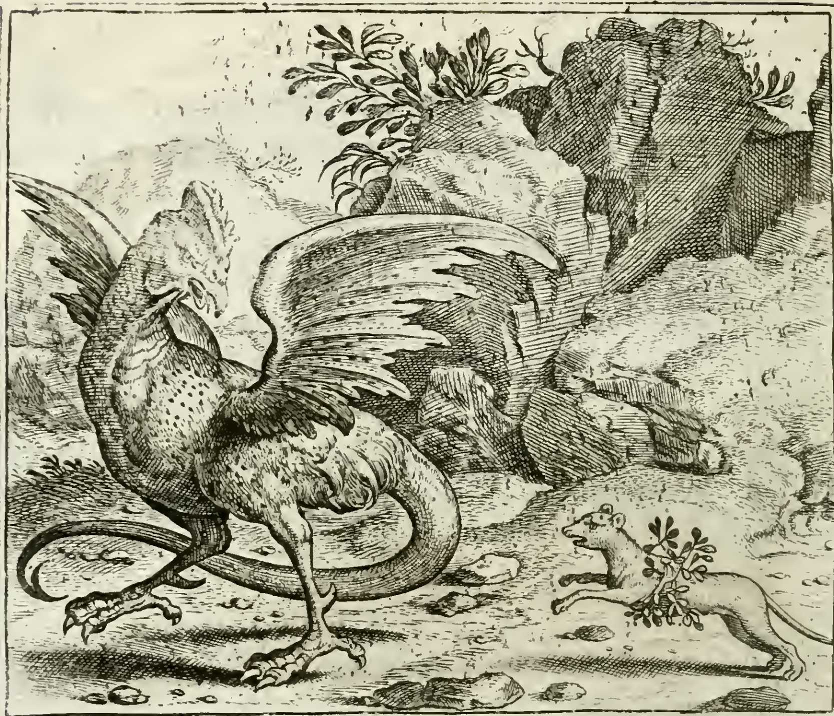

SUlcken raedt gaf *Sosistratus* den *Syracusanen.* Want als *Sosistratus* sagh dat *Agathoclis* vrienden in ende om de stadt *Syracusa*, tot grooten nut ende beschuttinge der selver Stadt, wijdt ende breedt te heerschen ende te gebieden hadden: Soo raede hy den *Syracusanen*, dat sy de heerschappy ende oock de vrienden *Agathoclis* souden uytroeyen, ten eynde de Stadt van sulcke hulpe berooft zijnde, te lichter van den vyandt belegert, ingenomen, en de verwoest mocht worden. POLYÆNUS.

III.

DEn ſchaduwenden *Olm* bad *d'Eyck* der bomen koning,
Dat zonder langh verdragh oft eenige verſchoningh,
Hy 't bladerrijck geboomt dat om hem ſtont gegroeyt
Ter aerden vellen zou : op dat hy ſchoon gebloeyt
Zich heerlijck toonen mocht, en zonder eenich kommer
Zijn groente breyden uyt en veel begeerde lommer.
Maer als den rijpen *Eyck* zijn ſchalckheyt wert gewaer,
Sprak hy: Waer blijve ik dan op't ſtrenghſte van het jaer,
Wanneer den zuyren herbſt en winter met zijn buyen
Als uytgelaten heel zoo fel begint te luyen?
Dat mijn volwaſſenheyd noch dickte komt te ſtae;
Hoe diep in d'afgrond ick mijn kromme wortel ſlae;
Ten zy een dicke ſchaer van Beucken, Elſen, Linden,
Afſchutten t' mijner baet 't gebulder van de winden:
Dies ick u ſchalckheyd ſpoor wel taſtelijck en groff,
En t'uwer ſtraff verban u eeuwigh uyt mijn hoff.
„ Ghy Vorſten luyſtert toe, en wilt dees leeringh vaten,
„ Dat 's Princen heyl beſtaet in 't heyl van d'onderſaten:
„ Dat hy geluckigh is die 's vleyers tong ontgaet,
„ En van 't geſelſchap der lof-tuyters zich ontſlaet,
„ Diens eenigh doel-wit is den plas danck van haer Heeren.
„ En tot den bodem toe de rijcken om te keeren.

4. *Van den Basilisco ende 't Weselken.*

SOo hebben gedaen de Knechten ende Boeren, die in *Scythia* bleven. Want doe de Heeren des Lands tegen de manhaftige wijven, *Amasones* geheten, krijch voerden, ſoo zijn de knechten (om dat de Heeren 7 jaren lang uyt bleven) ſelver Heeren geworden, ende hebben haere Meeſters, doenſe wederkeerden, verdreven. Dies de Heeren tegen de Knechten moeſten krijgh voeren. Maer de knechten hebben al deurgaens het veldt behouden. Eyndlijk heeft eener geraden, men ſoude de knechten niet met wapenen, als machtige vyanden, maer met roeden ende geeſſelen, als Slaven, aengrijpen. Deſen raedt hebben ſy alle gevolght, ende haer met Spieſ-roeden ende geeſſels toegeruſt, ende aldus teghen de Knechten ende Boeren gheſtreden, haer overwonnen, ende 't landt wederom in gekregen. IUSTINUS.

IV.

HEt wreede onmenſchlijck dier, dat eyſelijck en ſtraf
Den menſchen blixemt met een oogenwenk int graf,
De felle *Baſiliſc*, beloerden en bewaeckte
Een *Wezelken* 't welck ſtaegh zijn duyſter hol genaeckte.
Een *Weſeiken* 't welck ſtaegh zijn aes aldaer ontrent
En dagelickſen roof te halen was gewent.
'T welck als het nu gewaer wert 's *Baſilisken* treken,
Zoo heeft het hem beraen om 's vyands macht te breken,
En met een tacxken groen van ruyten zich bedeckt,
Van ruyten 't welck voor 't gift een tegen-gift verſtreckt:
Ja eyndelijck vermagh den *Baſiliſc* te dooden:
Dies heeft het dagelijcks zijn vyand 't hooft geboden.
,, Het welck den zwacken leert, dat hy zijn zaeck gewis
,, En wijs beleyden zal, om hem die ſtercker is
,, Met uyterlick gewelt ſoo ſeer niet te beſpringen,
,, Als door voorſichtigheyd en kloeckheyd te bedwin-
gen.
,, Veeltijds de ſtercke zijn door kloecker t'onderbracht,
,,Want liſt(gelijck men zeght)gaet dickwils boven kracht.

C

5. De Aep met haer Iongen.

ALsoo is 't *Antigono* ende *Alexandro* den Sonen des Konings *Hircani* gegaen. Want *Hircanus* had *Antigonum* zeer lief, en deed hem veel goeds, meynde hem ook het Koninkrijck te erven: maer *Alexandrum* hatede hy; ende of schoon *Alexander Antigonum* in stoutmoedigheyt ende verstant verre te boven gingh, soo en dorst hy nochtans *Hircano* niet wel onder d'oogen komen. Doch eyndlijck storf *Antigonus*, ende *Alexander* bleef te lijf, ende quam tot grooter eeren. JOSEPHUS.

DEr *Bavianen Nicht* vol kluchtige pracktijken,
Die baerden t'eender dracht twee kind'ren haers ge-
lijcken,
Die welck zy ongelijck heeft t'ſamen opgequeeckt:
't Een zy met liefde omhelſde en lieflijk heeft geſmeekt;
Het ander zy verwerp en liet het in groot lijen,
Als of het waer geweeſt onecht van baſtaerdijen:
Daer 't nochtans wettlijck als het ander dalen quam
Van 't Baviaenſche bloed, den rechten Apen-ſtam.
Het ander dertel dier zwom vaſt in duyſent weelden,
Het buytelden op 't hooft, het danſten en het ſpeelden,
Tot dat by ongeval, ô droevigh Apen-wee!
Het zijnen lincker poot ſeer deerlijck brack in twee:
De moeder Simme was begaen om 't kind te ſuſſen,
Maer laes! ten holp al niet, 't en vraeghden na geen kuſſen.
Zy druckten 't aen de borſt, het was te zonderlingh!
Zoo lange tot de ziel het arme wicht ontgingh.
De moeder was bedroeft, zy huylden en zy ſchreyden,
Maer 't regte wit-broots kind, dat was en bleef verſcheyden.
„ Ghy ouders die uw vrucht met zotte liefde aenkleeft,
„ Neemt hier een ſpiegel aen, en ziet wat loon 't u geeft:
„ Als ghy u kind opqueeckt, wild, dertel, ongebonden,
„ Groeyt in zijn ydelheyd en lacht in zijne zonden.

6. De Leeuw en 't Peerd.

GElijck de Leeuw tot het Peerd, alſoo archliſtich is *Cleopatra* (hoewel tot haer eygen verderff) by *Antiochum* gekomen. Want als *Antiochus Gryphus Alexandrum* in den krygh hadde overwonnen, ſoo ontſtack ſy met een doodelijcke haet tegens *Antiochum*, doch liet ſulcx aen haer niet mercken, maer quam zeer vriendlijck tot *Antiochum*, en als of ſy groot me-lyden met hem had, bood ſy hem in zijnen grooten dorſt een verſche dronck waters, daer in ſy nochtans doodtlijck venijn gemengt had, ende noode hem te drincken. Maer *Antiochus* merkte het perijckel, en dreeffe van hem, en lietſe naderhandt ombrengen. SABELLICUS.

VI.

DE *Leeuw* 't ontzaghlijck dier, 't *Peerd* ziende 't gras af lezen,
Zeer liſtich tot hem trad, en veynſde zich te wezen
Een wel-ervaren *Arts*, die door Kunſt-rijcke liſt
Tot allerley gebreck en kranckheyd hulpe wiſt.
Maer 't *Peerd* niet minder loos, riep, ô ter goeder uren
Heeft u *Apollo* hier tot my waerts willen ſturen!
O *Æſculapi* komt uytnemenſte Doctoor!
Treet herwaerts met u kunſt en komt mijn quale voor:
Want mijnen achtervoet my bangh maeckt en verlegen,
Vermits een groot gezwel daer onlangs aen gekregen:
Ontzeght u hulpe niet, is 't anders in u macht
Beſmeeret met u zalve, op dat het wat verzacht.
De *Leeuw* veynſt zich gereet 's *Peerds* achter-voet te heelen,
En ſchikt zich achter aen: dan 't *Ros* ſlacht niet den ſchelen,
Het ſlaet den loozen *Arts* 't hoef-yzer voor den kop,
Dat hy ter aerden light een-ſlaeghs met eenen klop.
„ 'T gaet zoo gemeenlijck, dat die andren neemt te plagen,
„ Die wort eerſt zelfs geplaeght en moet zijn ſtraffe dragen:
„ Die anderen 't net voor-ſpand oft eenen kuyl bereyd,
„ Eerlangh zelfs in den ſtrick oft in den afgrond leyd.

7. *De Vos en de Kraen.*

GElijck de Kraen den Vos, alſoo heeft de Keyſer *Iuſtinianus II.* zijnen vyandt betaelt. Want als *Leontius* hem niet alleen het rijck afnam, maer oock de neus had laten af-ſnijden, en dat *Iuſtinianus* het Rijck weder verkreegh, ſoo heeft hy hem aen *Leontio* en den zijnen, daer van hy een groote menigte gevangen had, wel gewroken. Want ſoo dickwils hy zijn neus ſnoot, ende zijn afgemotſte neus aenraeckte, ſoo liet hy een van *Leontij* volck, niet alleen de neus, maer ook den kop af-houwen. FULGOSUS.

DE langh-gebeckte *Kraen* den ſchalcken *Vos* vergaſten.
De *Vos*, die op de koomſt van zijn vrundinne paſten,
De ſpijze rechten aen, in 't plat van een platteel: (deel.
Dies pronckten Juffrou *Kraen*, maer *Reyntgen* kreegh zijn
Dit heeft haer tot in 't hert verdroten en geſpeten,
Doch heeft zy 't ongemerckt voor ſuycker opgegeten,
Ter tijd zy om haer leet te wreken was gereet,
En *Reynert* oock genood haer tafel heeft bekleed:
Maer 's Kranen loosheyd heeft hy haeſtelijck vernomen,
Doen hy 't eng-halzigh vat met ſpijs ter diſch zagh komen.
De ſmetſende *weerdin* ſpreeckt 't looſe *Vosken* aen:
Hoe *Reynaert* eet ghy niet, laet ghy mijn ſpijſe ſtaen?
,, Hoe ſmaeckt mijn diſch-gerecht? de *Vos* die ſpreeckt ten
beſten:
,, Die met een ander ſpot, word zelf beſpot ten leſten.
,, Want wie met andren ſchempt en houd zijn ſpotgeral,
,, Denck vrylijck dat hy weer beſchempet werden zal.

5. *Pauw ende 't Nachtegael.*

SUlcken eygenschap had *Callinous* de Soon *Calliopes.* De welcke of hy wel niet alleen schoon van lijf ende gedaente was, maer oock van een goede natuere, ende daerenboven met groote gaven des verstants verciert, soo heeft hy nochtans de Goddinne *Calliope* raets gevraeght, hoe hy de saeck soude aenvangen om de kunst van singen wel te leeren. Daer op *Calliope* hem antwoorde: Hy soud hem met de gaven die hem verleent waren, genoegen laten, ende nae gheen andere gaven trachten. IN ADAGIIS.

DE schoon-geveerde *Pauvv* aenhoorde met begeeren
Het *Nachtegaelken* in de wilgen quinckeleeren,
En werd by na verlieft op 't lieffelijck gezanck
En 't goddelijck musijck dat uyt de tacken klanck.
Ten laetsten sprackse aldus: O Moeder aller dingen!
Nature die my voor vele andren zonderlingen
En heerlijck hebt geciert, hoe was ik soo onweert
Dat ghy welsingens kunst met mijnen gouden steert
En eersleyp niet te gaer hebt willen huwelijcken,
Op dat ik zoo alsins der Voglen roem mocht strijcken!
Nature doen terstond heeft 's *Pauvvs* ondanckbaerheyd
Berispt, om dat met 't gene haer rijklijck by geleyd
Zy niet en was vernoeght. gelijck tot geenen tyden
Het *Nachtegaelken* niet 's *Pauvvs* voordeel zal benyden:
Maer zich te vreden houd met 't gene haer is gejont.
Indien oock (zeyde zy) het elck een waer vergont
Te hebben 't gene hy wenscht, 't stond grotelijks te vreezen
Dat met vernieuwen ick al steeds zou bezigh wezen.
„ Ghy die met uwen staet, noch eens ontfangen loth
„ U nimmermeer vernoeght, maer opstaet tegen God,
„ En der Naturen wet, leert met vernoegingh leven,
„ Noch wenscht niet nae het gene een ander is gegeven.

9. *Van de Wolven ende Schapen.*

GElijcken ſpel heeft ANTITAPER die van ATHENEN geſpeelt, dien hy ſpin-vyand was, ende niet anders dan haer verderff ſochte. Want hy geliet hem zeer vriendelijck, ende begeerde een ewige vreede met haer te maken. En op dat deſe vriendſchap des te vaſter ende beſtandiger mochte weſen, begeerd hy van haer, ſy zouden die thien ORATEUREN ende Raets-heeren, als lieden die alle onvreed ende vyandſchap tuſſchen hem ende haer veroorſaeckten, ſonder vertreck afſetten (de-welcke nochtans treffelijcke voorſtanders van de Stadt en van de gantſche gemeynte waren) 't welck ſoo ſy deeden, ſoo wilde hy haer geen ſchade met allen meer doen. Als ſy nu in zijn begeerte verwillighden, ende die voorſienige Raeds-heeren afſtelden, ſoo maeckte hem ANIIPATER argliſtigh in de Stadt, ende maeckte hem met gemack daer ſterck, tot dat hy haer machtigh worde, ende 't regiment innam, ſoo dat hy daer na de Burgers ſonder eenigen wederſtant na zijn believen plaeghde ende onderdruckte. DEMOSTHENES.

IX.

DE *Schapen* hadden met de felle *Wolven* t'ſamen
Een heftig Krijg-geſchil, dies haer ter hulpe quamen
De wacker *Honden*, die zich toonden al bereyd
Haer zaeck t'hanthaven en haer groote onnoozelheyd.
De *Wolven* buyten hoop van d'overhant te houden
De *Schaepkens* boden aen (indien zy 't haer vertrouden)
Te handelen van vreed': mits dat van ſtonden aen
Zy d'*Honden* zouden als in gijſelingh ontfaen;
En daer voor wederom de *Wolfkens* tot haer zenden.
De *Schaepkens* ſtemden zulx! o droefheyd! wat ellenden
Genaeckten haer zoo flucx; van d'Honden zy ontblood
Het een nae 't ander van den *Wolfkens* werd gedood,
Als d'Honden waren van den Wolven tand verbeten.
,, Zoo varen zy die licht der ouden leer vergeten,
,, De welck ons ſtrengh verbied dat zich een yeder wacht
,, Te ſtellen zijn geweld in 's Vyands wil en macht:
,, Noch dat wy nimmer ons in ſlaep en laten wiegen
,, Van hem die al van ouds gewoon is te bedriegen.

10. *Vande Leeuw ende't Muyſken.*

EVen alſoo liep het af met *Balduino* den Coning te Jeruſalem. Want als hy *Admirati* des Turkſchen *Baſſæ* huyſvrouw gevangen hield, ende dacht die zelve te dooden, ſoo beſinde hy hem anders, en dacht hy zoude weynigh profijts met haer doodt uytrechten, maer beter doen, ſoo hyſe los liet. Daerom hyſe vry liet. Niet lang daer naer wierd *Balduinus* vande Turcken zelfs gevangen: doen liet het wijf niet af, of zy maeckte *Balduinus* weder vry, ende hielp hem met zonderlinge practijcken daer uyt. EGNATIUS.

'K En weet by wat geval de *Leeuw* met groot verſchric-
ken
Zich vond op 't onverzienſte in toebereyde ſtricken,
Het zy door 's Jagers liſt, die 't ongediert belaeght,
Oft ander ongeval in 't looze net gejaeght.
De ſtercke is in gevaer. hy worſtelt na vermogen,
Maer word hoe langs hoe meer daer dieper ingetogen.
Dies hy zijn ſtem verheft, en eyſſelijcken brult,
Dat 't ganſche Boſch alom is van 't geroep vervult.
Een *Muyſken* by geval daer dicht ontrent geſlopen,
Op 't ſchallende gekrijſch koomt zijnder hulp geloopen,
En knaegt den ſtrick in twee, met danckbaerheyt en vreugd
Vergeldende des *Leeus* heel korts bewezen deught.
„ Koomt herwaerts ſpiegelt u ghy Koningen en Heeren,
„ En houd zoo wel de kleynſte als d'aldergrootſte in eeren,
„ Vermids hier niemand is zoo machtigh noch zoo groot
„ Oft d'alderkleynſte kan hem oorbaer zijn in nood.

11. *Van de Wind, Sonne ende Wandelaer.*

HEt laet hem aenſien of de twee Roomſche Keyſers *Titus* ende *Domitianus* haer even alſoo hadden aengeſtelt tegen den anderen. Want *Titus* gingh met het volck heel luſtigh ende vriendlijck om, liet geen hovaerdije aen hem mercken, en gaf een yder goet gehoor. Maer *Domitianus* gaf niemand een goet woordt, handeld' hard en ſtuer met zijn onderſaten, ende pooghde hen met macht haer goet af te dringen. En heeft nochtans met zijn ongerechtigh Gewelt weynigh gelts ende veel vyandſchaps gemaeckt. Maer *Titus* heeft met zijn lieffelijkheydt groote gunſt, ende al wat hy wilde van hen verkregen. IN 'T LEVEN DER KEYSEREN.

DE ſturen *Boreas* wel ſterckelijck beweerde,
Dat hy de ſchoone *Zon* in mogentheyd paſſeerde:
Zulck roemen *Phœbo* docht een al te grooten ſpijt,
Flucx dagende over zulcx den Blaeſ-kaeck uyt ten ſtrijt.
De *Noord-wind* was gereed, liet zich ter plaetſen vinden,
En ſnorckte dat hy was de ſterckſte van de winden.
Zy maeckten een verdrag: d'een voor en d'ander naer,
Te proeven haere kracht op eenen *Reyzenaer*.
De Bulderaer began, en blies met volle kaecken,
Wierp eycke-boomen om, en hoogh gereſen daecken.
De *Reyziger* terwijl hielt zijnen mantel vaſt
Spijt wat hy blazen mocht wel ſtijf om't lijf gepaſt.
De *Wind* nae langh geruys niet ziende te vermogen
Gaf oorlof dat de *Zon* nu ook haer kracht mocht toogen.
De *Zon*, die zoetelijck uyt 's Hemels gouden dack,
Op 't hooft des *Reyzenaers* met heete ſtralen ſtack,
Dat zweetende ademloos, zijn kleedren hem verdrooten,
En zich van 's mantels laſt genoodzaeckt was t'ontblooten.
„Gy die te ſtreng regeert, leert wat een macht vermengt
„Met Re'en en zachtigheyd al nuttigheyd toe-brenght.
„Gematighde heerſchappy onbuygelijk liedene
„Veel dragelijcker valt als al te ſtrengh gebieden.
„'T gemeene Volck dat haet een al te korten lijn,
„'T wil liever zacht geleyd, als hart gedwongen zijn.

12. *Vande Mier ende Krekel.*

SUlck een Krekel was *Acilius*, die in zijn jeught niet ſpaerde, maer alle daegh luſtig ende vrolijck teerde. Na dat hy nu alles doorgebracht had, ende niet een lens in de merſs' had om by te ſetten, ſoo quam hy tot den Keyſer *Tiberium* ende begeerd van hem hulpe: maer hy kreegh ſlechs dit antwoort: Lieve geſel, ghy hebt te lang geſlapen, u komſt is te langh verwacht. *Nihil op't requeſt.* COELIUS.

XII.

DE magre *Krekel* nu van 'swinters kou besprongen,
Zogt aen't kloek *Mierken* heyl, tot bedelen gedrongen,
En met een heesche stem viel 't bezich dierken aen;
Erbermt u Iuffrou *Mier*! en om een weynigh graen
My ongetroost niet laet, noch hongers nood bezuren,
Mijn armoe wat vervult, en opent uwe schuren.
Maer 't wacker *beestjen* vry van kommer en ellend,
Den *Krekel* heeft aldus zijn traegheyd voorgewend:
Draeght nu verschulde straf, draeght nu 't vermaledijden
Die al den zomer sleet in wellust en verblijden,
Die d'aengename tijd en zegen hebt veracht,
En slempende uwen oegst verquist en doorgebracht.
„ Het kostelijckste pand en kleynood uytgenomen
„ Is d'altijd vliênde tijd, die huyden omgekomen
„ Niet morgen weder keert: wijs is hy van beraet
„ Die 's tijds gelegentheyd beooght en gade slaet.
„ Die op geen weelde steunt, noch die, hoe hoogh gezeten,
„ D'aenstaende zwarigheyd lichtveerdigh gaet vergeten.

E

13. *Van den Wolf ende Kraen.*

ALdus gingh het den genen, die *Basilium Macedonem* den Griekschen Keyser van 't perijckel des doods bevryde. Want als een Hert op de jacht desen *Basilium* hard op 't lijf liep, ende hem by de hoornen in zijn gordel gevat hadde, ende hem alsoo optilde om hem in 't Bosch te dragen, soo sprong een trou Dienaer toe met een bloot sweerdt, ende sneet met haeste den gordel ontwee, en verloste alsoo den Keyser van de doodt. Dies de ondankbare Keyser vertoornde, ende liet hem het leven nemen, om dat hy hem met een bloot sweerdt soo dicht aen t'lijf quam. ZONARAS.

DE *Wolf* der ſchapen vrees', door 't al te gulzig ſlicken
Aen een verzwolgen been ſchier meynde te verſtic- (ken,
Dies hy op hoop van hulp de langgehalſde *Kraen*
Met veel beloften heeft verwilght, zijn leet t'ontſlaen.
De *Kraen* op winſt verzot, heeft ſtout en onverſchrocken
Uyt d'opgeſperde keel des *Wolfs* het been getrocken.
Maer als zy nu om loon heeft (wel verdient) getaelt,
Heeft met deze antwoort haer 't geholpen dier betaelt:
Wat plompheyd kleeft u aen, dat gy nog eyſcht belooning,
Of is niet loons genoegh d'erbarmlijcke verſchooningh
Zoo dadelijck betoont? doen ick, hoe wreet geaert,
U keel in mijne keel medoogende heb geſpaert.
Dus uwer ſtraten gaet, gaet heenen uwer ſtraten,
En 't leven hebt te loon, dat ick u heb gelaten.
„ D'ondanckbre nimmermeer 't erkennen is bereet
„ De weldaed en de deughd die aen hem is beſteed.
„ Zich zelven kend hy niet, blijft trots, ſtout en hovaerdigh,
„ 'T koomt (waent hy) hem al toe, en is noch meerder waerdigh.

14. *D'Esschen-boom en 't Riet.*

SUlcken hooghmoedt heeft bewesen de stadt *Tyrus*. Want als *Alexander de Groote* even als een groote Storm-wint in 't Landt van *Phœniciam* viel, hebben de kleyne steden haer verootmoedight en 't hooft inde schoot geleyt, ende zijn daerom van *Alexander* verschoont. Maer *Tyrus* verliet hem op zijn macht ende sterkte, ende set hem tegen *Alexander* met al zijn kracht. Dies greep hy de Stadt met groot gewelt aen, nam se in, ende brack alle Huysen ende Palleysen ten gronde af. Alsdoen hebben de kleyne stedekens, onbeschadight zijnde mogen seggen: Och hoe nut ende noodigh ist datmen zijn meerder ende geweldiger wijcke!

DEn dick gegroeyden *Esch*, wiens ſteyle toppen gingen
Recht nae de ſterren toe en 's Hemels zolderingen,
Trotzeerde, dat hy ſtont verheven in't foreeſt,
Spijt d'alderfelſte ſtorm en allerley tempeeſt:
Braveerde dat hy was veel ſtercker van vermogen
Als *'t Riet* dat vande wint al ſtadigh word gebogen;
Als't wanckelbaere *Riet* dat ziddert, ſchud en beeft
Voor d'alderminſte koelt' die langs de velden zweeft.
Hy eyndicht nau, een buy ontſtaet met ſneller vaerden,
En velt den *Eſſchen-boom* ontwortelt uit der aerden.
'T *Riet* ſpeurende de val des genen die terſtond
'T gebladert hooft op ſtack en hoogh verheven ſtond,
,, Dus by zich zelven ſpreeckt: o veyligh wonderbaerlijck,
,, Is nederigen ſtaet voor hoogheyd, die gevaerlijck
,, Het onderwerpſel is van allerhande leet,
,, En ſchielijck word gedreyghd te vallen eermen 't weet!

15. *Van den leugenachtigen Schaep-harder.*

ALsoo ist met het garnisoen der Stadt AMPELE in PELOPONESO gegaen. Want die hebben dickwils een geschrey gemaect, als had de Vyandt voor de poort geweest. Daer op dan de Burgerije in 't geweer quam. Maer doen sy sagen datter geen vyand voorhanden was, hebben zy met een quaedt genoegen het harnas ende wapenen weder neergeleyt. Daer nae begaf het hem, dat de Vyand inder waerheyt aenquam. Als nu de Burgers wederom opgeboden wierden, meynden sy dat het was, gelijck het dickwils te vooren had geweest, namelijck een versiert Spiegel-gevecht, wapenden haer daerom niet. Met dien komt de Vyand aen, ende neemt sonder eenige wederstant de Stadt in. MANUTIUS.

X V.

EEn die met d'*herder-ſtaf* de *wit gewolfde kudden*
Voor't ongediert op't veld belaſt was te beſchudden,
Uyt ſchalckheyd menighmael zijn luyde ſtem verhief,
Help wapen wapen help ! en weert den Schapen-dief,
De *Wolf* mijn kud belaeght, en light hier by geſlopen :
De land-lien quamen ſlucx tot onderſtand geloopen :
Zoo lange tot van hem bedrogen menighmael
Zy ſloegen inde wind zijn ſchalcke logen-tael.
Ten leſten quam de geen, die vaſt op jonge lamren,
Dies d'Herder deerlijk kreeſch, het ſoude een menſche jam-
Help nageburen help ! mijn kuddeken lijd nood, (ren ;
De *Wolf* van 't beſte *Vlies* mijn ſchaeps-kud heeft ontbloot.
Zijn roepen was vergeefs, vergeefs was 's Herders weenen,
Zy dachten 't is bedrogh, hy lieght gelijck voor henen.
„ Zulcx en zoodanigh is der logenaeren loon,
„ Diens goddelooze tongh te liegen is gewoon :
„ Al ſpreekt hy zomtijds ſchoon de waerheyt zonder liegen
„ Men geeft hem geen geloof die luſt heeft in 't bedriegen.

16. *Van 't Zwijn ende den Wolf.*

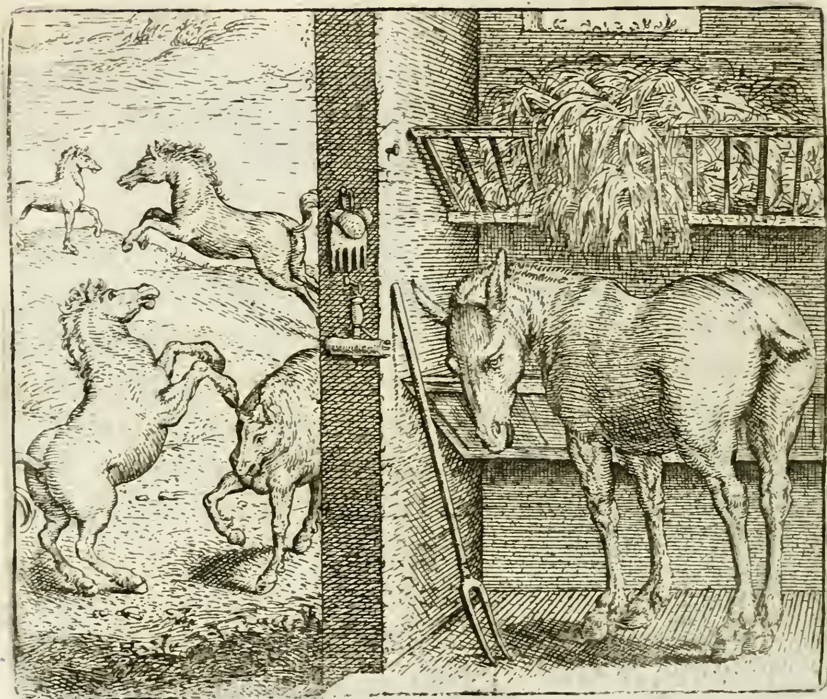

SUlcken ſemblant heeft de Turkſche Keyſer SOLYMANNUS vertoont. Want als Iohannes, Vaivoda te Sevenbergen, ende Koning van Ungeren geſtorven was, ende een jonghe Soon achter liet, ſoo heeft hy hem by de weduwe voor een Pleeghvader ende Momboir des jongen onmondigen kints aengeboden, ende belooft hy woude het geern opvoeden, ende daernae alſt tot zijn mondige jaren gekomen ſoude zijn, Vaivode te Sevenbergen ende Coningh van Ungeren maken. Maer wat deſe Wolf begeerde; ende met zulcken vriendlijcken gelaet zochte, hebben de weduwe ende haer Soon namaels wel bevonden. L. SURIUS.

XVI.

DE *Wolf* een vuyle *Zogh* ziende' inden misthoop liggen,
Die zwanger nu bestond te stenen en te biggen,
Zich *vroemoer* heeft geveynst, en haer in biggens smert
Te helpen aengeboon uyt een medoogend hert.
Zulcx heeft de vuyle *Zeughe* al morrende afgeslaghen.
De *Wolf* om zulcken roof te beter te belagen
Erboot zich *Minne-moer* te willen zijn van 't speck
Dat nergens beter groeyt als in zijn eygen dreck.
Maer als de *Bigster* nu bemerckten 'swolves treken
Zy met deze antwoorde is der dieren schrick ontweken:
Gaet henen Ioncker *Wolf*, u smeer en pelsen huyt
Betuygen wie ghy zijt, zoeckt elders uwen buyt.
,, Ghy die noch menschen wilt in dese Weerelt schynen,
,, En dood d'aenstaende vrucht uws lichaems met venynen,
,, Ick laet 't opvoeden staen: komt herwaerts en ontwaect,
,, Ziet hoe het vuylste beest de Zeuge u vonnis maeckt.
,, 'T zijn hoeren die haer lief onechtelijck omarmen,
,, Maer duyvels die de vrucht haers lichaems niet bescher-
men.

17. *Van een hooveerdigh Muyl-dier.*

ALſoo vermeten was *Amphionis* Soon. Want hoewel hy een luye ende trage pampſack was, ſoo hield hy hemſelven nochtans voor raſch ende ſnel: bad derhalven ſijn ſuſter *Chlori*, die raſch ende behendigh was, dat ſy tegens hem om ſtrijd wilde loopen: maer als ſy nu liepen, ſprangh *Chlori* verr' voor henen, ende hy en konde om ſijn vette buyck noch loopen noch ſnuyven, ende kreegh alſoo niet anders dan ſpot ende ſchand daer van. PAUSANIAS.

XVII.

DE gladde *Muyl* geſtalt aen eener voller kribben,
Zich meſten rond en bol dat 't ſmeer kleefde aen de
ribben,
Vermids hy noch met laſt noch arbeyt was bezwaert,
Waerom hy weeldich wert en briefchten als een Paert,
Beroemende 't geſlacht waer van hy was geſproten,
Jae van veel ed'ler bloed als al zijn tijdgenooten,
Verheffende zijn deughd en draf geleertheyds kunſt,
Waer door hy t'hemwaerts trock zijns Heeren oogh en
Waer door hy overtrof *Rosbayaert* in 't pickeren (gunſt,
In ren of in tournoy, in ſpringen of in keeren.
Maer als de *Muyl* op 't leſt wert voortgebracht in 't perck,
En op ſijn traegheyd van naturen nam gemerck,
Als d'andre hengſten hem zoo wijd te boven gingen,
Het zy in wackerheyd van draven of van ſpringen;
Nu (ſprack hy) merck ick licht, als ick my zelven ken,
Dat ick van 't ezels bloed van ouds geſproten ben.
„ De roemers varen zoo, die zot haer zelf flatteren,
„ En roemen van het geen zy in der daed ontbeeren.
„ Of yemand duyſentmael met roem zich zelf bekroont,
„ D'ervarentheyd betuygt wat deughd by yemand woont.

18. *De Wolf in 't Schaeps-kleed voor de Koy van 't Schaep.*

GHelijck dese Wolf, so heeft *Saladinus* een Turksche *Sultan* ende Vorst in Ægypten hem verkleedt ende gants vriendelijck by den Christenen in Vranckrijck ende Duytslandt gevoegt. De welcke hem kennende, tot hem seyden: als dan willen wy met u vriendschap en gemeynschap houden, als gy geen Turck meer in uw hert, maer een Christen zijn sult. Daer op hy hem haestig weg maekte ende niet meer aldaer sien liet. IGNATIUS.

XVIII.

DE *Wolf* quam tot de koy der wapenlooze ſchapen
Vermomt met 't Lamren-vel om d'*Hamel* te betrapen,
En bad hem dat hy zich vervoegen wilde in 't wout
Dat als een ſchoon prieel was loof-rijck opgebout:
Maer d'*Hamel* ſeyde: ick zoude u geerne gaen verzellen
Indien ghy waert een *Wolf* die u te weyr mocht ſtellen,
Zoo eenich ongediert ons overviel in 't groen:
De *Wolf* gelijck verheught om zulck een antwoord doen
Van 't ſchaeps-vel zich ontſloegh, en ſprack: 't ſa gaen wy
Ick ben de *Wolf* u *Vrund* en aldertrouſte macker: (wacker:
Neen ſprack den *Hamel* doen, gaet u wer ſtraten heen,
En hebt met uws gelijck u luſt en vreughd gemeen,
Mijn ſchaeps koy ick behoe ter tijd ick t'mijnder bate
Een trou gezel bekoom daer op ick my verlate:
Genoegh heb ick geleert, aen deze u vreemde pert
Dat onder 't Schapen-vel ſchool 't wreede Wolven hert.
„ 'T is al van ouds dat om d'onnooſle te verlocken
„ De wreede 't Schapen-vel argliſtelijck aentrocken.
„ De ſchijn veeltijts bedrieght, dus is hy wijs bedacht
„ Die Ioncker *Wolfaert* vreeſt, en zich voor 't Schaeps-vel wacht.

19. *Een Herder ende een Afgodt.*

EVen alſoo hebben ſommige Volcken met hare af-goden ende Beelden om gegaen, want als ſy haer bede van dieſelve niet verkregen, hebben ſyſe uyt toorne geſlagen: en als ſy daer nae ſonder eenigh perijckel, 'tgene ſy begeert hadden, verkregen, ſoo meynden ſy, dat ſy 't vanden afgoden, die ſy wel geſlagen ende afgeſmeert hadden, ſulcx bequamen. ALEX. DE ALEXANDRO.

Op ſulcken voet heeft oock Xerxes den Af-god der Zee NEPTUNO uytgeſtreken. Want als hy over Zee wilde ſchepen, badt hy NEPTUNUM om een geluckige reys. Maer doen hy onderweegh een groote ſtorm kreegh, wierd hy toornigh, ſloegh met grooter toorne in de Zee, ende wierp voet-yſers daer in, om NEPTUNUM daer in te vangen. En als de Zee korts daer nae ſtil wierde, ſoo meynde hy, dat hy NEPTUNUM met ſlagen ende voet-angels daer toe gedwongen had. HERODOTUS.

XIX.

EEn *Ossen-harder* tot afgodery genegen
Aenbad een *houten-God* om rijckdom en om zegen:
Hy lagh op 't aertrijck neer, en bad de Godheyd aen,
Op dat hem 't heyligh hout van armoe mocht ontslaen:
Maer als hy moe gebeen nae blinder luyden zeden
Noch schat noch rijckdom kreegh tot loon van zijn gebeden,
Hy met een stalen acx den af-God ging te keer,
Die brekende den hals viel van 't hoogh altaer neer,
Uytstortende een threzoor van schijven, die (uyt zorgen)
Daer yemand voormaels in had by geval verborgen.
Diens d'Herder sprongh van vreughd', en riep ô Godheyd mijn
U weldaed niet verbeên, maer wou gedwongen zijn.
„Wat weldaet yemand doet met kracht daer toe gedwongen,
„De zulcke ontbeert den lof op des ontfangers tongen:
„Wie willigh als van zelf zijn naesten deughd bewijst
„Veroorzaeckt datmen hem voor zijne miltheyd prijst.

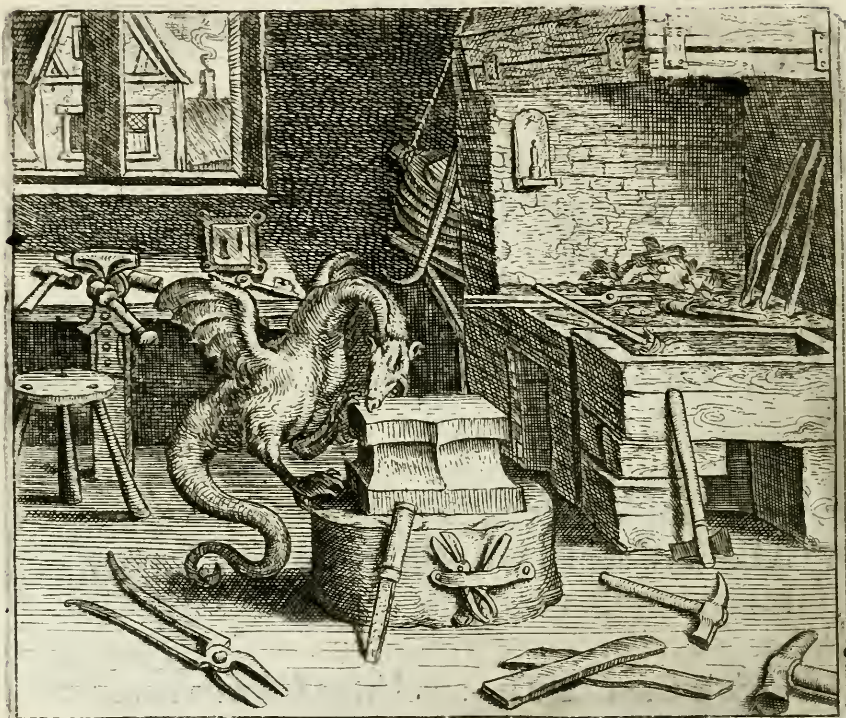
20. *De Vos en de Katten.*

HIer op past wel, dat men van een Roomsche Sterre-kijcker, ende van *Papyrio Cursore* leest. Want de Sterre-kijcker ende *Prognosticant* hield zeer veel van zijn konst, ende gaff uyt, dat hy door dese kunst alle aenstaende perijckelen zijns lijfs ende levens konde ontgaen. *Papirius* daerentegen verliet hem op zijn kloecke vuysten. Als nu *Papirius* en de Sterre-kijcker van de Vyanden aengegrepen wierden, soo stelde *Papirius* zijn vuysten te werck, weerde hem ridderlijck, sloeg'er door, ende behield zijn leven. Maer de Sterre-kijcker bleef met zijn kunst op de plaets doot. SABELLICUS.

DE ſchalcke *Vos* op 't velt de *Katten* vaſt verzelde,
En van zijn liſtigheyt veel ſnorckende vertelde,
Dat aller Katten doen en hand-werck (hoe men 't acht)
Was muyze-vangerye en enckel ratten-jaght.
Terwijl ſy onderlinge aldus in 't twiſten reſen,
En *Reynert* boven haer d'uytnemenſte wouw wezen,
Een koppel honden haer te ſchielijck overkoomt:
De *Simmen* klavren in de tacken van 't geboomt;
Maer *Reyntjen* in gevaer niet wetende waer vluchten
Is flucx der Bracken roof, en ſpreeckt met diep verſuchten:
Hoe ydel is de roem des genen voor gewis
Die op de Katten ſmaelde en nu haer ſchou-ſpel is.
Wanneer hy in ghevaer jae hoop en trooſt ten eynde
Haer vlytigheyd aenſchout en ſelfs blijft in ellende.
„ Die ſchier vergodet ſchijnt en alles hier toelacht,
„ Zich voort beroemen hoede' en voor 't beſpoten wacht,
„ 't Geluck is wanckelbaer: wel hem die wijs beraden
„ Zorghvuldelijck zich wacht van andre te verſmaden.

21. 't Serpent en Aenbeelt.

GElijck de Slangh te vergeefs met haer ſwacke tandekens het aenbeelt beſtaet te knagen: Alſoo hebben de vervolgers van Gods Kercke te vergeefs met haer grimmige Tyrannie onderſtaen de Chriſtenen en het Chriſten geloove uyt te roeyen, gelijk als *Nero*, *Traianus*, *Iulianus*, *Valerius*, *Severus* &c. Want hoe zy de Chriſtenen meer vervolgden, hoe die ſelve haer ſtandvaſtiger beweſen, ſo dat *Severus* eyndelijck bekende ende ſeyde, dat hy hem ſelven met zijn tyrannie meer ſchaeds deede als den Chriſtenen, en *dat het Bloed der gedooden het zaedt der Chriſtenen was.* IN SYMBOLIS IMPERATORUM.

XXI.

'T Scherptandige *Serpent* beluſt was te vermalen
Een *Ambeelt* hert van ſtael en yzer t'eenemaelen,
Maer kon verwinnen niet op zulcken ys'ren romp;
En maeckte 't aenbeelt niet, maer al zijn tanden ſtomp.
Als nu des diers gebit ten leſten was bedorven,
Heeft het van 't aenbeeldt tot een antwoort dit verworven:
Wat dolheyd gaet u aen? dat met u ſcherp gebit
Ghy om mijn hertheydt te verbrijſlen zijt verhit!
Laet af, laet af in tijds, al waren uwe tanden
Van koper en van ſtael, ick maeckteſe ter ſchanden.
„ Dees fabel wil de zulcke aen-ſpreken zonderlingen
„ Die zich aen meten meer als Menſchelijcke dingen.
„ Gelijck dat zotte volck dat met een ydel hoop
„ Een vaert langs 't *Noorden* zoeckt, ſpijt der natueren loop:
„ Dat met een eycken planck, ô ſtoute Zee-gezellen!
„ Drijft door 't bergachtigh ys gelijck als nae der hellen,
„ En blijfter al een ſchip in 't *Noorden* voor den tol
„ Gelijck een toren ſtaen, zy varen even dol.

22. *D'oude ende jonge Kreeft.*

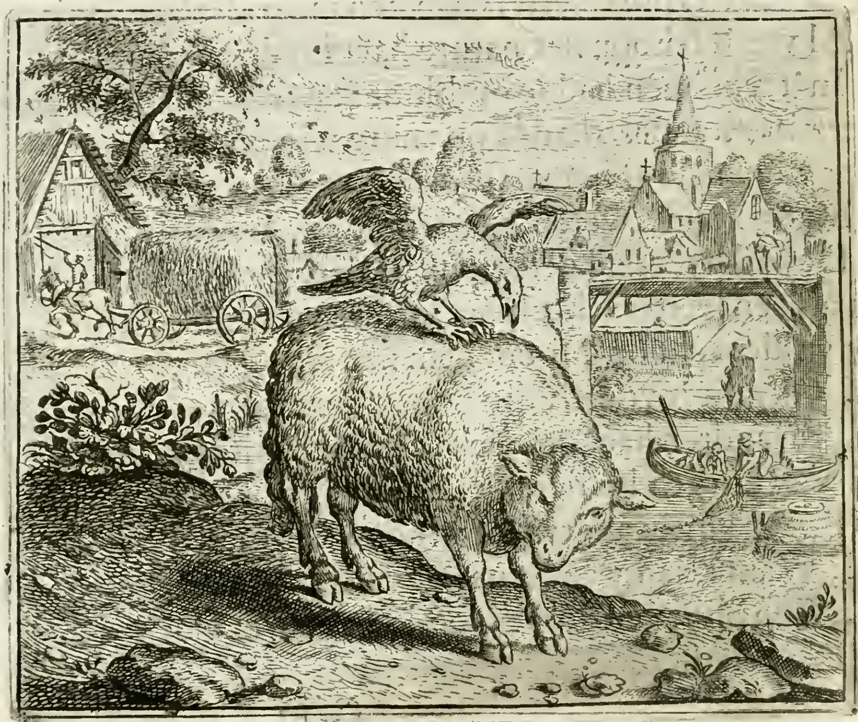

ALſo is de Keyſer *Heliogabalus* van kinds-been af, tot alle ondeught ende boosheyd van zijn moeder opgevoedt ende gewent, daerom hy oock een overmaten godloos leven geleyt heeft; ende doen hy noch in ſijn jeught van den Keyſer *Severo* vermaent ende gebeden wierde, dat hy den wegh der boosheydt wilde verlaten, ende op den wegh der deughden keeren, gaf hy voor antwoord: dat hy dien wegh al gewennet was, ende hadſe van zijn moeder geleert, kondſe daerom niet laten. CUSPINIANUS.

XXII.

DE ſchelpe-Drager *Kreeft* wilde haers gelijk aenwijzen,
Dat 'tvoorwaerts ſwemmen meer als t'aerſlen is te prij-
Al was 't ſchoon dat nature haer luyden in dit deel (ſen:
In 't ſcheppen hadde ontbloot van ſchoonheyd al geheel,
Vermits zy andren hadde op andre wijs gegeven
Met vinnen door het vocht recht voorwaerts uyt te ſweven.
Maer d'onderweſen *Kreeft* ſprack zijnen macker aen,
Dewijl hy 't had geleert hy zoudet eerſt beſtaen,
En als een leerlijck beelt het vochte velt door ploegen,
Hy wilde recht op 't ſpoor hem nae te volgen voegen.
„ Ghy die 't voortreflijck ampt eens leeraers vaſt bekleet,
„ En andren haer gebreck te toonen zijt gereet,
„ U zelven eerſt beſtiert, wilt in u zelf genezen
„ 'T geen ghy in andren meynt beſtraffelijck te wezen:
„ Want als ghy andren leert, en blijft van 't goede ſchuw,
„ Zoo blijft een dobbel ſonde en grover vleck in u.

23. *Een Kraey en 't Schaep.*

SO als het Schaep de Kraey, ſoo heeft *Theodorus Cyrenus* den Tyran *Lyſimacho* geantwoort. Want als *Lyſimachus Theodorum* grouſaem plaegde, en hy 't alles met groote lijdſaemheyt ende ſachtmoedigheyt verdroegh, ſoo wierde *Lyſimachus* noch veel „duller, ende dreygde hem den doodt. Doe ſeyd *Theodorus*, „Ghy dreygt my arme krancke Menſche den doodt; maer hebt „ghy een hert in 't lijf, ſoo gaet heen en dreygt een machtigh „Heer om 't leven te brengen, CICERO.

XXIII.

EEn hongerige *Raef* tot ſtelen altijd vlugge
Vloogh 't witgewolde *Schaep* op zijnen bonten rugge:
Uytpluckende van 't vlies de wol gelijck verwoet
Doorpickt het blancke vel, en zuypt 't onnooſle bloed.
Het Lammeken lijd ſmert, doet niet dan droevigh blaren;
Maer kan de vogel noch verſchricken noch vervaren.
Dies het ten leſten ſpreeckt: bloed-zuypende tyran,
Ghy zijt voorwaer op my een dapper helt en man;
Op my onnozel dier en weerloos heel met allen:
Maer hebdy 't hert beſtaet den hond eens aen te vallen:
De *Raef* word noch beweegt noch luyſtert nae die zanck;
Zuypt 't jonge lamren bloed, gaet vlytigh haren gangh.
„ De klachten zijn vergeefs, vergeefs zijn al de tranen
„ Die voor een dwingeland uyt ſtorten d'onderdanen:
„ Hy lacht in haer verdriet, hy groeyt in hare ſmert,
„ En voed met haren druck de blyſchap in zijn hert.

24. *De Vos en de Bijen.*

GElijck het desen Vos, alsoo is 't oock *Ciceroni* gegaen; want als hy in de kluyven *Cladij* ende zijner anderer vyanden geraeckt was, soo heeft hy zijn vrienden, ende insonderheydt *Pisoni* geschreven, ende gebeden, dat hy hem te hulpe komen wilde. Maer *Piso* antwoord hem, dat hy zijn hulp niet begeeren soude, want soo hy hem onderwond te helpen, soo souden de vyanden des te heftiger ende toorniger op hem vallen, ende geheel ombrengen. CICERO.

DE *Vos* in eenen ſtrick geraeckt in duyzend lijen,
Beſprongen eenen zwerm van hommelende *Bijen*,
Die priemden hem alſins op 't heetſte van den dagh
Met angelen in 't lijf, daer hy gevangen lagh.
Zijn macker tot hem treed, en raed dat hy te zamen
Dien zwerm af-ſchudden zal die hem zoo deerlijck pramen:
Neen zeght de ſchalcke *Vos*, dees *Bijekens* zijn nu zat
Van 't looze Reyntjens bloed, dat liefelijcke nat.
Verjage ick dezen zwerm, zoo koomt'er weer een jonger
Met nieuwen appetijt, met verſchen gragen honger,
Die zouden van mijn vleeſch en bloed haer zelven voen
Met meerder pijn en ſmert als my nu deze doen.
,, Het is een oude ſproock, de welck natuur noch heden
,, In 's herten tafel heeft uytdruckelijck geſneden,
,, Dat van twee quaden 't beſte altijd te kiezen ſtaet:
,, Wel hem die in 't verdriet het ſlimſte noch ontgaet.

25. *De Arend en de Vos.*

GElijk de Vos den Arend, ſoo heeft *Harpagus* den grouſamen Tiran *Aſtyagen* betaelt. Deſe *Aſtyages* had *Harpagi* zoon omgebracht, ende met andere gerichten ende ſpijs opgeſet ende t'eten gegeven, 't welck *Harpagus* verſtaende heeft terſtont bedacht hoe hy hem aen zulcken onmenſchelijcke wreetheyt wreken, ende zulcke ongehoorde daed ſtraſten ſoude mogen, nam daerom de ſaeck liſtigh voor, verſtoord zijn Coninglijcke pallays, ende dreef hem ende zijn kinderen te lande uyt. HERODOTUS.

DEn *Arent* krom-gebeckt het *Vossen* nest beloerde,
Daer zy de jongskens uyt by haer gebroetsel voerde.
Die veyligh van 't gediert, van hagel, wind en stroom
Gelegert lagen in de top van eenen boom.
De *Vos* die is beroert, is toornigh en ontsteken,
Met eenen oock gezind zijn leet op 't strengst te wreken.
Maer als 't aen vlercken mist om stygen in de locht,
Daer in den top des booms zijn jongskens zijn gebrocht,
Hy met een vuyrge tourts 't bebladert hout van onder
Aen lichter lagen blaest, en branden doet te wonder.
Laes! *d' Arends* schreyen vast in 't midden van 't gesmoock.
De Moeder hopeloos vast vlieght om vuyr en roock.
Maer och! 't is al vergeefs, 't en houd niet op van branden
Oft al 't gebroetsel is met nest met al ter schanden.
,, Ghy die in mogentheyd gelijck gebenedijt
,, Tot op der eeren troon als Goo'n verheven zijt,
,, U voor de minste ontziet, en wacht u haer te krencken:
,, Gedenckt dat d'alder kleynst' zich zal te wreken dencken.

26. *D'Ezel ſpringt zijn Meeſter op 't lijf.*

DEſes Ezels aert ende manieren had *Aplas.* Want als hy ſag, dat anderen dien het ſchimpen ende boerden wel voegde, met den Keyſer *Auguſto* wel ſtonden, ſoo wilde hy hen dat ſelve oock nadoen, ende oock met den Keyſer ſchimpen, maer hy ging daer mede ſoo ongeſchickt ende grof te werck, dat hem *Auguſtus* uyt de Saele joegh, ende beval dat men hem de huyt luſtig ſoude ſmeeren. SUETONIUS.

XXVI.

'T *Langh-oorigh laſtbaer dier*, jeloers om al de weelde
Des *Honds*, die in den ſchoot zijn Meeſters daeghlijks
Die 't beſte wiltbraet at, dat van de tafel viel, (ſpeelde,
En ſmulden als de geen die altijd feeſt-dagh hiel,
Werd eyndelijk bera'en zijn meeſter te feeſteren,
En ſprongh met luyd gebulck op 's Heeren zijde kleeren.
Den Huys-heer al verbaeſt, roept wapen, wapen, moort!
't Gezin raeckt op de been, de knechten komen voort:
En ziende 't woeſt bedrijf, en 's *Ezels* vremde zeden,
Met kluppel-ſlagen hem beſtreken al zijn leden:
Beſmeerden hem zijn huyt, en ſpoeden nae de ſtal,
Daer hy met droefheyd mocht beklagen zijn miſval.
„ Ghy die lichtveerdighlijck verandert wiſpelturigh
„ Van 't een tot 't ander ampt, en ſelden zijt gedurigh
„ In 't opgeleyd beroep; vernoeght met uwen ſtaet,
„ Op dat het u op 't leſt niet als den *Ezel* gaet.

27. *De Wolf en 't onschuldigh Lammeken.*

EVen aldus heeft gehandelt die bloetdorstige Keyser *Nero* met *Peto Thrasea*. Want als *Thraseas* hem slechts droevigh aensagh, teegh hem *Nero* dat ten quaesten aen, seggende: *Petus* nam wat quaets voor tegen den Keyser, ende liet hem daer op haestelijck ombrengen. SUETONIUS.

XXVII.

ALs by geval de *Wolf* en *t'Lammeken* te zamen
Het zilver van een borne oft beek te drinken quamen,
De *Wolf* ter zyden zagh, en riep geheel onstelt
Wie zydy die u hier zoo dicht by my verzelt ?
Die 't water roeren dorft en 't nat van dees rivieren :
Gewis al waerdy schoon een van de grootste Stieren
Die stoutheyd waer te groot ! het *Lammeken* verbaest
Zijn onschult heeft gemaeckt : Maer *Wolfaert* als beraest
't Onnoosle dierken greep, en vattet by der keelen,
En riep hoe zuldy van u ouders niet verschelen
Maer volgen haren aert ? ick zweere voor die schult
Ghy eer de zonne daelt my 't leven laten zult.
„ Wie brand om andren te verbijten en verslinden,
„ Licht yemand schuldigh kent en kan een oorzaeck vinden.
„ Men slacht 't onnoozel Lam om 't vet en om de rock :
„ Want wie den Hond wil slaen vind lichtlijk eenen stok.

28. *De Dief en den Huys-hond.*

NOch veel getrouwer is *Menenij* knecht zijnen Heer geweest. Want als *Menenij* vyandt met geweer ende wapen in zijn Huys quam, ende den knecht vraegde waer zijn Heer te vinden was, oock groot geld beloofden, soo hy hem wees; ende den doodt dreygden, soo hy 't niet en dede: Soo heeft de knecht noch met dreygen hem laten schricken, noch met gelt bekoopen om zijn Heer te verraden, maer met een wonderbare listigheyt haer bedrogen, ende zijn Heer alsoo verlost, ende hemselven aen zijns Heeren plaetse vrywilligh laten dooden. FULGOSUS.

XXVIII.

EEn *Dief* in 's borgers huys by duyster nacht gebroken ,
Van d'huys-bewaerder *Hond* ontdekt werd en geroken:
Dies hy in lijfs gevaer den *Hond* aenbood ter nood ,
Indien hy 't blaffen staeckte , een lecker garsten-brood.
Maer 't aldertrouste beest, zijn ampts en plichts gedachtigh ,
Al blaffende verhief zijn stemme lancx hoe krachtigh :
Opweckende 't gezin luyds-keels met groot gerucht ,
En dreef met dese stem den Roover op de vlucht :
Zoude ick om 't snood genot u diefte en boosheyt helen ,
En trouweloos alzoo mijns Heeren goeden stelen ?
Of door begeertens brand om winst my toegezeyd
U veylen 't goed gerucht van mijn getrouwigheyt ?
Vliet Roover : packt u wech: verziet u voor mijn schelden :
Mijn eere is my te weert , u munt wil hier niet gelden.
,, Dees fabel stelt ten toon de schult en plicht oprecht
,, Van een getrou gemoed en vroom rechtvaerdig knecht;
,, Die 's heeren haef beschut en voorstaet als zijn eygen ,
,, Noch om geen giften zal tot trouweloosheyd neygen.

29. *Den Hont op't hoy, en den Os.*

GElijcken aerd hadde *Ptolemeus* de Coning in *Cypers*. Dese karige fielt had grooten schat aen goudt, silver en geld, en gaf nochtans den nootdruftigen niet met allen, noch en gebruyk-te oock sulcks niet voor hem selven. En op dat niemant daer van te bet soude hebben, soo droegh hy al't goudt ende geldt in een schip, deed het doorboren ende sincken. VALERIUS MAXI-MUS.

HEt *krom-gehoornde beest* den hoy-bergh hongrigh raeckte
Daer eenen grauwen *Dog* zijn bedde en nest af maekte:
Die als hy werd gewaer de komst des grooten Stiers,
Heeft hy hem afgeweert van 't hoy met veel getiers:
Dies heeft 't verhongert dier zijn droeve stem verheven,
Hoe macker! gunt my 't hoy, en houd my by den leven;
'T is 't eygenst dat ick heb, ghy hebt geen hoy van doen:
Hoy boet u honger niet, noch 't kan geen Honden voên.
Neen zeght de *Blaffer*, neen; past flucx dees plaets te ruymen;
'T is waer, ick eet geen hoy, maer 't hoy is my als pluymen:
'T hoy doet my slapen sacht, 't is 't bedde van mijn koy,
'T brenght rust en wellust aen, dus packt u van mijn hoy.
„Sulks is den boozen aert van veel broot-dronken menschen,
„Die in wellustigheyd na haren lust en wenschen
„Onnuttelijck verdoen, 'tgeen d'arme ontbeert ter nood,
„En weygren in haer weeld den hongerigen 't brood.

30. *D'overladen Ezel en't Peerd.*

ALſoo heeft het toegegaen met *Octavia*, ende *Poppæa Sabina Neronis* wijven. Want *Nero* quelde ende mishandelde *Octaviam* zeer qualijck: maer *Poppæa*, die *Neroni* zeer lief was, had met *Octavia* geen meedelijden. Doe nu *Octavia* ſoo zeer beſwaert was, ende de mishandelinge niet langer verdragen konde, ende dat *Nero* oock merckte dat'et haer het meeſte leet was, dat *Poppæa* geen meelijden met haer hadde, ſoo hield hy op *Octaviam* ſoo hard te quellen, ende begoſte *Poppæam* van gelijken te doen. SUETONIUS.

DEn *Ezel* overlaen en met veel packen zwanger,
Viel zijnen zwaren laſt op reyze langs hoe banger:
Dies hy zijn reys-gezel aemachtigh moede en mat,
Het weeldigh *Ros* om hulpe en wat ontlaſtingh bad.
'T welck voerloos niet alleen hier door niet werd betogen,
Maer heeft den armen *Muyl*, van troſſen krom gebogen
In zijn ellend beſchimpt; ter tijd het ſlaefſche beeſt
Ter aerden neder viel en deerlijck gaf de geeſt.
De Reyziger die om zijn reys te ſpoeden paſten
Beſtond met 's Ezels laſt 's Peerts rugge te belaſten,
'T welck weygerende met veel ſlagen fel gegroet
Het lachen werd verleert in 's Ezels tegenſpoet.
„ Wie in eens anders kruys en lijden ſchept vermaken,
„ En onmedoogende is, mag ernſtelijcken waken:
„ Want als hy zal verzaed zijn van zijn ſpot-geral
„ Hy eyndlijck zelver 't juck des onſpoeds dragen zal.

31. *De Papegay en den Vos.*

SUlcke Vossen zijn geweest de hovelingen des eergierigen Keysers *Antonini Caracallæ.* Want soo haest den Keyser geldt of fraey goedt ter handen quam, soo hebben sy hem als eenen die in mildigheyt ende in't weghschencken allen Koningen ende Keyseren ver te boven gingh, geroemt: welcken roem den Keyser also behaegde, dat hy sulcke pluymstrijckers zijn beste inkomen schanck ende vereerde. DION.

DEn klapper *Papegay* op 't opperſte eender eycken
Met vette roof gelaen, kôn *Reynaert* niet bereyken,
Dies hongrigh nae de kaes die zy genepen had
Met haren krommen beck, bedrieghlijck tot haer trad.
Geluck (riep hy) geluck! ô wiens gemaelde veeren
Al d'andre voglen wijt in zuyverheyd paſſeren,
Indien u ſchoonheyd met 't wel-klinckende geluyd
Van ſingen waer gepaert, ghy waert de braefſte bruyt,
Van al dat licht-gewieckt met uyt-gebreyde ſchachten
Het dunne locht door-ſnijd en 't aerdrijck gaet verachten.
De *Papegay* door 't lof beweeght in hare ziel
Stack op een heeſche keel, dies haer de kaes ontviel;
Die 't ſlimme *Reyntjen* nam; en leerden d'hooghgezeten
Bedrogen vogel zoo wel zingen voor zijn eten.
„ Zulcx is der vleyers kunſt, die van de wijſte man
„ Als hy haer 't oore leent 't gehoor betoovren kan:
„ Schoon woorden geven zy, waer doorze hem achterhalen,
„ Wanneer hy die op 't dierſte in 't reeck'nen moet betalen.

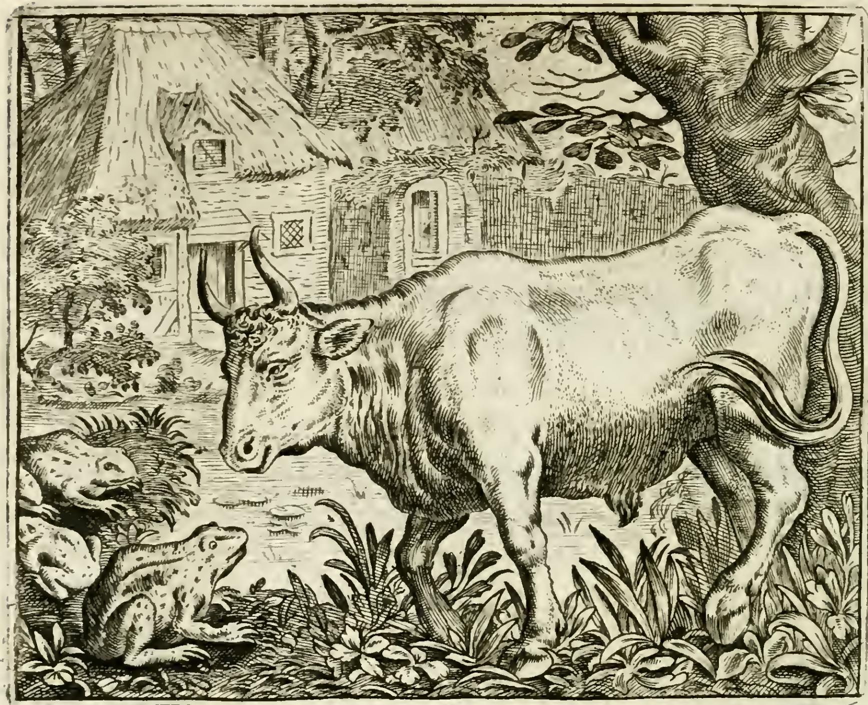
32. *De Vorſch, Rat, ende Adelaer.*

SO is't gegaen niet alleen met den *Palæologis* te *Conſtantinopolen*, maer oock met *Lucano* den Coning in *Peloponneſo*, ende *Emanuele Cantacuzeno* in *Albania*. Want als ſy malkander beloerden, ende d'een d'ander zocht te bederven, ſoo quam *Mahomet*, als een ſtercke ende dieffſche Gier, ende neemt beyde 't volck ende 't Koningrijck onder zijn gewelt. CHALCOCONDYLAS.

DEr groener *Vorschen* heyr bestond zeer fel te woelen,
En met den *Ratten* krijgh te voeren om de poelen:
Doch eyndlijck afgemat, besloten eenen vre,
En hielden in 't morasch te gaer haer plaets en ste.
Der *Vorschen* Koningh noch des krijges niet vergeten
De Velden-vorst belaeghde en nooden hem ten eten,
Die peinsende om geen wraek beschreet des Vorschen rug,
Op dat hy over 't meyr hem strecken mocht een brugh:
Maer midden in den stroom gezwommen en gekropen,
De Vorsch uyt ouden haet de Veld-rat heeft verzopen.
'T welck als den Arent zach, heeft dese buyt beloert,
En *Vorsch* en *Rat* om hoogh tot haren roof gevoert.
,, De moorders nimmermeer haer straffe ontvluchten mogen:
,, De straffe treed alzins den boozen onder oogen;
,, Zy volgt hem waer hy gaet, gelijck de schaduw 't lijf:
,, En altijts koomt hem voor zijn goddeloos bedrijf.
,, 'T vergoten bloed roept wraeck, waer dat hy is gevloden:
,, Ter tyd de levende is begraven by den dooden.

33. *De Os en de Vorſch.*

INſgelijks is't gegaen met *Sila* den hooftman des Konings *Agrippæ*. Deſe heeft den Koning niet willen wijcken, maer aen goederen, eer, verſtandt ende ſterckte hem willen gelijck zijn. Als hy hem nu dus trotſigh opblies, ſo heeft hy met grooten ſpot het hof moeten verlaten, ende is als een opgeblaſen Vorſch geſpleten ende om zijn leven gekomen.

XXXIII.

DE *Vorſch* benijde dat 't gehoorndc *Beeſt* af-ſnoeyde
Het liſch en 't groene kruyt dat by zijn poelen groeyde,
En zwillende onbedacht van haet en af-gonſt dul,
Beſtond hoe kleyn en teer te ſnorcken op den Bul,
Ter tijd hy borſt aen tween door grootſcheyt opgeblazen,
Beſprengende met bloed en vochtigheyd de grazen.
O (riep 't viervoetigh dier) wat duller razernij
Bevanght u dat ghy u dus opſtelt tegen mij!
Dat ghy u teederheyd en zwackheyd gaet vergeeten,
En dorft u tegen my het worſtelen vermeeten.
„ Leergierige leert hier, dat yeder een voor al
„ Een grooter ſterckte voor zijn zwackheyd ſtellen zal.
„ Dat mindre tegen meerdre in macht onvergeleken
„ Zich wacht den hane-kam oft pluymen op te ſteken.
„ Wie aen den prickel ſtoot, verplet zijn eygen hooft.
„ Wijs is hy die zich zelfs niet al te veel gelooft.

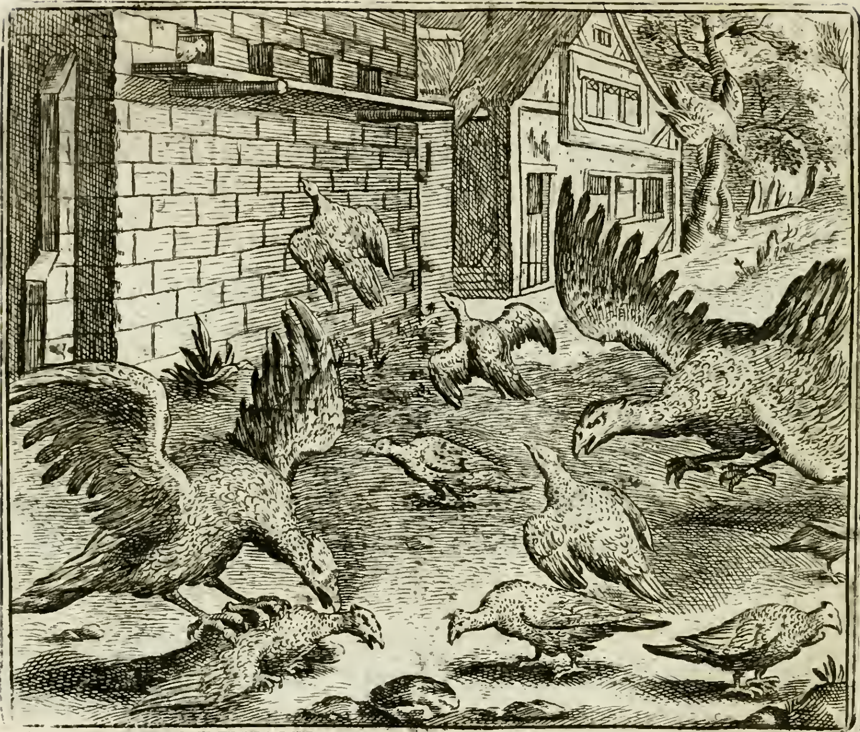
34. *'t Hert ſpiegelende aen de Fonteyn.*

VAn gelijcken gingh het met *Orithyia* de dochter *Erichthei* des Konings te *Athenen*. Want als ſy haer by een fonteyn ging vermeyden ende in 't klare water ſpiegelen, ende over haer ſchoone gedaente verwonderde, doen quam daer onverſiens eenen *Boreas*, ende jaeghde haer geweldig na: ende of *Orithyia* wel vluchtede ende haer verborgh, ſoo is ſy doch van hem gegrepen ende verkracht. DIONYSIUS.

,'T Hart ziende in 't kriſtallijn eens *Borns* ſijn ſchaduw leven,
In ſchoonheyd van gedaente, heeft d'hoornen prijs gegeven,
Die 't voorhooft dienden tot een ſonderling cieraet,
Daer zijn vier beenen by verdienden niet als ſmaed,
Vermits zy lanck en dorr' d'aenſienlickheyd bevleckten
Der hoornen, die op 't hooft hem als twee kroonen ſtreckten.
Terwijlen 't *Hart* dus op zijn beenen is geſtoort,
Het onverziens geblaes van 's Jagers horen hoort:
Die zich t'ontvluchten ſpoed de naerderende bracken,
Maer blijft met d'hoornen vaſt verwart in wilgen tacken:
Word veler honden roof, en 's Jagers rijken buyt,
Waerom dees droeve klacht 't *Hart* barſt ten harten uyt:
O! die zoo menichmael uyt 's Jagers blinde lagen
My 't lijf en 't leven hebt geweldelijck ontdragen,
'T was onrechtvaerdigheyd dat ick voor u zoo ſnood
Den prijs aen d'hoornen gaf, een oorſaeck van mijn dood.
,, Door qua' gewoonte wy de reden zoo verliezen,
,, Dat wy het ſchaedlijkſt meeſt voor 't aldernutſt verkiezen.
,, Miſprijſen 't opperſt goed; verheffen 't hooghſte quaed.
,, En als wy nu geraeckt zijn in een quaden ſtaet,
,, Dan gaen ons d'oogen op: en moeten ſpae belijden;
,, 't Geen ons behaeghlijckſt ſcheen, is d'oorzaeck van ons lijden.

35. *De Valcken en Gieren verscheuren de Vogels.*

GElijck den Gier de vogelkens, so heeft de schalcke *Ptolemæus* op zijn burght *Doch Simoni Machabæo* ende zijn twee sonen een heerlijck banquet aengerecht. Want hy ontfingse met heel vriendelijcke woorden ende gelaet op de burght, onthaelde haer met spijs ende dranck op 't alderheerlijkst, ende was met hen lustigh ende vrolijck, maer als sy droncken wierden, overviel hyse, ende verworgde d'een na d'ander zeer erbarmelijck. I. MACHAB. 16.

XXXV.

DE *Sperwer* overviel al meer d'onnoosle *Duyven*,
En wist geen zoeter aes noch vogelen te kluyven.
De *Duyfkens* om t'ontgaen zijn hongerige krop
Den *Valck* tot haren vooght en Koningh wierpen op.
Maer 't ging haer als de geen, die om d'een klip t'ontglijden
Verzeylt, weer schip breuck op een andre drooghte lijden.
Want in beschermens plaetse heeft haer de *Valk* geplaegt,
En tot 't gebeente d'een nae d'ander op geknaeght.
„ Veeltijds wanneer men om d'een tyrannij t'ontvlieden
„ Een Koningh d'hulde opdraeght en scepter van gebieden,
„ Men onder 't juck geraeckt van eenen strengen Vorst,
„ Die nae het bloed zijns volcx en onderdanen dorst.
„ Veel Princen zweeren veel, en houden niet met allen,
„ En leven met haer volck nae eygen welgevallen.

36. *'t Peerd ende Hert.*

MEt ſulcken liſt heeft *Marius* de Romeynen hem onderdanigh gemaeckt. Want als ſy van *Sylla* ende andere Tyrannen meer, zeer beſwaert werden, ſoo hebben ſy haren noot deſen *Mario*, die uyt *Africa* te Roomen met een groot krijghsheyr optrack, geklaegt: daer op hen *Marius* antwoorde, dat hy haer licht uyt deſen noot helpen konde; ſoo ſy hem wilden in laten, ende voor haer Heer aennemen: 't welck als ſy deeden, ſoo heeft *Marius* haer daer nae veel arger geribſackt ende verdruckt, als *Sylla* oyt te voren deede. PLUTARCHUS.

XXXVI.

GEſchil was tuſſchen *'t Ros* en 't vluchtigh *Hert* gerezen.
't Ros om door zoete wraeck zijn wonde te genezen
Een man om hulpe aenriep, die zulcx beloofde vroom,
Indien 't zich onderwierp de ſporen en den toom.
Het *Peert* verhit om *'t Hert* bloed-dorſtigh te beſtrijden,
Liet zich uyt luſt tot wraeck beſporen en berijden;
En rent geſadelt heen, met d'opgeſeten held,
Die *'t Hert* met ſchichten quetſt en dood'lijck nedervelt:
Dies *'t Ros* den *Ridder* prijſt, en zoeckt te zijn ontſlagen
Om langer niet den laſt des zadels meer te dragen.
De meeſter dit ontzeght, en houdet onder 't juck;
Dus eyndet zijnen tijd katijvigh in veel druck.
„ Wie andren hindren wil of leet doet nae vermogen,
„ Sich ſelven op het leſt ellendigh vind bedrogen:
„ Hy werckt zijn eygen quaed die quaed heeft in den zin.
„ Wie andren netten ſpant geraeckt'er ſelver in.

37. *De Leeuwe met d'andere dieren.*

EVen alſoo meynde *Scipio Æmilianus*, als hy tegen de Numantiners te velde lagh, dat *Cajus Metellus* hem in den krijgh geen profijt deed. Want hy hem voor een rechte geck hield, ende ſeyde: Soo *Cay Metelli* moeder noch eens baren ſoude, het ſoude voorſeker een Ezel zijn, alhoewel nochtans deſen *Metellus* voor een ongeſchickt menſch gehouden worde, ſoo is hy *Scipioni* nochtans in 't ſelve Oorlogh zeer profijtelijck geweeſt. COELIUS.

XXXVII.

DE *Leeuw* der dieren hooft beval dat alle beesten
Zich rusten tot den krijgh, de minste met den meesten.
't Langhalzighe *Kameel*, den *Ezel* en den *Stier*,
De *Beyr*, den *Haes*, het *Zwijn*, en 't wreede *Panther* dier,
De *Luypaert*, en de *Wolf*, ten hove flucx verschenen,
Met al wat 't aerdrijk druckt, en voorts treed op vier beenen.
Doen sprack de ruyghe *Beyr*, heer *Coningh* zydy dwaes
Dat ghy gedaghvaert hebt den *Esel* en den *Haes?*
Die onbequaem ter krijgh schier vluchten voor de doode?
Den *Ezel* is te bot, den *Haes* is veel te bloode.
Des *Ezels* dommigheyd is wijd en zijt berucht;
En 't *Haesken* drijft de vreese al stadigh op de vlucht.
Neen (sprack de stoute *Leeuw*) die twee ons nut zijn zullen:
Den *Ezel* schrick aen brenght, vermids zijn eyslijck brullen;
Het *Haesken* vlugh en snel, in 't loopen wel geleert,
Boodschappen zal al 'tgeen wat in de krijgh passeert.
„ Die om't gemeene beste eendrachtigh te beleyden
„ Zoo rijp is van beraet, zoo kloeck en zoo bescheyden,
„ Dat zelf d'onnutste hem oock te passe komen kan,
„ Die zulcke 't beeld uyt druckt van een byzonder man.

38. *Vogelaer en de Slange.*

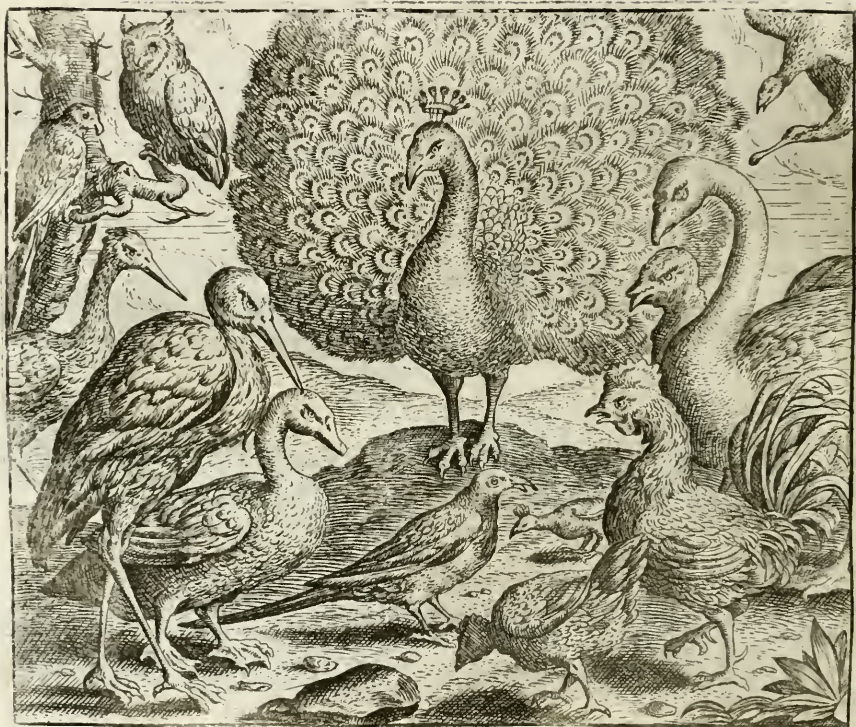

SUlcke Vogelaers waeren de groote Heeren in 't Conings-Hof *Darij*, die den Propheet *Danieli* met arghliſtigheyt rechtſchapen netten ſtelden. In den welcken, als ſy hem gevangen hadden, ſoo zijn ſy wel niet van een Slangh, maer van hongerige Leeuwen vermaelt ende opgeſlockt: Maer *Daniel* is uyt het net ende alle gevaer ontkomen. DAN. 6. Ende is aen haer het ſpreekwoordt vervult: *Malum conſilium conſultori peſſimum:* dat is

Ten argſten komt de booſe raet;
Want ſy haer eygen meeſter ſlaet.

DE *Vogelaer* belaegde een *Tortel* schoon van veeren,
En dacht haer in zijn net het vliegen te verleeren.
Zijn stricken hy bereyd, zijn netten spand hy uyt.
Het *Duyfken* word beweeght aenziende zulcken buyt
Van rijck en edel zaed, en daelde nae het garen:
Maer och wat droefheyd is den Vog'laer weder varen!
Soo flucx hy trecken wil, hy op een *Slange* treed,
En voelt in 't lincker been een doodelijcke beet.
De *Tortel* is verheught, zy koomt tot hem gevlogen;
En roept, nu moet ghy zelf de bleecke dood gedoogen,
Die onze onnoozelheyd bespied hebt en belaeght,
En in 't bedrieghlijck net mijn maeghschap hebt gejaeght.
,, Wie andren wil verraen, zich zelven vind verraden;
,, Hy jaeght zijn eygen schae, die and'ren wil beschaden.
,, De quade zijnen list op elck-een heeft gemunt:
,, Maar zulcx hy andren wenscht, zulcx word hem weer gegunt.

39. *De Pauw en d'Exter.*

ALs de lantſaten in *Arragonia*, nae 't affſterven hares Konings *Martini* verſamelt waren om een ander te kieſen, ſoo trat *Urcelenſis* een treffelijcke Grave voort, en begeerde men ſoude hem Koning maken, dewijl hy rijck van goeden, edel van bloede, ende de Koninglijcke eer wel weerdigh was. Maer ſy paſten op hem niet, mits ſy hem voor ſulcken man niet en kenden, die haer met verſtant ende wijsheyt konde regeren, ende met een manlick onvertſaeght hert beſchermen. Dies ſy *Ferdinandum* d'Infant van Caſtilien verkoren, die vroom ende van hoogen verſtande was, ende dat Koningrijck zeer wel geregeert heeft. VALLA.

XXXIX.

AL wat op wiecken zweeft vergaderde te zamen,
Op datze een braef *Monarch* en overheer bequamen.
D'een ſtemde dat de *Zwaen* van ouds de kroon toe quam,
En d'ander *d'Arent* koos van Keyzerlijcken ſtam.
Ten leſten is de ſtem en uytſpraeck van haer allen
Op d'opgepronckt *Pauw* eendrachtelijck gevallen,
Vermids dat om de glans zijns ſchoonheyds hoogh beroemt
Zy ſtemden dat de kroon rechtveerdigh hem toe komt.
Maer *d'Exſter* ſnater beck de waerheyd niet kon zwijghen,
En ſprack van waer oft wy dan hulpe zullen krijgen
Als ergens yemand ons heel t'onderdrucken pooght?
Dewijl ghy op's *Pauws* kracht al heel niet ſteunen mooght.
Of zou de vyand voor de luyſter van zijn pluymen
En ſchoone ſchachten 't veld verbaeſt wel moeten ruymen?
„ Een ſchoonheyt onverzelt van wijsheyt en van macht
„ Een vlecke is in het bloed en Koninghlijck geſlacht.
„ De ſchoonheyd van een *Prins* kan nergens d'onderzaten
„ In tijt van ſtrijdens nood noch helpen noch yet baten.

40. *De Os en de gemeste Koe.*

GElijck als de Koe gemest zijnde ter slachtbanck ghevoert worde, ende de Osse zijn leven langer behield: alsoo ist den Israëliten inde Woestijne gegaen. Want als sy haer met het MANNA ofte hemels broodt, 't welck haer op een seker mate tot onderhoudt des levens gegeven worde, niet genoegen lieten, maer begeerden haer met vleysch te vullen ende te mesten, soo is hun sulcx in grooter overvloet gegeven. Doch als sy haer op 't beste ghevult ende vol gegeten hadden, soo dat haer het vleesch noch in de mond ende tanden stack, doen wierden sy geslachtet ende van God omgebracht. Maer de andre, die met het broodt te vreden waren, die bleven by het leven. NUMER. 11.

XL.

EEn *Os* die zwaer gejuckt den tragen ploeg most slepen,
En stadigh werd gedreygt met't luyd geklats der zwee-
Des avonds werd gestalt, aemachtigh, mat en moe, (pen.
En rusten naest de krib van een gemeste *Koe*,
Die schamper dreef den spot, met al zijn slavernye,
Om dat zy leefde in weelde en huppelde als de vrye.
Maer eynd'lijck werd den *Os* gewaer, en nam wel acht,
Dat dees gemeste *Veers* werd met de bijl geslacht.
Waerom hy zijnen staet voor d'ander heeft geprezen,
Vermids hy niet en had de slagh des bijls te vreezen:
Dies koos zijn slaverny noch liever als een wijl
In wellust opgevoed te werden voor de bijl.
,, Wie 't eynde gade slaet van goeden en van quaden,
,, De korte wellust zal verfoeyen en versmaden.
,, De wellust is wel zoet in d'uyterlijcke schijn,
,, Maer kan van druck en rouw niet afgescheyden zijn.

41. *Adelaer en de Rave.*

SO bykans is 't den Keyser HONORIO gegaen. Want HONORIUS begeerde niet alleen dat Roomsche rijck te regeren, maer uyt het selve groot goedt ende geldt te versamelen: doch wist niet, hoe hy de saeck wel beginnen soude. Hy had nu een veld-Maerschalck STILICO geheten, die geern het Roomsche Rijck onder hem gebracht had, die gaf HONORIO desen Raedt: Hy soude de krijgslieden niet betalen, ende den Gotthen geen soldye geven. Als nu HONORIUS desen raedt volgde, soo muytineerd het krijgsvolck, ende viel van HONORIO af tot STILICONEM, die haer altesamen soldye ende groot goedt beloofde; ende bracht hier door de saeck soo verre, dat hy bykans het Roomsche Rijck in kreegh. BONFINIUS.

AEn 't ongerufte ftrand des Zees, der duynen voefter
Vond eenen *Adelaer* een toe-gefloten oefter,
Soo vaft gefloten fchelp dat hy vergeefs zijn beft
En yd'len arbeyd dede om t'openen op 't left.
Een *Rave* daer ontrent, om fulcken buyt te krijgen
Riep, O ghy moft om hoogh recht nae de wolcken ftijgen,
En briflen d'oefter-Schep door 't vallen na beneen,
Op een verheven klippe en rotze oft herden fteen:
Want ydel en vergeefs ghy arbeyd met befuren
Te breken deze fchelp, die hart is van naturen.
Den *Arend* dit geviel: fteegh opwaerts nae de locht,
Liet vallen d'oefter-fchelp op datze breken mocht:
De fchelpe viel in twee, datze op de rotze klapten:
De *Rave* daer ontrent den vifch terftond op fnapten.
„ De tafel-vrunden zijn zoodanigh oock van aerd:
„ Zy troetelen de weerd om eenen lecken-baert;
„ Maer als ten eynde loopt het braffen en het fmeeren,
„ Zoo wil de vrundfchap flux in vyandfchap verkeeren.

42. *De Rave en't Schaep.*

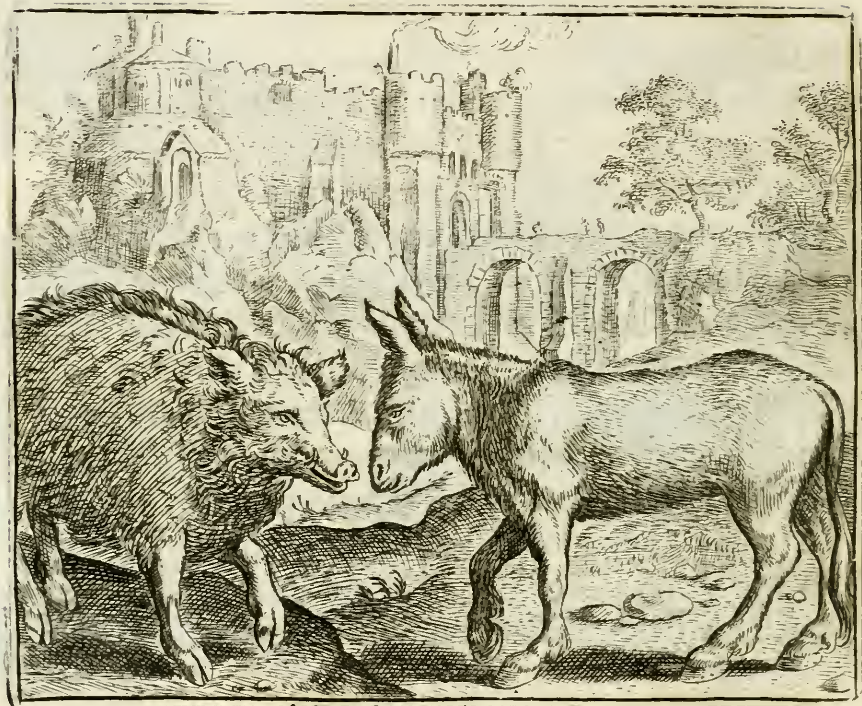

SOodanige geſellekens waren oock *Terentius Varro* ende *Paulus Æmilius*, als ſy tegen *Hannibal* te velde lagen. Want als ſy gezien hadden, hoe dapper ende ridderlijck *Fabius* hem tegen zijn vyanden ſtelde, ende die ſelve in de vlucht dreef: ſoo meynden ſy dat ſy oock met *Hannibal* ſoo konden omgaen. Dies ſy oorſaeck ende gelegentheydt om te ſlaen ſochten. Maer 't is qualijck met haer afgeloopen: want de een quam om zijn leven, ende de ander is 't uyt den velde ont-rent. PLUTARCHUS.

XLII.

DEn *Arent* krom-gebeckt belaegde en nae gingh ſporen
De *Schaepkens* wit gewolt die't groene kruyt af ſchoren,
En voerde op 't onverzienſte een *Lammerken* om hoogh.
De *Rave* 't ſpel aenzagh met een begeerigh oogh,
En ſprack dus by haer zelfs, is d'*Arent* zoo onſchamel,
Wat hindert my dat ick niet roof den vetſten *Hamel*
Van alle die de weyde en 't groene kruyt beſlaen?
Zy daelde op 's Hamels rugh, om hem te grijpen aen:
Maer als haer klauwen in de wolle zijn geſlagen,
Zy veel t'onmachtigh is zoo vetten vlies t'ontdragen.
Den Herder op zijn luym, den *Rave* ziet verwert,
Die op haer dieft terſtont van hem gevangen werd.
„ Wie boven zijne macht zich yets derf onderwinden,
„ Zich eyndelijcken zal geheel bedrogen vinden.
„ Wie grooter pack op loed als hy verdragen mocht,
„ Stack menighmael in 't zand de beenen in de locht.

43. *'T Wild Vercken en den Ezel.*

ALso mede heeft de Keyser *Theodosius* de Jonge, doen hy veracht en van vele gelastert werde, hem van toorne onthouden, dat hy sich niet alleen gewroken heeft, maer oock niet wederom gesmadet heeft. En als hy gevraegt worde waerom hy hem niet en wreeckte, ende die hem soo leelijck schenden, ende soo onbillijck lasterden, als die *Crimen læsæ Majestatis* begaen hadden, niet aan den lijve strafte? so antwoorde hy: Gave Godt dat ik oock die geene, die om hare misdaden veroordeelt ende alreede gerichtet zijn van den doodt verlossen, ende weder ten leven brengen konde! ZONARAS.

XLIII.

,,T Wild ruygh geborstelt *Zwijn* prat op den *Ezel* smaelde,
Om dat hy alzins schande en nergens lof behaelde,
Vermids hy dom van geest en traegh in zijnen gangh
Zijn leven slijten most ontrent der prijen stanck,
Als die onweerdigh was gerekent te verkeeren
By d'ander beesten, die zich onderlingh geneeren:
Waerom aen 't snoodste werck hy oock gehouden wierd:
Maer ick (sprak 'twilde *Zwijn*) ben d'eelste van 't gediert,
Mijn eer klinckt over al, jae in der Princen hoven,
Daer hoort men mijne kracht en groote snelheyd loven.
Den *Ezel* hoorens zat en walgende van 't lof,
'Twelck d' opgeblasen *Zwijn* zich eygende te grof,
Riep, Willich ick onbeere een snelheyd onbedwongen
Om dat mijn leven niet als 't uwe word besprongen.
,, Een glori steeds omringht van allerley gevaer
,, De wyze geerne mist al blincktze wonderbaer:
,, Dien glans bekoort hem niet: en liever als verheven
,, Wil veyligh slave-zijn, en heel vergeten leven.

44. *Strijd der Vogelen en der Beeſten.*

GElijck als de Vliermuyſen tegen de Vogelen, alſoo heeft *Hiero* hem gedragen tegen *Themiſtoclem*. Want als *Themiſtocles* tegen die van Perſſen oorlogen wilde, ſo begeerd hy van *Hierone*, dat hy ſich by hem wilde voegen, ende helpen hem ſtrijden tegen die van Perſen. Maer *Hiero* ſloegh hem ſulcks uyt vreeſe af, ende ſtelde ſich ter zyden. Doen nu *Themiſtocles* boven lagh, ende na de verkregene overwinninge groote Triumfe ende Schouſpelen hield, ſo quam *Hiero* mede om hem by te zijn ende met hem te triumpheren; maer *Themiſtocles* wees hem met grooten ſpot van hem wegh, ſeggende: Dewijl ghy my in den ſtrijdt ende in 't perijckel niet hebt willen by ſtaen, ſoo zijt ghy niet weerdigh in tijdt van vrede mijn metgeſel te zijn, ende de gemeene vreught deelachtigh te weſen. ÆLIANUS.

XLIV.

'T *Viervoetigh wild gediert'* streed met *'t gevogelt* heftigh.
Men quam van wederzijds te velde prat en deftigh:
'T zy om dat veel te laegh 't gevogelt dalen quam,
En 't eygendom al meer des aerdrijcx tot sich nam,
Oft ander oorsaeck, verre om d'oudheyd noch te zoecken
In 't ongekreuckt pampier van onbeschreven boecken.
De strijd gingh dapper aen; een yder deed zijn best,
Op dat hy zijn party verwinnen mocht in 't lest.
De *Vleermuys* half beducht, haest tot den dieren neyghde,
Om best in tijds t'ontgaen 't gedierte dat haer dreyghde,
Maer als de vog'len nu door 't vliegende gerucht
De dieren dreven met de *Vleermuys* op de vlucht,
De *Vleermuys* sichtent om haer trou-loos onderwinden
Haer geenzins dorst in 't choor der vog'len laeten vinden,
Maer sluypt by duyster nagt om 't quaet dat haer aenkleeft,
Haer schamende de daed die zy bedreven heeft.
,, Al die in d'open locht het voorhooft op wil houden,
,, Zich wel van ontrou wacht, die dobbel werd vergouden.
,, Wie eenmael ontrou pleegt, heeft altijt schande en smaet,
,, En word van 't mensgeslacht verbeeten en gehaet.

45. De Vorsschen en haren Koningh.

ALsoo mede waren de Romeynen met den Keyser *Diocletiano* niet te vreden: begeerden derhalven een ander; ende kregen *Maximinianum* na haer eygen begeeren: maer die en stondt haer oock niet aen. Dies zy *Constantium* verkosen; daer na *Galerium*, na hem *Valerium Severum*; ende en waren met geen van allen te vreden, tot dat sy den grousamen Tyran *Maxentium* kregen, die als een wreede bloethond, kleyn ende groot, jongh en out, mannen ende wijven aenviel, ende op 't grouwelickste plaegde ende onderdruckte. IN VITIS IMPERATORUM.

DE Vorſchen *Jovem* om een Vorſt, oft Koningh baden:
Den Hemel om zich van haer klachten wat t' ontladen
Haer eenen *Hollen Stronck* toevoegde als vooght van 't rijck:
Die voor fluweel aentrock een rock van't fijnſte ſlijck.
De Kickers niet te vreen met dezen dooden Koningh,
Die noch beſchermingh bood noch ſtraffe noch belooningh,
Weer *Jupiter* op nieus aenriepen, om een Vorſt
Die Ziel en leven droegh van binnen in zijn borſt.
De *Blixem-voerder* haer den *Reyger* heeft gezonden,
Die d'een nae d'ander heeft zeer jammerlijck verſlonden.
„ Ghy die van dertelheyd geen weelde dragen mooght,
„ Noch nimmer u vernoeght aen eenen vromen vooght:
„ Ziet toe, en wacht u wel van licht te muytineren,
„ Noch wilt zoo onbedacht verwerpen u Lands Heeren.
„ Zoo d'eerſte reedlijck is, of al wat ſtrenge viel;
„ Een tweede koomt al haeſt, en neemt u lijf en ziel.

46. De Wolf en 't Geytken.

'T Is by kans met den Burgers van *Salapia* in *Italien* alſoo toegegaen. Want als *Hannibal* met zijn krijgſvolck in *Italien* aen quam, doe vermaende *Criſpus* de Burgers dat ſy de Stadt vlijtig ſluyten ende goede wacht houden ſouden. Als *Hannibal* dit merckte, ſoo bedacht hy deſen looſen vondt. Hy maeckte een valſche brief, ende druckter oock een valſch zegel van *Marcellus* den Roomſchen Burgemeeſter op, ende ſandt die brief uyt *Marcelli* naem in de ſtadt. Het inhout was, dat in de volgende nacht *Marcellus* met het Roomſche leger hen te hulp komen wilde, datſe dernalven in zijn aenkomſt hem de Poorten ſouden openen ende in ſtilheyt inlaten. Ter geſetter tijd ruckte hy zijn leger, als ware hy *Marcellus*, voor de Stadt. Maer als hy nu na by der Stadt poorten quam, ende begeerde ingelaten te zijn, ſoo merckten de Burgers dat hy *Marcellus* niet en was, maar *Hannibal*: dies ſy hem terſtondt van haer afweſen. PLUTARCHUS.

DE langh gebaerde *Geyte* om voedſel gaende uyt dolen,
Eerſt *'tGeytken* heeft belaſt te blijven wech geſcholen
In't diepſte van de koy, die zy met grendels ſloot,
En geenzins op te doen haer joncxken ſtrengh gebood.
De *Wolf*, die by geval daer lagh ontrent geſlopen,
Quam als de *Geyt* vertrock flucx aen de koy gelopen,
En klopte zoetlijck aen, en riep tot zijn gewin,
Op, op, mijn *Geytken*, op, en laet u moeder in.
Neen, zeght de jonge *Geyt*, ick luyſter nae geen ſpreecken,
'T en zy my yemand brenght de loze en't rechte teecken.
Doet op, mijn Kind, doet op, houd *Wolfaert* ſtadigh aen,
De loze mijn gedachte en hers'nen is ontgaen:
Zoo hebbe ick, zeght de *Geyt*, de ſleutels oock vergeten;
Dus blijft vry buyten ſtaen, ick zie u door de reten.
„ Wie op de wetten acht die billijck zijn en goed,
„ Zich vranck en veyligh voor veel ongevals behoed.
„ Wie 't oor der oudren tucht leent vlytigh nae vermogen,
„ Niet licht van ymand werd verleyd, noch oock bedrogen.

47. *De Houtklover en 't Bosch.*

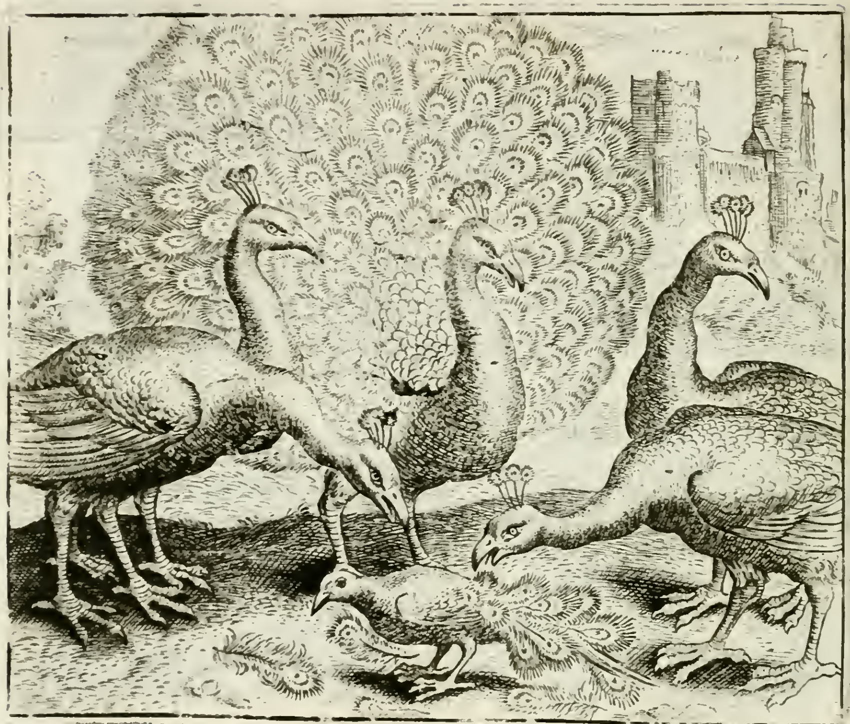

SUlck een hout-klover was *Pisistratus*, want als hy van die van *Athenen* 't geweer ende allerley wapen begeert ende verkregen had, soo heeft hy haer evenjuyst met het selve geweer aengetast ende overwonnen, ende hen alle hare goeden ende vryheden benomen. PLUTARCHUS.

XLVII.

EEn *Landman* gaende in't *Wout* ſpanceren en verluſten,
Een bijle zonder ſteel vond aen de groene kuſten:
De welcke op datze hem nut en oorbaer wezen zou,
Zoo bad hy't boomrijck *Boſch*, wiens toppen aen't gebouw
Des Hemels rezen op, dat hy een ſtock mocht ſnijden,
Om die in 't yzer der gevonden bijl te vlijden.
't Boſch gaf den *Boer* verlof: die eenen ronden tack
Tot eenen ſteel in 't hol van d'yſren axe ſtack,
En kerfden flucx nu d'eyck, nu d'elzen, nu de linden,
Zoo dat eer lange *'t Wout* niet meer en was te vinden.
„ Ghy die te licht gelooft, en hem die u beloert
„ De wapens overgeeft, die ghy tot noodweyr voert,
„ Denckt hoe 't u zal vergaen, wanneer gy 't zweert in handen
„ De zulcke geeft, die u vernielt en maeckt tot ſchanden.

48. *D'Exter met Pauwen veeren.*

Diergelijcke ſpot kreegh te Romen *Chærestratus*. Want al was hy van geringe ſtaet, ſo heeft hy hem nochtans voor een treffelijk Edelman uytgegeven, ende boven ander Edele Ridders aengezien willen zijn. Dies hy hem niet alleen onder de Ridders begaf, maer ook alle Ridderlijke oeffeninge by handen nam. Doch dewijl op die tijdt niemand te Romen Ridderlijcke eer ende waerde hebben mocht, of hy moeſt thien duyſendt Croonen aen leggende goederen hebben, die hy niet had, noch hebben kond, maer ſlechs een arm ſlocker was, ſo is hy met grooten ſpot, als eener, die de ſchoone Rijkdoms pluymen verwiſſelde, verdreven, MARTIALIS. Lib. 5. Epigr. 26.

XLVIII.

EEn *Exter* om in't choor der *Pauwen* als de vrye
Te komen, en met haer te houden maetſchappye,
Van *Pauwe-pluymen* heeft een heelen bos vergaert,
En heerlijck haer verciert met eenen *Pauwen* ſtaert.
Verſchijnende in een dal, daer leegh en diep gezoncken,
De *Pauwen* zijn gewoon haer cierlijck op te proncken.
Die (ſpeurende terſtond dat *d'Exter* ſchoon voor't oogh
In eenen *Pauwe* ſchijn haer liſtelijck bedroogh)
Haer vlogen op het lijf, en haelden elck zijn pluymen,
En dedenze met ſchande en ſmaet het luſt-dal ruymen.
„Wie zich by Heeren voeght, en niet van't hooge bloed
„Des adels dalen koomt, al is hy rijck van goed,
„Zoo haelt hy niet dan ſmaet, dan ſchande en onbenoegen.
„Wijs die by zijns gelijck zich ſchickelijck weet te voegen.

O

49. *'T Hart en de Ossen.*

GElijck het Hert van de Iagers, alſo zijn de vijf Koningen opter jacht gekregen. Want als zy haer in de vlucht wouden ſalveren, ſoo begaven zy haer ſlechts in een hol, meynende zich daerinne te onthouden, ende *Joſua* t'ontkomen: maer zy wierden aldaer gevonden, uytgehaelt, ter aerden neergeworpen, met voeten haer halſe getreden ende aen vijf boomen gehangen. JOSUÆ. I. 10.

DEs jagers koppels *'t Hart* gezamentlijck beſprongen.
't Hart vond zich van alzins vervolgt en ſtijf gedrongen:
En mat en afgejaeght lancx beemd, boſch, bergh, en dal,
Verbergh zich onverziens in eenen *Oſſen-ſtal.*
O Stieren (roept het wilt, beanxſt en half verſlonden,)
Beſchermt hem die by nae een prooye is voor den honden:
Het leven ben ick quyt: den adem my begeeft.
Der bracken honger my by nae verbeten heeft.
Elendige! zeght *d'Os* wat koomdy hier geronnen
Tot zulcke, die helaes! u niet beſchermen konnen?
Verſteeckt u hier in 't hoy, verberght u niet te min.
De meeſter juyſt op 't ſlagh die koomt ter ſtallen in,
En vanght 't gehorend *Hart*, dat nat van't zweet bedropen,
Den jager nu vergeefs ontvlucht was en ontloopen.
,, Wie hulp en trooſt verzoekt aen zulck een teeder man,
,, Die zwack en weerloos is, en niemand helpen kan,
,, Van 't eene lijfs gevaer in 't ander zal geraecken.
,, Voorzichtigh zijn de geen die in 't perijckel waecken.

50. *De Vos en de Druyven.*

DEfes Voffen aert heeft een Romeyn gehadt, die fijn beft deed dat hy *Martialis* heerlijcke Hof aen hem mocht trecken: maer ziende dat hy 't niet bekomen konde, gingh hy 't verachten ende laken, feggende, datter geen goet met allen in en was, noch aen boomen, vruchten, bloemen, ofte kruyden, dat yemand vermaken konde. MARTIALIS.

O Om *Reyntjen* werd verlieft een's wijngaerts purpre
Druyven,
Indien 't gelucken wou, smaecklustigh op te kluyven.
De trossen hingen hoogh verheven in de locht,
Zoo dat hy nae veel moeyt die niet bereycken mocht.
Dies toornigh dat hy niet de bezikens mocht krijgen,
Mits dat hy onbequaem was om zoo hoogh te stijgen,
Bestond den wijnstock met zijn vruchten te versmaen,
Die zuyr' en onrijp, smaeck noch voedzel brachten aen.
„ Veel trachten nae het geen zy met 't gemoed begeeren:
„ Maer wanneer nu vergeefs 't gewenschte zy ontbeeren
„ Versmaen en lastren zy het onverkrijg'lick goet,
„ En bluſſchen zoo den brand des lusts in haer gemoed.

51. *De Aep en de Katte.*

DIergelijken gebeurde in *Ægypten* ter tijd des Konings *Rhampſiniti*, die machtigh ende rijck was, ende groot goedt ende geldt in zijn ſchatkamer had verborgen. Als nu deſe ſchat eener kond gedaen was, ende niet en wiſt hoe hy wat van den ſelven ſoude mogen bekomen, ſoo heeft hy ſijn metgeſel (gelijck de Smit de tang) daer toe gebruyckt, die de hand in de ſchatkamer heeft geſteken, ende zich gebrandet heeft: want hy bey zijn handen met yſeren ſtricken ende ketenen verſtrickt wierde. Doen hy nu jammerlijck kreet, gaf hem de ander op de vlucht, ende liet zijn metgeſel in den ſtrick zitten. HERODOTUS.

DE *Sim*, om 't huyſgezin afwezich te verraſſchen,
En ſnoepen de gebraen *Caſtanjen* uyt der aſſchen,
Nam *'s Katten* lincker-poot, hoe zeer zy was vervaert,
En krabde de gebraen Kaſtanjen uyt den haert.
De *Puys* heeft luy gemaut als zy haer klauw verbrade,
En riep, houd op, houd ſtil, mijn lincker poot lijd ſchade:
Mijn vleyſch is niet meer ſtael, en yſer als het dijn;
Wat Tyrannije is dit, ick lijde groote pijn.
Maer onze moeder *Sim* niet afliet van verzengen:
Voorze had de kolck ontbloot van gloeyende karſtengen:
Belachende de *Kat* in 't midden van 't verdriet,
En riep: Hoebeerdy dus, u pijne voel ick niet.
„ Een Koningh die zijn rijck en palen wil vergrooten
„ Gebruyckt zijn eygen volck en kloecke rijcx genooten:
„ Hy houd zich uyt 't gevaer, en haelt als met haer hand,
„ Al 't geen zijn herte wenſcht uyt 's oorlogs fellen brand.

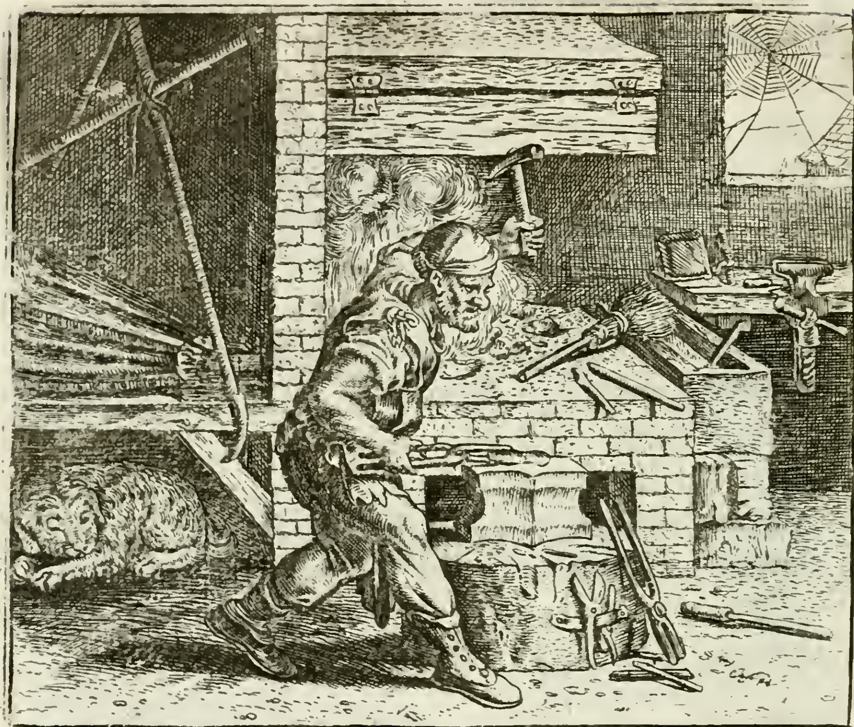
52. 'T Jonge Peert en den Esel.

SUlcken meyning had *Damocles* mede. Want als hy den Tyran *Dionysium* in eeren, rijckdom ende wellust leven sagh, en hem selven in armoed ende ellende, soo hieldt hy *Dionysum* gants geluksaligh, ende hem selven voor de ongeluckigste: 't welk *Dionysius* vernomen hebbende, vraegd hy *Damoclem* of hy een deel van zijn geluck begeerde? hy antwoorde ja. Doen liet *Dionysius* een Koninglijck banquet bereyden, ende noode *Damoclem* daer op: liet hem Koninglijcke kleederen aentrecken, ende van al des Konings hofgesin dienen, ende allerley heerlycke *Music* ende tijtverdrijf maken. Maer by alle dese geneugten en konde *Damocles* niet vrolijck zijn: want boven zijn hooft hing een bloot sweerdt aen een peerds-hayr, 't welck hy vreesde dat afvallen soude ende hem het hooft klooven. Daer mede *Dionysius* hem wilde aenwijsen, dat of hy wel Koninglijcke eere ende goederen had, hy nochtans by allen dien meer vrees als vreugt hadde, ende nimmermeer seker van zijn lijf ware. 't Welck *Damocles* verstaende, heeft soodanigen geluck niet begeert, maer steld hem met zijn staet te vreden. CICERO 5. TUSCUL. QUÆST.

HEt wulpſche en jonge *Ros* was 't hert van rou benepen
Om dat het daeglijcx moſt zijns heeren wagen ſlepen ,
En of zijn meeſter ſchoon droegh een beleeft gemoed ,
En boven maten niet den wagen overloed ,
Noch met veel ſlagen was gewoon den *Guyl* te groeten ,
Zoo kon zulcx noch *'s Peerds* rouw vermindren noch ver-
Vermits het liever los in vryheyd waer geſteld : (zoeten ,
Maer als 't nu by geval onmoetten op het veld
Een *Ezel* krom en ſtijf van ouderdom gebogen ,
En ziende dat een ker van *d'Ezel* werd getogen
Met overgroot gewicht en voeder overlaen ,
Nu ſtaet my mijnen ſtaet , ſprack *'t Ros* , noch beter aen.
,, Ghy murmereerders wend u aenſchijn hier en ginder ,
,, Ziet nae de meerdre niet , maer nae haer die veel minder
,, En lager zijn als ghy : ick wedde voor gewis
,, Ghy vonniſt dat u ſtaet , hoe kleyn , geluckigh is.

53. *Smit en den Hont.*

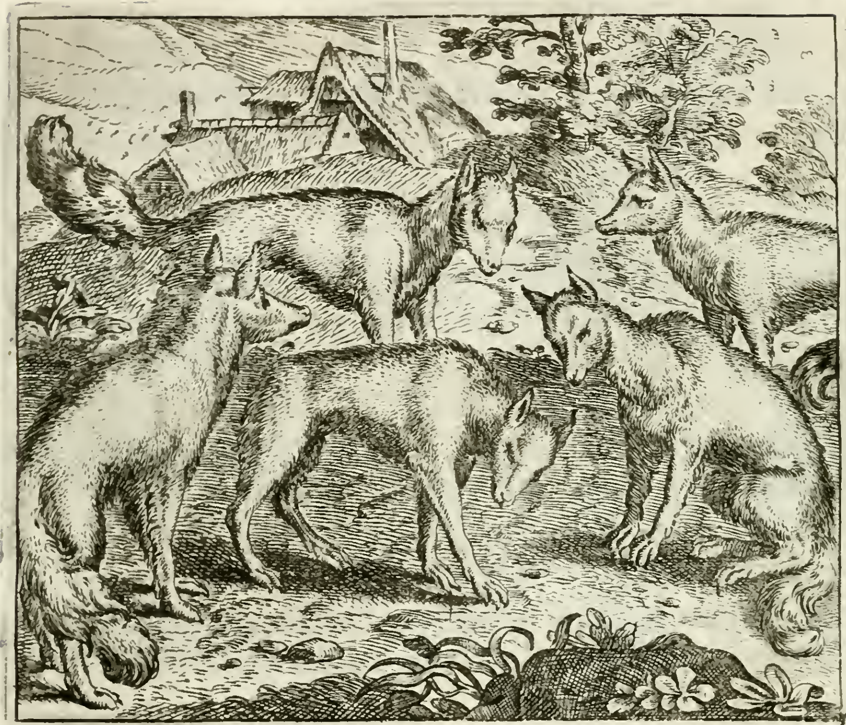

EVen alſoo is't vergaen, doe in Grieckenlandt *Xerxis* ontalbare heyrkracht verſlagen wierde. Want het meeſte gout ende ſilver, dat de Griecken den Perſianen afjaeghden, kregen die van Athenen, dewijl zy haer in dien ſlagh dapper weerden, ende geen perijckel en ontſagen; en de andere die uyt vrees of luyheyt niet kloeckelijck en vochten, hebben nietemin oock veel buyts daer van gebracht. JUSTINUS.

LIII.

EEn *Smit* zijn leven fleet in't midden van de voncken:
Van't krieken van den dagh tot dat de ſterren blonken
Hy aen zijn ſmiſſe ſtond, en gantſche dagen langh
Was bezigh met het ſtael, de moker, en de tangh.
Doch voor d'ondraeglijckheyd zijns arbeyds zonder treuren
Hem nauwelijcx droogh brood en water mocht gebeuren,
Terwijl zijn traegen *Hond*, nae zijnen eygen luſt,
Vaſt onder zijne ſmiſſe en blaes balck nam zijn ruſt,
Die dagelijcx om brood zijn meeſter quam feeſteren.
De Meeſter om den *Hond* zijn traegheyd te verleeren,
Riep moeyelijck op't leſt, Ghy rechten bedelaer,
Wat eyſchty brood van my? ghy ziet hoe jaer op jaer
Ick naulijcx onderhoud magh voor mijn zweet genieten,
Terwijl ghy vet en grof u 't wercken laet verdrieten.
Genoeght u, zeght het *Beeſt*, ick ben zulcx langh gewent,
U leven loopt zoo wel als 't mijn zeer haeſt ten end.
„ De prachers die met ſchijn haer pracherij verweeren,
„ Zich van eens anders zweet niet ſchamen te geneeren:
„ Zy zuypen 's naeſten merch en uyt-geteerde bloed,
„ Verſlempende al het geen hy dier bezuren moet.

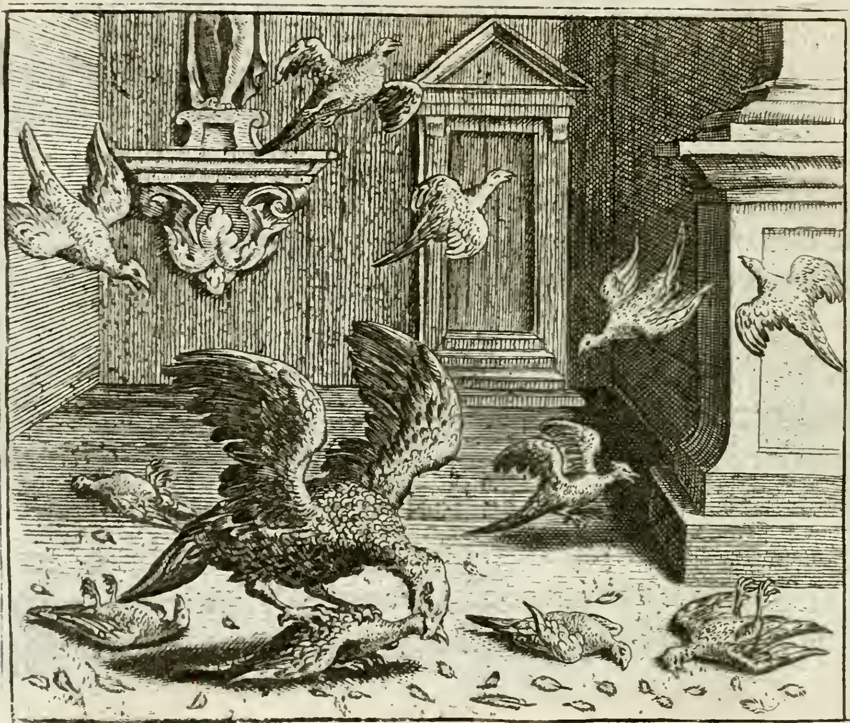
54. *De Steerteloſe Vos.*

SOodanigen Vos was *Adalgerius*. Want als hy op een quaet feyt gevangen, ende uyt bevel des Keyſers *Severi* zijn hayr ende baerd afgeſchoren was, is hy alſoo wegh gereyſt ende by de zijnen gekomen, dien hy ſochte wijs te maecken, dat zy oock ſonder hayr ende baerd terſtont gaen ſouden; ende wat de ſchalcke Vos van d'andere Voſſen niet konde verwerven, dat heeft *Adalgerius* van den zijnen verkregen. MARCUS WELSERUS.

DE *Vos* hadde in een val zijn ruyge ſteert verloren,
Liep overzulcx zoo naeckt van achter als van vooren
Gelijck een kale Sim, die eer noch ſchaemte aenkleeft:
Dies *Reyntjen* zulcx in 't diepſt van 't hert geſpeten heeft:
En veynzende zijn leet quam tot zijn mackers treden,
'K heb, ſprack hy, mijnen ſteert heel kort van 't lijf geſneden.
De tijd is nu verkeert, het is der Voſſen eer
Dat zy van achter bloot geen ſteerten dragen meer.
Maer als zijn mackers loos oom *Reynaerts* treken ſporen,
'T is, zeggen zy, geen tijd nae uwen raed te hooren,
Om korten onze ſteert. wanneer den uwen waſt
Ziet dat ghy wederom hem af te ſnijden paſt.
„ Die faem en eer-loos is en heel geraeckt tot ſchanden
„ Zal om zijn naeſten oock t'onteeren dickwils branden.
„ Wie boos is van gemoed, wanneer 't hem qualijk gaet,
„ Wenſcht andren dat haer mag ontmoeten 't ſelve quaed.

55. *De Havick en de Vogelen.*

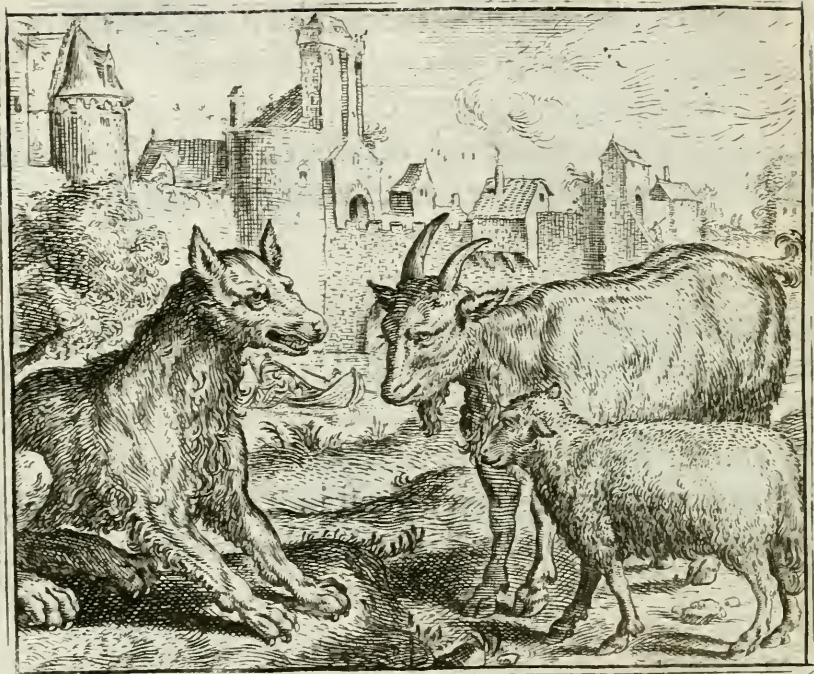

DIt is etlijckemael den Roomſchen Burgers gebeurt : de welcke als zy de Tyranniſche Keyſers *Caligulam*, *Claudium*, *Neronem*, ende andere diergelijcke meer tot Heeren hadden, ende niet minder van haer als de Duyven van den Havick getopt ende geteeſt werden, ſoo hebben zy andere Overheyt geſocht ende gehuldt, die naemaels even ſoo bloetdorſtigh wierden, ende even ſoo Tyranniſch als de voorgaende met haer omgingen, ende d'een na d'ander ombrachten, ende vermoorden. HISTORIA ROMANA.

LV.

DEn *Havick* om den dagh en uyr van zijn geboorte
Te vieren ſtatighlijck nae eyſch en nae behoorte,
Heeft allerley geſlacht van *Vogelen* ter feeſt
Zeer ernſtelijck gebeen met een beveynſde geeſt:
Meeſt al wat wiecken droegh verſcheen en liet hem vinden.
Een zael was toebereyd, en tafel voor de vrinden.
Men braſt, men is verheught, men denckt'er om geen leet.
Maer als den *Havick* nu zijn aenſlagh ziet gereet,
Hy liſtelijck terſtond den ingangh ſluyt der deuren,
En vanght van voren aen 't gevogelt te verſcheuren.
„ Wie lichtelijck gelooft, ſchiet lichtelijck te kort,
„ Wanneer hy onverziens en ſnel bedrogen word.
„ Wie om een vette muyl zich geeft in 's vyands handen,
„ 'T is vreemt noch wonder dat hy haeſt geraekt ter ſchanden.

56. *Bock, Lam en Wolf.*

SUlcken bedrogh nam *Antonius* voor met *Octavio* (wiens groote vriendt ende beschermer *Cicero* was.) Want als *Antonius Octavio* heymlick na lijf ende leven trachtede; soo meende hy, hy konde zijn voornemen niet beter in 't werck stellen, dan als hy hem vriendelijck tegen *Octavio* aenstelde, ende zijn vriendschap begeerde. Is daerom tot hem gegaen, heeft hem vriendlijck aengesproken, ende geseyt. Het ware groote schaed, dat *Octavius* sulck een Edel Ridderlijck heldt zijn vriend niet en ware, ende niet lievers zien, dan dat hy hem te vriendt hadde. Maer *Octavius*, 't bedrogh merckende, sloegh hem de vriendschap af, ende seyde: hy had zijn vriendschap niet van noode, maer was met zijn eenige vriendt *Cicerone* wel te vreden, die hem wel gezint hadde, ende oprechtelijck met hem meynde. PLUTARCHUS.

LVI.

DE *Bock* en 't witte *Lam* zijn onderlingh verdragen
Malkanders zoet en zuyr gezamentlijck te dragen,
  Malkandren by te ſtaen in alderhande nood,
  En geenſins niet te vlien om leven noch om dood.
De *Wolf* eerlange ontmoet dees lieve met-geſellen,
En wiſt zich tegen *'t Lam* heel vrundlijck aen te ſtellen:
  Onnoozel *Schaepken*, zeght de *Wolf*, wat gaet u aen!
  Wat wildy met een *Bock* dien vuylen ſtinckaert gaen?
Komt voeght u neffens my, ick kan u beſt bewaren,
Voor alle die u leet aenbrengen oft vervaren. (gier,
  De *Bock's Wolfs* looſheyd merckt, en ſpreeckt, Gy loozen
  Koe-vreter, Schapen-dief, flucx packt u wech van hier.
„ Wie met de vrome zich verſelſchapt t'allen tijden
„ Blijft veylighlijck beſchermt in alderhande lijden.
  „ Geen goud zoo dierbaer is, noch geenderleye munt,
  „ Als tot een reys-geſel is eenen trouwen vrund.

57. *De Vlieghe en Mieren.*

SUlcke redenen zijnder gevallen tusschen MAXIMIANUM ende DIOCLETIANUM. Want als MAXIMIANUS onderstont DIOCLETIANO wijs te maken dat het beter was op zijn boersch als op zijn hoofsch te leven: soo heeft DIOCLETIANUS het Keyserrijck ende al zijn Macht verlaten, ende op 't veldt in een hutte hem met slechte kost ende dranck laten genoegen; tot den welcken MAXIMIANUS namaels quam ende prees ende roemde hemselven boven DIOCLETIANUM, om dat hy dagelijcx heerlijck leefde, ende aen de Keyserlijcke tafel wel at ende dronck, en dat DIOCLETIANUS zijn buyck met grove spijs vervulde. Daer op hem DIOCLETIANUS antwoorde: hy was met sulcx wel te vreden. Want een goet Ruyter, wort wel uyt den zadel gelicht: En de kostelijcke brassers, zijn haer leven niet seker. CUSPINIANUS.

DEr *Vliegen Keyzer* zich veel lofs heeft toegeſchreven,
Vermits hy in 't palleys der Princen hoogh verheven
Aen 's Vorſten tafel at, daer '*t Mierken* 's zomers vaſt
Met arbeyd was bezwaert en wonderlijck belaſt;
Zoo datze meer een Peert of Ezel was geleken,
Die ſtaegh tot d'ooren toe in ſlavernije ſteken.
Den arbeyd, zeght de *Mier*, kan niet zoo ſchand'lijk zijn,
Als leegheyd, die beſt paſt den Hond of 't vuyle Zwijn.
Welcx leven van ons tween oock waert is meerder eeren
Zal ons d'ervarentheyd des tijds heel korteling leeren.
'T was nauwelijcx gezeyd; de winter-tijd verſcheen:
De *Vliege* in armoe ſterf met droefheyd en geween;
Maer d'altijd kloecke *Mier* verzorght in hare ſchuren,
De winter wonder veyl in weelde kon verduren.
„ De Luyaert, die de bloem van 's levens tijd verſlaept,
„ In plaets van vruchten niet dan ſtekel-doornen raept:
„ Vergaet in zijn ellend; terwijl door 's Heeren zegen,
„ De vrome wel verzorght en heerlijck is bedegen.

58. *Adelaer en Scorpioen.*

DIergelijken is overgekomen *Dione* ende *Ptolemæo* Koningen in *Ægypten*. Want als *Ptolemæus* in *Dionis* macht quam, ende zijn Koningrijck verloren had, soo dacht *Dio* den selven om te brengen. Maer gelijck 't Scorpioen den Arent vergaf: alsoo heeft *Ptolemæus Dionem* met vergift arglistelijck om 't leven gebracht. Als nu *Dio* 't vergift vernam, seyde hy tot *Ptolemæum*: Ick was van meyningh dy te dooden, maer ghy neemt my noch eer mijn leven dan ick het dijne. PLUTARCHUS.

DEn *Arendt* van 't venijn des *Scorpioens* vergeven,
Hem vond uyt luſt tot wraek zeer pijnelijk gedreven;
En greep 't veelvoetigh dier van 't aertrijck in de locht,
Met zijnen krommen beck, op dat hy 't quetſten mocht.
Maer laes! het was vergeefs; in plaets van zich te wreken,
Heeft *'t Scorpioen* al meer hem met vergift beſtreken,
En doodelijck gequeſt; de Vogel lijd vaſt ſmert,
Want 't werckende venijn bekruypt al meer zijn hert,
Ter tijd gantſch afgemat hy viel in 't gras verſlagen;
Liet d'ydelheyd zijn ziel aen zijner plaetſen dragen
„ Wie brand om eygen wraeck van 't eens ontfangen
„ Zie toe met wie hy zich het ſtrijden onderſtaet. (quaed,
„ Lijd liever ongelijck, als dat tot wraeck genegen.
„ Ghy eenen ſtercker Helt treckt onder oogen tegen.

59. *De hangende Wolf in 't Schaeps-vell.*

GElijck de Wolf tot de Schapen, alsoo arghliftigh heeft *DARIVS* hem gemaeckt tot de *SAGAS*. Want als hy die selve wilde bekrijgen ende verdelgen, daer zy in drie hoopen verdeelt waren, soo toogh hy in aller stilligheyt op, overviel onverziens d'eerste hoop ende versloeghse alle. Daerna trocken *DARIVS* ende zijn krijghsvolck der verslagenen kleed'ren aen, met hare rustingen, ende trocken alsoo op de tweede hoop: als de *SACAE* haer zagen komen, meynden zy niet anders of het waren hare megesellen, vreesden voor geen perijkel, en togense met juychen tegen om haer vriendlijck t'ontfangen. Maer de verkleede krijghsknechten *DARII* vielense met gantscher macht aen, ende versloegense alle. Hier op trocken zy alsoo verkleedt aen den derden hoop, ende behielden daer oock de overhandt. Eyndelijck wierde *DARIUS* na lang gepleeght gewelt ende arghlistigheyt van zijn eygen vader *ARTAXERXE* in der gevangenis onthooft.

DE *Wolf*, om alderbeſt de *Vlieſen* te betrapen,
Zich met een ſchaeps-vel heeft vermomt en heel ver-
En weyde met den choor der lammeren in 'tgras, (ſchapen
Sliep in der Schapen koye; en als'er niemand was
Hy ſpoedigh een verſlond, en leefde in duyſent weelden:
Maer als hy langh genoegh zijn oude tucken ſpeelden,
Den *Herder* eyndelijck ontwaeckte, als uyt den ſlaep,
Als hy van dagh op dagh ontbloot van menig ſchaep,
De koye al ſtil beloerde, en zagh hoe *'s Wolven* tanden
Zijn kudde in 't ſtil verſlond en bracht geheel ter ſchanden:
Dies ſchietende onverziens gelijck als uyt den droom,
Heer-Wolfaert knoopen liet met 't Schaepsvel aen een boom.
Als d'herders zagen hoe hy eyndlijck was bedegen,
Recht heeft hy, zeyden zy, loon nae zijn werck gekregen.
,, De ſchijn bedrieght 'er veel, wanneer de ſchalcke menſch
,, D'onnooſele beloert en lagen leyd nae wenſch.
,, Doch 't ſchaeps-vel magh een wijle een's Wolven hert ver-
,, Maer wat hy waerlijck is, is altijd leſt gebleken. (ſteken:

60. *Wolf en Echel.*

GElijck dese Wolf, soo deed *Pompejus*. Want als *Julius Cæsar* met een groot heyrkracht te Romen quam, soo schickte *Pompejus* hem zeer vriendlijck by hem, ende seyde, hy had groot melijden met hem, om de onkosten die hy aen dat krijchsvolck leyde: rade hem daerom als een trou vriendt, dat hy d' onkosten sparen wilde, ende de knechten afdancken, sonderling de wijl hyse niet van doen had. Maer *Julius Cæsar* merkte het bedrogh, ende hield zijn krijgsvolck by een, 't welck soo hy afgedanckt hadde, soo soud hy van *Pompejo* omgebracht zijn. PLUTARCHUS.

LX.

DEn hongerigen *Wolf* een *Echel* juyſt ontmoeten,
En wiſt niet hoe hy mocht zijn honger aen haer boeten,
Vermits zy wrevligh ſtack haer borſtels overeynd.
Dies ſprack de Wolf tot haer, ô Nichte, wel bekend!
Zijt voor my onbevreeſt, noch ſtaet niet in ſlagh oorden;
'T is onder al 't gediert (gelooft my by mijn woorden)
Beſtand, ja enckel vrede, en eendracht over al:
Zoo dat ghy niet en hoeft te zorgen voor miſval.
Ghy ſpreekt (zeght, *d'Echel*) recht; ick weet dat alle beeſten
Staen in een vaſt verbond in velden en foreeſten:
Doch voor de Moordenaers, die lichtelijck in een haegh
Gedoken my beſpien, ik deze wapens draegh:
En ben noch niet van zin, op reys die af te leggen,
Miſſchien wie onverhoeds my d'oorlogh aen mocht zeggen.
„ Wijs is hy die ſich zelfs beſchermt en wel bewaert,
„ Den vyand niet gelooft, die vriend zich openbaert.
„ Hy light maer op zijn luym, en zoude u geern betrapen,
„ Als hy u vind ontblood van 't uytgetogen wapen.

61. *Slange en Echel.*

ALdus heeft een Soldaet des Konings *Philippi* in Griecken-landt zijn weerdt bedanckt. Want als dese weerdt den Soldaet niet alleen ter herbergen had genomen, maer zeer vriendlijck getracteert, ende met alle nootdruft voorzien: soo heeft die ondanckbare tulpel, door boose list, niet alleen den weerdt uyt het huys verdreven, maar oock by den Koningh *Philippum* de zaeck daer toe gebracht, dat hem niet alleen het huys, maer oock des Weerds haef ende goedt is belooft geworden. CÆLIUS.

DEn *Echel* bad de *Slangh* met zuchten en met ſtenen,
Datze haer doch herbergh wou voor eenen winter lee-
De *Slinger-Slangh* beweeght door's *Echels* droeve beed. (nen.
Om haer weerdin te zijn was willigh en bereed,
Maer als in 't engh des hols den *Echel* dick gezwollen,
Zich krunckelde in een kloot, in circkelen en rollen,
De *Slangh* miſnoegen kreech, om datze zomtijds ſtijf
Met ſcherpe borſtels vaſt haer prickelden in 't lijf.
Wel, ſprack de *Slangh*, is dit het loon voor al mijn deugde;
Dat ick u in mijn hol ontfingh met luſt en vreughde;
Neen, zeyde *d'Echel*, zwijght, ghy vuyl twiſtgierigh dier,
Ben ick u in de weegh zoo packt u flucx van hier.
De *Slange* bad vergeefs om ruſt en wat verſchooningh,
Dus om 't geborſtelt dier t'ontgaen verliet haer wooningh.
„ D'ondanckbaer menſchen, die geholpen zijn in nood,
„ Vergeten weldaed licht, al is zy noch zoo groot:
„ Als zy gheholpen zijn, beſchaden zy den genen,
„ Diens mildheyd over haer heeft rijckelijck geſchenen.

62. *Chamæleon.*

Dusdanige eygenschap heeft men aen *Alcibiades* bevonden. Want hy heeft hem om de snoode Eer heftigh bekommert, en gelijck de *Chamæleon* van de lucht, alsoo heeft hy hem van de gemeene lof ende roem gevoedet, ende zijn leven onderhouden. Daerom hy oock den huyck na alle winden hing, ende allerley zeden en manieren aennam. By die van *Athenen* leefde hy na haren aert vriendlijck in zeden ende gelaet: met die van *Persen* onvriendelijck ende oploopigh, drinckende ende klinckende &c. met den *Troianen* begaf hy hem tot vleeschelijcke wellusten. In somma, wiens broodt hy at, diens woordt hy sprack. Doch hoewel hy de luyden sochte te lievekosen, ende een gilde van een man te zijn, soo heeft hy nochtans der deughtsamer menschen zeden niet aengenomen. PROBUS.

'T Gefchubt *Chamæleon* fteeds by de locht moet leven:
De locht alleen dit dier kan fpijze en voedzel geven.
'tHeeft voeten fcherp geklauwt, het krunckelt zijnen fteert,
'tWaeckt 's daegs zoo wel als 's nachts, 't is ftout en onver-
Als eenen *Proteus* veel gedaenten kan verwerven, (veert.
Zoo treckt dit dier tot zich van allerhande verwen
Het blinckende geftalt, maer weygert rood en wit.
,, Den logen-prater, die aen 's Princen tafel zit,
,, Men by 't *Chamæleon* gelijcken magh met reden:
,, Hy vult des Vorften oor met vele nieuwigheden;
,, Verkoopt hem wat hy wil, fmeet d'een aen d'ander klucht
,, Van allerley geftroyt en wijd verziert geruchte:
,, En blijft hy zomwijl in zijn logentael gevangen,
,, Hy krijght noch vrees noch fchaemt, noch roo' noch bleec-
ke wangen.

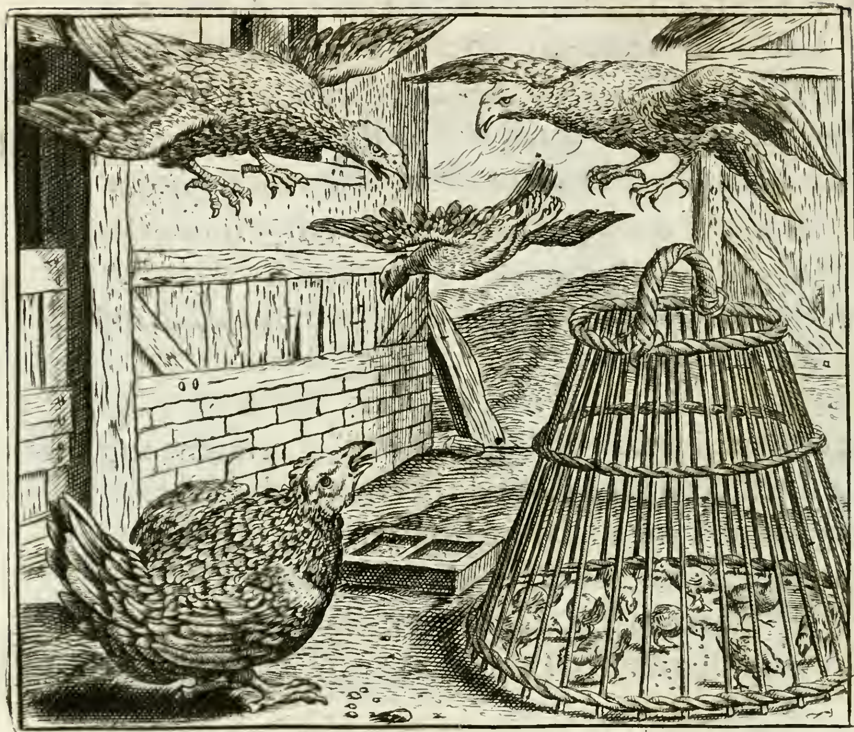
63. *Stier en Ram.*

SOo is 't den zeer treffelijcken heldt *Judæ Machabæo* gegaen. Want of hy wel door Gods ſonderlinge genade, een dapper onvertſaegt gemoedt ende groote ſterckte had, ſo dat veel Koningen ende Vorſten voor hem vreesden; ſoo is 't nochtans, dat hy zich alteveel op zijn manhaftigh ende ſtoutmoedigh hert verliet, ende ſonder noodt aen een zeer ſtercken vyandt waegde, hy van den ſelven is verſlagen ende omgebraght. 1 MACHAB. 8.

DE kromgehoornde *Ram* begeerde dat de benden
Der witgewolden hem als haren Koningh kenden,
Vermits zijn voorhooft met twee hoornen was verzien,
Waer mede in tijd van nood hy dapper weyr mocht bien.
'T ontwapent weyrloos vee, de witgewolde *Vliezen*
Genoodzaekt uyt ontzagh den *Ram* tot hooft te kiezen,
Beſtemden zijnen eyſch: de *Bock* uyt hoovaerdy
Om t'erven noch een rijck; en grooter heerſchappy,
Den *Stier* ten ſtrijde uytdaegde, en dacht hem te verkloecken.
Het groote beeſt gereed niet verre en was te zoecken,
Maer liep den *Ram* op 't lijf, al wat hy rennen mocht,
Die flucx verſlagen ſtack de beenen in de locht.
„ Wie boven zijne macht te ſtout en zeer vermeten
„ Eens anders kracht beſpot, en gaet zich ſelf vergeten,
„ Veel lichter als hy waent vernedert worden zal:
„ Want hooghmoed (zoo men zeght) gaet altijd voor den (val.

64. *Henne mette Kuyken Dieven.*

DIergelijcke ſorgh heeft *Themiſtocles* voor die van *Athenen* gedragen. Want als *Xerxes* na 't bloedt van al de Griecken, byſonder der *Athenienſers* dorſtede, ende op dat hy deſen dorſt mochte leſſchen, alle liſt ende moeyten aenleyde: ſoo ſloegh *Themiſtocles* daer goede acht op, ende gelijck als *Xerxes* allerleye rancken bedachte om die van *Athenen* ſchade te doen, alſoo bedacht *Themiſtocles* daer-en tegen alle middelen ende manieren om die van *Athenen* te beſchutten ende van ſchade te bevrijden. DIODORUS SICULUS.

LXIIII.

EEn groote *Kuycken-ren* zeer heftig werd bestreden
Van *Kuycken-Dieven* drij, die grooten arbeyd deden,
Op datze tot een roof verkregen 't jonge bloed,
Het mals en lieflijck vleysch van naeckt en kael gebroet.
De *Moeder* koomt op slag gevlogen, met verschricken,
En ziet hoe alle drij zij door de tralien picken:
Ziet hoe haer vlug in nood en grooten ancxt (helaes!)
Bij nae geworden is der *Kuycken-Dieven* aes:
Dies stelt haer flucx te weyr, op dat zij nae vermogen
Afweyren mocht de geen die om haer jonckxkens vlogen.
Zij vliegt rondsom de kouw, zij klaeckt, en slaet geluyt,
Zoo lang tot haer ontjaegt is den gewenschten buyt.
„ De *Klock-Hen* draegt het beeld der trouwe Magistraten,
„ Waer op d'onnoosle zich stantvastig mag verlaten:
„ Die allen vromen zijn als eenen vasten burgt.
„ Wel 't land daer d'Overheyd 't gemeene best bezurgt.

S

65. *Boer ende Muysken.*

N*Ero* was wel geen boer, maer een Roomſch Keyſer, doch had deſes Boers aert ende eygenſchap aen hem. Want als hij gelijk een droncken bout, ende gulzige boer door een onzinnigheyt zijn eygen Palleys, met de Stadt Roomen in brandt had laten ſteken. ſo heeft hij alle die haer met de vlugt ſalveren wilden, wederte rug gedreven ende in't vier laten jagen. IN'T LEVEN NERONIS.

EEn ruyge *Droncken-bloet*, die ſtonck van jopen bieren,
Den dag van zijn geboort gewoonlijck was te vieren:
En rechten jaerlijcx toe een groote *Bacchus* feeſt,
Daer't al ter maeltijd quam wat vrolijck was van geeſt.
Voor't huys hij tot triumph een eycken vuyr deed blaecken,
Om al den heelen choor der ſlempers te vermaken.
Maer als eens bij geval den Noordenwind op ſtack,
En d'opgeſtegen vlam ſloeg in het rieten dack,
De kermis was geſteurt, thuys branden lichter lagen,
De gaſten vloden wech, verbaeſt en heel verſlagen.
Een *Muysken* om t'ontgaen die hongerige vlam,
In't midden uyt den brand verbaeſt gevloden quam.
Den *Huys-heer* zat van bier, en vol en dol beſchoncken,
Greep *'t Muysken* bij den ſteert en werp het in de voncken:
En riep, O ontrou gaſt! waer hebbe ick oyt verſchuld,
Dat gij in onſpoed mij zoo haeſt verlaten zult?
„ Die't Avonthuur toelacht geen vrunden en ontbreken,
„ Zoo lange als zijn planeet blijft een geluckig teecken:
„Maer als Fortuyn den neck op't onverzienſte wend,
„Hem nauiijcx eenen vrund van zoo veel vrunden kend.

66. *Vogelaer ende Vincken.*

INſgelijcx iſt met een Procureur te *Conſtantinopolen* afgeloopen. Want als hem eener een vereering deed, ſoo heeft hij die ſelve [om dat ſe hem te ſlecht dochte] niet willen aennemen, overmits hij wat meerder ende grooter hoopte te krijgen. Maer als hij ſag, dat hij niet alleen geen grooter, daer hij op wachte, maer oock de kleyne, die hij veracht had, niet en kreeg: ſoo is hij op hem ſelven ſoo toornig geworden, dat hij zijn Dienſtmaegt heeft belaſt, zij ſoude hem met een houte ſchoffel luſtig de lendens ſmeeren; op dat hij door ſulcke ſlagen wijs wierde, ende voortaen het kleyn niet verachte. PONTANUS.

LXVI.

EEn *Vogelaer* in 't veld uytſpannende zijn garen,
Gezeten onder 't bruyn van ſchaduwende blaren,
Een wolcke *Vincken* tot zijn net afdalen zag,
Die 't zaed op picken quam dat uytgeſpreydet lag.
Maer ziende een ander ſchaer van voglen elders vliegen,
Dacht haer met eenen ſlag te zamen te bedriegen.
De *Vincken* zat terwijl, van 't zaed dat ligt geſpreyd,
Ontvlien den Vogelaer die op zijn luymen leyd.
'Tlicht ondertuſſchen daelt, na moeyte en groot verlangen
Hij aenden avond maer een vincxken heeft gevangen.
,, De gierigaert die nae het goed des werelds ſtreeft,
,, En nimmermeer genoegt met 'tgene dat hij heeft,
,, Maer nae 't onzeker tracht het welcke hem quam te voren,
,, Heeft dikwijls 't geen hij hadde op 't onverzienſt verloren.

67. Satyr en Boer.

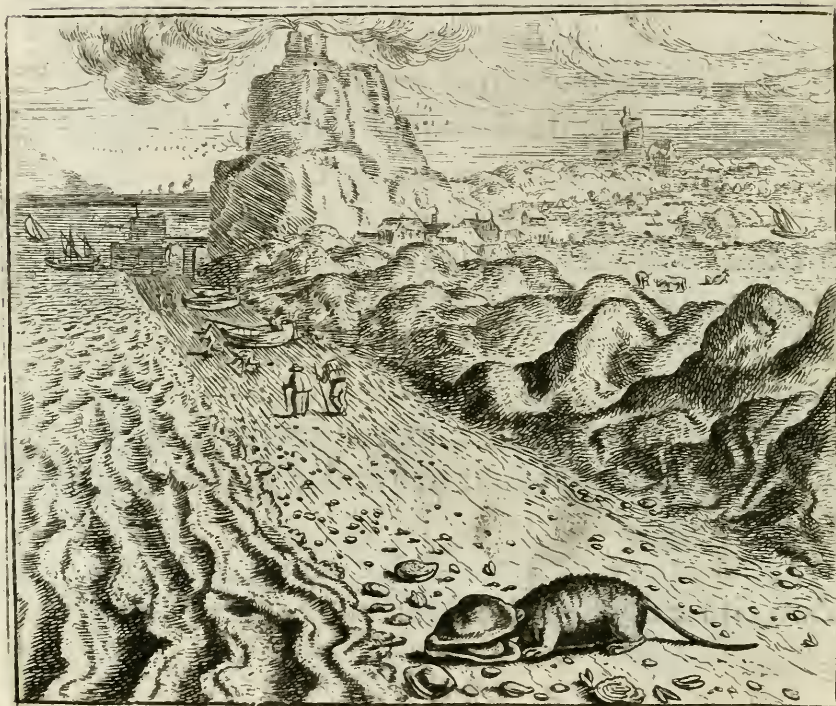

EManuel de Griexsche Keyser heeft hem in een saeck kout ende warm, vrient ende vijand betoont. Want als de Keyser *Conradus* met zijn krijgsheyr in *Palæstinam* trock, steld hij hem zeer gedienstig ende mild aen, liet hem veel meels ende allerley Proviand toevoeren. Doch mengde dat meel met kalck, daer van de krijgslieden groote kranckheden ende schade kregen. Als nu *Conradus* dit vernam, te weten, dat *Emanuel* vriendlijck van woorden ende vijandlijck in't werck was, so maekte hij hem haest van daer, ende wilde hem niet langer betrouwen. SABELLICUS.

LXVII.

EEn *Land-man* vond in't wout een ruygen *Satyr* dolen,
Die dood van koude ſchier zat in een hol geſcholen,
Hij bracht hem in zijn huys en deed hem goede cier:
De *Satyr*, boven menſch en onder als een dier,
Gemerck nam, dat de *Boer* om d'handen te beſchermen
In zijne vuyſten blies, op dat hij mocht verwermen
Zijn kneukels ſchier verſtijft van koude op't windig veld:
Oock zagh hij dat de ſpijze op 's tafels rugh geſteld,
Door *'s Boeren* adem d'hett' en brand werd afgeblazen:
Verwondert overzulcx, began hij te verbazen,
En vloot ter deuren uyt, beducht voor 's lijfs verlies,
Om datmer koude en hett met eenen adem blies.
„ Die in d'een hand het vuyr in d'ander 't water houden,
„ De wijzeman bedacht voorzichtelijck oyt ſchouden:
„Want of haer wezen ſchoon niet toont als liefde en jonſt,
„Zoo zijnze doch niet vrij van booze toover-konſt.

68. *Huys-Ratte en Oester.*

SUlcken ſlickmuyl was *Diogenes* toegenaemt deHondt. Want of hij wel te huys genoeg te eten had, ſo was hij nochtans lecker, ende had een groot verlangen na garners. Dies hij na de zee ging om garners te vangen, ende quam daer om zijn leven,ſoo dat hij die ſlickerij dier genoeg betaelde. ATHENÆUS.

EEn *Huys-Rat* niet vernoegt dat zij leefde als de vrije,
En in eens koopmans huys hadde alle leckernije
Van ſuycker en bancket, van wilt en van gebraed,
En alles wat den diſch eens handelaers beſlaet:
Dies zij van dertelheyd beraen werd te verhuyzen
Aen't dorre en vochte ſtrang, daer ſteeds de baren bruyzen.
Maer komende aen het Meyr en aen het natte zand
Dat alzins ligt verwaeyt, zij flucx een *Oeſter* vand:
Dies gretig nae den viſch van binnen heeft gegrepen,
Maer *d'Oeſter* heeft de ſchelp al zachtkens toe genepen,
En *'s Ratten* hooft verplett, zoo dat het zwarte beeſt
Op ſtaende voet verworgt, zeer deerlijck gaf den geeſt.
,, Wie in geruſten ſtaet en in een weeldig leven
,, Zijn luſten niet bedwingt, maer nae yet nieus wil ſtreven,
,, Door dertelheyd bekoort, al zelden wel beklijft,
,, Uyt ongebondenheyd die hem tot weelde drijft.

T

69. *Sleck en Adelaer.*

ALdus ist *Justiniano* den tweeden gegaen. Want als hij uyt het Roomsche Rijck verjaegt ende zeer vernedert was, soo heeft hij *Trebellium* den Koning in *Bulgaria* versocht, ende gebeden, hij wilde hem wederom in zijn Keyser-rijck helpen, so wild hij hem daer voor met groot gelt ende goet vereeren. *Trebellius* deed zijn best met zijn volck ende geldt, behieldt d'overwinning, ende bracht *Justinianum* wederom aen't Keyser-rijck: begeerde daer op 't beloofde gelt. Maer als *Justinianus* zijn belofte niet na en quam, soo greep *Trebellius* hem aen, ende nam hem geld, goudt, eer, landt, ende het Keyserrijck. CUSPINIANUS.

DE *Slek* met haren ſtaet miſnoegt,en gantſch t'onvreden,
Vermits zij kruypen moſt, en werd van elck vertreden,
Bad *d' Arent* dat hij haer ten Hemel voerde om hoog,
Op dat zij 'sweerelts kloot met een doorzichtig oog
Eens overgapen mocht, en alle de rivieren
Die vochtig hier en daer gekrunckelt henen zwieren:
Zij wild' hem voor dien dienſt vereeren met den ſchat
Eens peerels die zij korts op 't veld gevonden had.
Den *Arent* haeſt verbeen haer op nam met zijn klouwen,
En dede haer d'ommeloop des aerdrijcx naekt aenſchouwen,
Ten leſten hij verzocht van haer 'tbeloofde pand:
Maer als hij bij de *Sleck* noch bagh noch peerle vand,
Hij haer den necken brack;en deerlijck bracht om 't leven.
„ Wie niet vernoegt met 't geen nature hem heeft gegeven ,
„ Maer ſteeds na hoogheyd tracht,perijkel loopt voor al,
„ Dat hem genaeckende is een ijſſelijcken val.

70. *Kuycken-Dief en Koeckoeck.*

GElijck de Havick den Koeckoeck: alſo beſpottede ALEXANDER MAGNUS ANAXARCHUM, dat hij een arm leven leyde, ende ſlechte grove ſpijſe at: maer dat ALEXANDER met de koſtelijkſte leckernijen ende lieflijkſte wijnen hem verluſtigde, ende van alle dingen (herteken wat luſt dij) hadde. Maer niet lang hier nae valt ALEXANDER in een groote kranckheyt, ende wort vande Medicijnen in een kamer geleyt: 't welck als ANAXARCHUS vernam, ſoo lachte hij wederom met ALEXANDER, ende zeyde: hij woude liever met ſlechten koſt en drank zijn geſontheyt behouden, als met leckere beetkens hem zelven zieckten ende ſmerten veroorſaken, ende vande MEDICIS als een gevangen man gehouden werden. ÆLIANUS.

Medicè vivere, eſt miſerè vivere: PLAUTINUM.

DE ſchampre *Kuyken-Dief*, die daeglijcx met zijn kluyvẽ
De Kuyckenen verſcheurt en d'arme tortel-duyven,
Den *Koeckoeck* heeft beſchimpt, om dat voor zijnen koſt
Hij daeghlijcx zijnen buyck met pierkens vullen moſt;
Vermits hij veel te bloode om yemand aen te randen,
Zijn zeen'wen nimmer tot yet treffelijcx uytſpanden.
De Vogel die altijd zingt op een zelve maet,
Getrooſten dat hij dus veracht werd en verſmaet:
Getrooſten dat hij zich met wormkens moeſt erneeren,
Ter tijd hij onlancx ſpoorde, en kenden aen zijn veeren,
Den *Kuycken-Dief* door liſt des vogelaers geva'en,
Die hing aen 's toorens top tot ſpiegel voor de qua'en.
O (ſprack de *Koeckoeck* doen) indien ghij goedertieren
U ſober had vernoegt met wormkens en met pieren,
Ghij had u vrijheyd noch, en waert niet min als ick,
Ontweken vrij en vranck den vogelaren ſtrick.
„ Wie met een ſobren diſch vernoegt zich houd te vreden,
„ Ontgaet 't perijckel licht van veel gevaerlijkheden.
„ Maer wie behaegen ſchept in weelde en overdaed,
„ Zich lichtelijcken brengt in eenen droeven ſtaet.

71. *De Gier en de Nachtegael.*

ALs 't volck te Romen om den honger oproerig was, ende de Raets-Heeren overvallen wilde, ſoo geboot den Roomſchen Raedt den welſprekenden *Catoni*, dat hij 't volck met ſchoone lieflijcke reden ſoude ſtillen. *Cato* deed een reden tot het volck, maer rechte niet bij haer uyt, want zij begeerden (metten kortſten geſeyt) Broodt. *Cato* komt weder inden Raet ſonder yet uyt gerecht te hebben, ende zeyt, *Venter caret auribus*: dat is, Daer moet gegeten zijn, al waren alle boomen galgen.

LXXI.

DEn hongerigen *Gier*, al toornig en verbolgen,
Een licht gewieckte ſchaer van voglen ging vervolgen,
En ving uyt al de vlucht een jongen *Nachtegael*;
Die al verbaeſt den *Gier* dus aen ſprack op zijn tael:
O aller voglen heer! wilt u barmhertig toonen,
Wilt mijn onnoozelheyd en weerloosheyd verſchoonen:
Ick zal u danckbaer zijn, de tijd mijns levens lang,
En voor die deugd u geeſt vermaecken met gezang.
Mij luſt niet, antwoord hij, naer u gezang te hooren;
Den honger is te groot, *Den buyck en heeft geen ooren*
Om luyſtren nae't Muzijck, of eenig lieflijck lied:
Dus zwijgt vrij, want dien zang noch vreugd bekoort mij niet.
,, Waer nood den menſch bekrijgt, daer acht men op geen zaken
,, Die 't oog behaechlijck zijn, noch ons 'tgehoor vermaken.
,, Veel dingen zijn wel nut en ſtaen ons wonder aen,
,, Maer't noodigſt overweegt, en ſteeds moet voren gaen.

72. *Slange en Boer.*

SUlcken danck behaelde de Keyſer ARNULPHUS voor de weldaedt, die hij ZUNDEBALDO der Slaven Koning beweſen had. Want als die van zijn vijanden zeer benaut ende ſchier gants en gaer onderdruckt was, ſo heeft ARNULPHUS hem met geldt ende volk verſterckt, ende uyt alle noot wederom geholpen. Maer als ZUNDEBALDUS hem weder ſterck bevant, ſo heeft hij hem tegen zijn weldoender opgemaeckt, ende onderſtond hem groote ſchade te doen; 't welk hem nochtans niet wel vergingh: want hij van den Keyſer met heyrskracht overrompelt, ende eer hij daertegens voorzien konde, onderdrukt wierde. LUITPRANDUS.

LXXII.

DE *Land-man* bij geval vond in een hage doren,
Een krunckelende *Slang*, ſchier dood en half vervroren,
Vermits den Noorden wind de bleecke zon in 't ſnee,
En 't ijs op 't ſtrengſt van 't jaer haer aenzicht ſpieglen dee.
Des huys-mans hert geroert met liefde en mede doogen
'tSerpent brengt in zijn hut, maer vond zich haeſt bedrogen:
Want als 't ondanckbaer dier 's vuyrs gloeyentheyd ver-
En meer en meer allenx heel tot zich zelven quam, (nam,
Het zijn fenijn terſtond aen allen kanten ſpreyde,
Dies hij haer met een acx terſtond ten ſtrijde ontzeyde,
En kloof haer 'thooft in twee, en riep, O ſchendig feyt!
Is dit de loon en danck van mijn getrouwigheyd?
,, Daer is geen boozer dier als een ondanckbaer menſche,
,, Die als hem alles gaet naer zijnen luſt en wenſche
,, D' ontfangen weldaed niet alleen ter zijden ſteld,
,, Maer den weldoender zelf met alle quaed vergelt.

V

73. *Leeuw en den Wandelaer.*

ALsoo bijkans ist *Clito* vergaen. Want als hij hem selfs boven *Alexandrum Magnum* prees, ende zijn Ridderlijcke feyten hoog roemde; oock voorgaf, dat hij niet alleen inden krijg veel lieden met eygener handt verslagen had, maer *Alexandrum Magnum* uyt der vijanden handen verlost, ende hem selven alsoo boven *Alexandrum* verhief, soo vergrimde *Alexander* over hem, ende stack hem doot. CURTIUS LIB. 8.

EEn reyſend *Wandel-gaſt* en ſtercken *Leeuw* te zamen
Door't ſchaduwende wout haer weg en voet-pat na-
En hadden onderlinge haer praterij gemeen, (men,
Ter tijd zij zagen uyt gehouwen in een ſteen,
Een *Man* en ruygen *Leeuw*, die worſtelende deden
Haer beſte en arbeyd om elck anderen t'ontleden:
Daer nae veel ſtrijds de *Man* ten leſten meeſter word,
Zoo dat de *Leeuw* (zoo't ſchijnt) ter aerden neder ſtort.
De wandelaers hier op haer oogen bezig ſloegen,
En elck voor ander ſchiep hier in een goed genoegen.
De *Leeuw* 's Leeuws ſterckheyd prees, die'smenſchen over-
De *Man* gaf zijns gelijck den eeren-krans en lof, (trof,
Vermits hij merckelijck den *Leeuw* ſcheen t'overwinnen:
De *Leeuw* hier om vergramt en raſende van zinnen
Zijn macker ſprong op't lijf, en ſprack, Wel aen, laet zien,
Wie van ons tween de ſterckſte, en grootſte weyr mag
„ Wie zich te veel beroemt en zijnen kam op ſteket, (bien.
„ Niet lettende met wie of wat perſoon hij ſpreeket,
„ Komt lichtelijck ten val, geſnevelt onder voet,
„ En zijn verdiende ſtraf ten laetſten dragen moet.

74. *De Leeuwe, Ezel en Vos.*

DU hebben metten anderen gehandelt *Iugurtha Hiempſal* ende *Adherbal*. Want als zij 't Koningrijck van *Numidien* metten anderen ſouden paerten, ſoo heeft *Hiempſal* het beſte deel ende de voornaemſte plaetſen des lands voor hem ſelven behouden. Maer *Iugurtha*, die altijt een Leeuwen hert droegh, die heeft onlangs daer nae dezen *Hiempſalem* overvallen ende gedoodt, ende zijn landſchap ingenomen: 't welck *Adherbal* ziende heeft zich daer over grootlijcx ontſet, ende hem aen 't kleynſte deel laten genoegen. SALLUSTIUS.

DEn *Ezel, Vos*, en *Leeuw* zijn onderling verdragen,
Gelijckerhand om roof en buyt te gaen uyt jagen:
Zij renden door het wout, en hielden nergens ſtee,
Ter tijd zij afgejaeght betrapten een jong *Rhee.*
Doen ſprack den *Ezel*, laet ons nu geenzins krackelen,
Maer 't jonge *Rhee* in drijen voor ons te gader deelen.
De *Leeu* hierom verſtoort en eyſſelijcken gram,
Den *Ezel* flucx verſcheurde, en daedlijck 't leven nam.
En ſpreeckt het *Vosken* aen, 't zal nu met ons gelucken,
Deylt ghij den verſchen roof in twee gelijcke ſtucken.
De *Vos* verſcheurden 't *Hert*, en deylden 't beeſt van een,
Maer gaf zijn Koning 'tgrootſte en 'tbeſte deel van tween.
Dies zich der *Dieren Vorſt* tot *Reynaert* ſpoedigh keerde,
En vraeghde, in wat ſchool hij dees beleefheyd leerde?
Eens anders ongeluck, ſprack *Reyntjen* heel beleeft,
Des *Ezels* droevigh eynd mij onderwezen heeft.
„ Wie 's andren voorbeeld zich verſtrecken laet een leſſe,
„ En houd d'ervarentheyd zijn voedſter en meeſtreſſe,
„ Veel zwarigheyds ontgaet, en 's levens tijd verlengt,
„ Terwijl d'onwijze zich in druck en lijden brengt.

75. *De Vos en de Leeuwe.*

SOdangen Vos was *Funius*. Doe dese inden eersten aen't Koninglijk hof quam, ontsettede hij hem voor desKonings M^t. En hoewel hij daer na, om de gestadige omgang met den Koning, niet meer en vreesde, soo geloofde hij nochtans den Koning niet, maer nam als een schalcke Vos op hem selven goede acht. Want hij wel w ist, dat het niet goet en was met groote heeren te spotten; ende da t heeren gunst gelijk mey-windekens haest verkeeret. LIVIUS.

LXXV.

DE *Vos* zag eenen *Leeuw* van verre hem naërder komen:
Dies 'tziddren hem beving, en zeer begon te ſchromen:
Verſtack zich voor een wijl in't diepſte van het wout,
En heeft zijn leven in 'sLeeus klauwen niet vertrout.
Terſtond daer aen, is weer hem 't ruyge dier verſchenen;
Doen was hij zoo beducht noch bang niet als voorhenen,
Doch vloot vaſt niet te min in't dichtſte van het liſch.
Ten leſten hem noch eens de *Leeuw* ontmoetet is;
Doen heeft hij onbezorgt verzelt den ſchrick der dieren,
Die neffens *Reynaert* hem bewees zeer goedertieren.
„ Gewoonte veel vermag in quaede en oock in't goed:
„ 'Tis d'andere nature in't redelijck gemoed.
„ Veel hebben 'tzondig quaed dat ons noch aen mag kleven,
„ Verkeerdelijck natuur, niet aenwenſt toegeſchreven.

76. *Leeuwe, Vercken, en Gier.*

Even alleens, doe *Hircanus*, ende *Ariſtobulus* tegen malkanderen oorlogden, hoopte *Herodes* een goede beet van d'een of d'ander te krijgen, ende daerenboven het JoodſcheRijck: want hij voorſeker meynde dat een van tween verſlagen ſoude werden. Maer zijn hoop viel in de aſſche. Want als zij lang metten anderen geoorlogt hadden, ende moede wierden, ſoo hebbenſe beyde opgehouden. SABELLICUS.

LXXVI.

DE *Leeuw* en '*t VVilde Zwijn* malkanderen ontmoeten,
Met opgeſpeerden muyl d'een d'ander fel begroeten.
De *Leeuw*, wiens kracht beſtaet in zijnen ſlinger ſteert,
Het wild geborſtelt *Zwijn* zeer eyſſelijck aenveert,
En ſcheurt het dicke ſpeck met zijn geſlepen tanden:
'*t Zwijns* oogen zietmen flucx gelijck twee kolen branden,
En 't grijpt zijn vijand aen om tegenweyr te bien:
Terwijl de vogel *Gier* haer worſtlen gaet beſpien
Van eenen groenen tack, waer op hij is gezeten,
En vaſt op d'eerſte die van tween zal zijn verbeten.
Maer als zij ſtrijdens moede opſchorten haer gevecht,
En yder loopt zijns weeghs, en niemand onder leght,
Den hongerigen *Gier* door ijdel hoop bedrogen,
Verſteken van zijn vreugde is elders heen gevlogen.
„ Wie zich te vroegh verblijd op 't niet en 't ongewis,
„ En deylt den beyren-huyt eer 't beeſt gevangen is,
„ Ten leſten dickwils rouwe en droefheyt zal beſpringen:
„ Sot is hij die veel roemt in onverkregen dingen.

77. De VVolf, 't Vosken en de Harder.

ALs *Musulmanes* een broeder *Bajazetis* I. Turkxschen Keysers voor zijn broeder *Mose*, die hem socht te dooden, uyt het landt vloot, soo word hij van eenige Turcken op de weg bekent, die hem terstont vingen ende *Mosi* overleverden, hopende groote gunst en vergelding te verkrijgen. *Moses* nu neemt sijn broeder van dese verraders, ende laet hem stracx worgen; maer de verraders laet hij allegader met haer wijven, kinderen, ende vrienden, ende haer gantsche geslacht levendigh verbranden. CHALCOCONDYLAS LIB. 4.

LXXVII.

DE *Wolf* in d'afgrond van een holle rootze ſpeelden,
Van voorraet wel verzorgt, en zwom in duyzent weel-
De *Vos*, die bij geval paſſeerde lancx het gat, (den.
Den *Wolf* om weynig ſpijze en voedzel vrundlijck bad.
Maer *Wolfaert* veel te gier, en vreemt van medelijden,
Liet *Reynaert* ongetrooſt, en zagh hem aen ter zijden:
De looze *Vos*, om zich te wreken van dien ſmaet,
Wees d'Herder 't Wolven hol, uyt doodelijcken haet.
De *VVolf* geraeckt om hals, en *Reyntjen* nood zich zelven
Op 't wiltbraed, dat hij vind in 's hollen klip gewelven:
Verbraſt hem aen het vet, zoo dat hij ſelfs (helaes!)
Ten leſten deerlijck word der feller honden aes.
,, Al wie uyt nijdigheyd een ander neemt te plagen,
,, Een beudel word zijns zelfs, en zal veel ſmerten dragen.
,, De nijdige zich zelfs noch andren deughd betoont,
,, Om andren leet te doen hem zelven niet verſchoont.

78. De Vos, Hond en Haese.

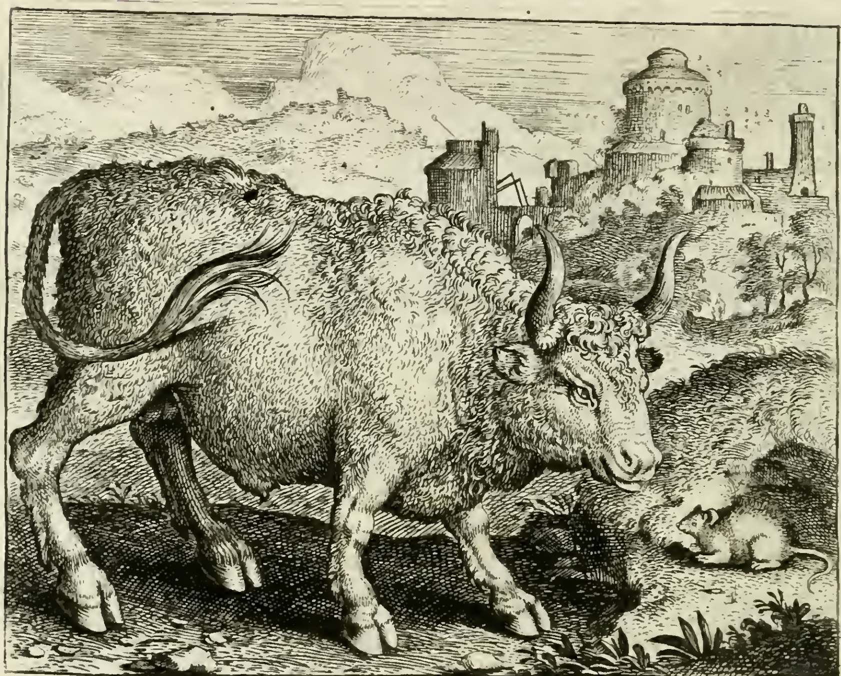

DErgelijcke bedroch bevindt zich aller tijdt toegedragen te hebben: dan als veele menschen verrascht en in perijkel gekomen zijn, weten zij fijntjens haer aenstaende perijkel op een ander te schuwen, en haer daer soetjens uyt te draeijen, brengende een ander in gelijke gevaer. *Dit is een rechte Vosse list.*

LXXVIII.

'T Loos *Reyntjen* eenen *Dogh* opt onverzienſte ontmoeten:
De *Dog* die wilde aen hem zijn gragen honger boeten.
Dies *Reynaert* in gevaer, hielt met hem deze ſpraeck :
Gelooft mij, joncker *Dogh*, van wonder quaden ſmaeck
Iſt harde Voſſen vleeſch, en qualijck om verdragen:
'T bezwaert, en koockt gants niet in hongerige magen.
Maer zoo u vleeſch geluſt of eenigh lecker aes,
Ziet daer loopt wel te paſſe een langh-geoorden *Haes*:
Zijn vleeſch is delikaet, en laet zich lieflijck ſtoven,
Het is 't gezochtſte wildt in aller Princen hoven.
De *Dogh* hier door beweeght, nae 't *Haesken* henen ſpoed,
't Welck vluchtig hem ontſpringt, gelijck oock *Reynaert* (doet;
Die veylich bij den *Haes* in ſchaduwe gezeten
Zijn ontrouwe en verraet van't *Haesken* word verweten.
O Kort-ſteert (zeght de *Vos*) genoeghdy quaelijck noch?
Ick prees u edel vleeſch op 't hoogſte voor den *Dogh*.
„ Zoo handlen zulcke die haer naeſten noch bezwaren,
„ Op datze in lijfs gevaer haer zelven ſlechts bewaren.
„ De ſchalke heeft om de brand zijns nabuurs geen geklag,
„ Als hij zich veylig bij de kolen warmen magh.

79. *Stier en't Muysken.*

ALdus gingh het den machtighen Roomſchen Overſten *Marco Antonio*: deſe worde van een kleyne Vorſt uyt Parthen heymlijck aengerant,ende leedt ſchade,hoewel niet groot. Als nu deſe Vorſt wegvluchtede, ende in een zeer diepe dal ende verſekerde plaets hem verbergde, ſoo heeft *Antonius* deſe ſchade hoog genomen,en hem met drie hondert duyſent man daer henen gemaekt, daer de Vorſt verborgen lag;doch en heeft met al zijn macht hem niet konnen krijgen, noch uyt zijn ſterckte verdrijven, maer is ſonder yet uyt te regten daer van daen getrokken. PLUTARCHUS.

DEn horen-drager *Stier* hem zelven Koningh noemde
Van al't viervoetig vee, en al wat d'hoornen kromde;
Beroemde dat hij 't al braveerde aen elcken kant:
Ja zelf te boven ging den ſtercken Oliphant,
Den Leeuw, den Beyr, den Wolf, en wreede Panther-beeſten,
En alles wat zich houd in dalen en foreeſten.
Terwijlen hij dus roemt, een *Muys* kruypt uyt haer hol,
En bijt den *Stier* in't been: dies hij van gramſchap dol,
Zijn leet te wreken tracht, en 't *Muysken* wil vervolgen,
't Welk hem in't hol ontvlucht: dies brult hij zeer verbolgen:
Want t'elcken als hij zich wil wreken van zijn leet,
Loopt 't diefken in zijn hol, dat hem zoo ſchendig beet.
,, Hoe groot een Koning is door al zijn heerlijckheden,
,, Al is hij ſchoon het hooft van menig duyſent ſteden,
,, Zoo kan een onderzaet, en minder onderdaen, (aen.
,, Hem door zijn kloekheyd noch veel hinders brengen

80. *De Aep en de Vos.*

DIergelijcke bede deede *Semiramis* aenden Koning *Ninum.* Want als zij zijn Koninglijcke cieraet gezien had, ſoo meynde zij datſe alſdan veel heerlijcker ſoude geacht zijn als de Koning haer van dien cieraet wat medeelde. Verſocht derhalven ootmoedelijck, hij wilde haer een deel van zijn Koninglijcke eer ende cieraet overgeven. Maer *Ninus* heeft haer ſulcx geweygert, ſeggende, dat deſe eer, ende cieraet te dier tijdt hem ende niet haer toebehoorde. DIODRUS.

DE steertelooze *Sim*, den achter kalen *Marten*,
Bad *Reyntjen*, dat hij haer uyt liefde en goeder harten,
Een stuck van zijnen steert uyt jonst meed-deelen wouw,
Op datze afschutten mocht haer schande en ook de kouw,
Vermits zijn steert te lang zulcx lichtlijck konde ontbeeren.
Maer *Reynaert* heeft zich hier gants niet aen willen keeren:
En sprack, Neen juffrouw *Sim*, maeckt mij het hooft niet kranck,
De steert mij niet ontciert, noch valt mij niet te langh,
Noch oock zwaer van gewicht, in slepen, oft in dragen;
U smeecken is vergeefs, dus houdt vrij op van klagen.
„ De rijcke gierigaert (een zeldzaem wonder ist!)
„ Tot zijnes naesten troost, te noode ontbeert en mist
„ Yets van zijn overschot; hij keert zich aen geen kermen,
„ Noch ziet de nood niet aen van d'aengevochten armen.

81. *De Vos, en 't Beeld.*

EVen alſoo hebben die vrome Chriſtenen gedaen. Want als zij tot de Heydenen quamen, die geſneden beelden hadden ende aenbaden; ſoo hebben zij die ſelve bezien, in de handen genomen, ende om ende wederom gekeert, ende als zij in die ſelve noch ziel noch vleeſch, noch zin noch verſtand en vonden, ſo hebbenſe die ſelve beſpott, ende verworpen. HISTORIA ECCLESIASTICA.

LXXXI.

DE *Vos* in't rijck kasteel eens edelmans aenschouwde
'*tHooft* dat een beeldenaer zeer schoon na't leven bouwde:
Zoo dat in't aenzien eerst hij vastlijck heeft gelooft,
'T Was geen gegoten beeld, maer een natuurlijck *Hooft*;
Het welck hij om de kunst gelooft heeft en verheven,
En sprack, Wat ooge zagh oyt schoonder beelt zijn leven?
Maer niettemin wat ligt hier aen bedreven nu?
O schoon gebootste kop! ick vinde niet in u,
Noch reden, noch verstand, noch hersenen, noch zinnen:
Uytwendigh schijndij wat, maer niets en isser binnen.
„ Een welgeschapen lijf, en treffelijck gestalt,
„ Uytwendigh menighmael den mensche wel gevalt:
„ Maer zietmen op den geest, waer in alleen den prijs leyd,
„ Zoo vindmen hem ontblood van reden, en van wijsheyd.

82. *'t Hert, 't Schaep en VVolf.*

ALdus heeft *Tatianus* 1. een ander beklaegt, eerſtlijck voor *Alexanders* hof-meeſter, daerna voor den Keyſer ſelfs, als dat hij hem etlijcke ſchepelen gerſts ſchuldigh was, ende niet en wilde betalen. De beklaegde wederſprack hem ſtantvaſtelijck, ſeggende hij was hem niet ſchuldigh. Maer *Tatianus* drongh hem ſoo ongeſchickte hard met dreygen, dat hij eyndlijck uyt vreeſe ſeyde, hij was hem ſoo veel ſchepelen gerſts ſchuldigh.

LXXXII.

HEt ranck gehorent *Hart* 'tonnoozel *Schaep* beklaegden,
En voor den wreeden *VVolf* vergramt ter vierſchaer
daeghden,
Op dat het van de terwe en 't graen mocht zijn betaelt,
De welck hem quam van ouds en had tot noch gefaelt.
De *VVolf* als rechter heeft verhoort haer beyder zeggen,
En heeft het weerloos *Schaep* wel ernſtigh op gaen leggen,
Dat het aen't klachtigh *Hart* het koren zoud voldoen,
En op gezetten dagh zich tot voldoeningh ſpoen.
'Tonnoozel bevend *Lam* heeft alles aengenomen.
Maer als nu *'tHart* is ter gezetter tijd gekomen,
Heeft *'tSchaepken 'tHart* belacht om't vaſt beloofde graen,
En zeyde, Ick dede uyt vreeze al 't gene ick heb gedaen.
„ D' onnooſle moet uyt ſchrick in der tyrannen hoven,
„ 'Tgene hij niet ſchuldigh is uyt anxt en vrees beloven.
„ Want wie te ſchaffen heeft met eenigh wreet tyran,
„ Op dat hij hem ontgae belooft al wat hij kan.

83. *De Geyte en 't Ionge VVolfken.*

GElijcke ondanckbaerheyd heeft *Antoninus Caracalla* bewesen. Dese wierd van *Cilone* opgevoedt, ende zeer bemint, soo dat alle menschen meynden hij had *Antoninum* voor zijn kint aengenomen. Maer doen *Antoninus* groot wierde, heeft hij *Ciloni*, die hem so trouwelijck bemint, ende opgevoedt hadde, schandelijck het leven genomen.

LXXXIII.

DE langh gebaerde *Geyt* een *Wolfken* heeft gevonden,
'tWelck op te voeden zij haer zelf heeft onderwonden.
Zij leydet aende ſpeen: 't jongh *Wolfken* ouder werd,
Al zoogh het *Geyten* melck, 't behielt en Wolven hert:
Begon zijns vaders aert te drucken uyt nae 't leven,
Zoo dat de moeder *Geyt* beſtond daer voor te beven.
Gaet *Wolf-Kind*, ſprack zij, gaet (ick wil mij uws ontſlaen,)
Want voor de weldaed, die ick u hebb aengedaen,
Gij mij ten leſten zoud verſcheuren en verſlinden.
Gaet nae u Wolven toe, wilt uws gelijcke vinden. (wijſt,
„ Deughd werckt hij, die in nood zijn vijand goed be-
„ Die zijnen dorſt uytleſcht, en zijnen honger ſpijſt:
„ Maer toezien moeten wij al zoo hem t'ontderhouwen,
„ Dat wij ons zelven niet hem al te veel betrouwen.

84. *De Katte en den Haen.*

ALsoo heeft die vermaerde Tyran DIONYSIUS SICULUS met de Burgers te Regio in SICILIA omgegaen. Want hij verweet hun grootelijcx, dat niemand vande Burgers hem zijn dochter ten wijve geven wilde. Daer op de Burgers antwoorden: dattet geen gebruyck was, dat eens Burgers dochter eens Konings huysvrou ware. Hiertegen ſeyd den Tyran: 'ten is oock geen gebruyck, datmen mij wat weygeren ſoude. Belegerde daer op de ſtadt, ende benaude de Burgers alſoo, dat zij met groot geldt de vrede moeſten koopen. Niet zeer lang daer nae begeerde hij van haer, zij ſouden hem met koren voorzien. De Burgers ſeyden: 't was in haer vermogen niet, hem ſoo grooten hulp te doen. De Tyran antwoorde: zijt gij te arm mij dat koren te geven, ſoo ben ick rijck genoegh u krijgh aen te doen: belegerde daer op de Stadt op een nieu, plunderdeſe, ende berooſdſe, ende bracht de Burgers om. DIODORUS LIB. 14.

DE klauterende *Kat* een *Haen* hadde opgegrepen,
En in haer pooten hielt hem vaſt en ſtijf genepen:
Bloed-ſchender, (zeyde zij,) hoereerder, razebol,
Ghij hebt, ghij hebt nu uytgeſpeelt uws levens rol:
Ghij hebt de dood verſchult: deeſe oogen zuldij luycken,
En meer u moeder noch u ſuſter niet gebruycken,
Om uwer geylen luſt met haer te bluſſchen uyt.
Ghij zult vroegmorgens niet meer maecken groot geluyt,
Noch in haer zoetſte ruſt de ſlapers komen ſtooren.
Dies *Koppen* om t'ontgaen des *Katten* heeten toren,
Zijn onſchult maeckte, dat hij 't niet en was alleen,
Maer zulcx met al de reſt der voglen had gemeen.
De *Katt* en luyſtert noch nae onſchult, noch geweten:
Maer heeft der *Hinnen-Boel* op ſtaende voet verbeten.
,, Wie yemand haten wil, en is tot wraeck gezind,
,, Al lichtelijcken een gevonden oorzaeck vind:
,, Geen onſchuld gelden magh in't vierſchaer der tyrannen,
,, Daer reen en billijckheyd van ouds is uytgebannen.

85. *De Katt en de Ratten.*

ALsulcken Kats-list heeft *Mithridates* gebruyckt, als hij *Damatem*, die tegen den Koning *Artaxerxem* rebelleerde, wilde dooden. Want als hij merckte, dat hij hem in een veldslagh niet sterck genoegh was, soo gebruyckte hij dese list. Hij maeckte een heymelijck bestandt met *Artaxerxe*, ende nam krijgsvolk aen, ende stelde den dief, als of hij oock, gelijk *Damates* van den Koninck afgevallen ware. Nam oock in den schijn, met goeden weten ende wille des Konings etlijcke Steden, ende vastigheden in, ende gaf zich voor een vijand des Konings uyt: stond oock na een vriendlijk gespreck, ende alliantie met *Damate* te houden, ende zijn krijghsheyr bij het zijne te voegen, ende alsoo een heyrkracht uyt beyden tegen *Artaxerxem* te velde te brengen. Doch alsoo zij beyde sonder geweer, ende wapen bij malkander quamen, ende raedt hielden hoe zij de saeck souden aenleggen, daar in *Damates* geern bewillighde, soo verbergde *Mithridates* zijn wapen dicht bij haer t'samenkomst. Na dat den raed nu, alst scheen, gesloten was, scheyden zij van malkander: maer *Mithridates* komende daer hij't geweer gelaten had, nam het, ende verberghd het onder zijn rock, keerde terstond weder, ende riep *Damatem* te rugh, als of hij wat vergeten had, ende hem noodig had te spreecken. *Damates* geen quaet vreesende, komt ongewapent, meynende noch yet wat van hem te hooren: *Mithridates* grijpt het geweer, stoot het *Damati* in't lijf, ende doode hem. *Plutarchus.*

EEn ſtock-oud *Katten-vel* met kreupelheyd behangen,
Van oudheyd *Ratten* kon noch langer *Muyzen* vangen:
'tLanghſteertige gebroet alſt hier de ſnuf van kreegh,
Haer honger boeten aen het meel, en aen den deegh.
Dit heeft die oude *Kol* tot in het hert verſpeten,
Om datze haer wackerheyd door d'oudheyd had vergeten:
Maer evenwel bedacht een raed vol argh en liſt,
Zij voeghde haer bij het meel, en ſchool haer inde kiſt.
De dieren die bij nacht nae haer gewoonte quamen,
Zij d'een nae d'ander heeft verſlonden al te zamen.
,, De mager armoe verr de zatte weeld verkloeckt,
,, En in den bittren nood en anxt veel liſten zoeckt:
,, Al 't geen in weelde niet kan ons gedachten roeren,
,, Weet d'armoe noch in nood ſcherpzinnigh uyt te voeren.

86. *De ouden Hond, en zijn Meester.*

DIergelijcke onbillijkheyd heeft bejegent de dienaren *Marci Catonis*. Want alſo lang zij jong, geſondt, friſch ende ſterck waren, ende alle dienſt hem doen konden, ſoo hadden zij goedt onderhoudt: maer doe zij out wierden ende onvermogende, gaf hen *Cato* noch te eten noch te breken; ja jaegdſe ten leſten wegh, of verkochtſe om een kleyn geld: ende al waſt dat zij hem baden, dat hij aen de dienſt wilde gedencken, die zij hem met grooten vlijt ende trouwe beweſen hadden, ſoo kregenſe doch geen genade, maer moeſten hulp- ende trooſtloos in honger, ende armoed verſmachten. PLUTARCHUS.

EEn ouden krancken *Brack*, te traegh om meer te jagen,
Wert dagelijcx gegroet en afgeſmeert met ſlagen,
Om dat hij langer niet zijn *Ioncker* bracht ten hoof
Een afgeronnen Hart, Wild Zwijn, oft andren roof:
Gelijck hij voormaels plagh de tafel zijnes heeren
Met lieflijck venezoen op 't rijcxſte te ſtofferen:
Maer als hij eyndlijck werd bejegent lancx hoe ſtraf,
En datmen ſtocken hem in plaets van eten gaf,
Hij tot zijn heere ſprack, Mijn dienſten zijn vergeten,
Ick heb mijns levens tijd ellendelijck verſleten:
Men heeft mij om de buyt getroetelt ſpade en vroegh,
En niet uyt liefde en gunſt die iemand tot mij droegh.
„ Wie zijnen tijd verſlijt in grooter Heeren hoven,
„ Zich dwazelijcken veel belooningh gaet beloven.
„ Want als hij zijnen tijd onnut heeft doorgebracht,
„ Hij ijdel en vergeefs op zijn beſoldingh wacht.

87. *De Boer en zijn Honden.*

ALſoo hebben etlijcke Soldaten in de Stadt *Petilia* haer tijdelijck gereddert. Want als de Burgers inde belegering alles verteert hadden, de ſchorſſen van de boomen ende dat oude leder opaten; doe maeckte zich de Soldaten uyt der Stadt, ſoo zij beſt konden, mits zij meenden, dat zij ten leſten oock vande Burgers ſouden opgegeten worden. FRONTIN. LIB. 4.

LXXXVII.

EEn *Huys-man* hartgedruckt van 's winters ſture vlagen,
Uyt grooten hongers nood zijn *Huys-vee* heeft geſlagen:
Maer laes! ten holp al niet, de koude duerde langh,
De winter viel zoo ſtrengh, en maecktent hem zoo bang,
Dat hij zijn *Oſſen* bij haer hoornen heeft gegrepen,
Die plachten zijnen ploeg te trecken en te ſlepen:
Deze heeft hij oock op't leſt ter ſlachtbanck voortge-
En met den ſcherpen bijl gezamentlijk geſlacht. (bracht,
Zijn *Honden* hebben dit droef ſchouſpel waergenomen,
En eyndelijck beſtaen uyt ancxt voor hem te ſchroomen:
O laet ons (zeyden zij) ontvluchten metten ijl!
Magh zijn juckdragent vee noch niet ontgaen den bijl;
Niet beters zal gewis op't leſt ons wedervaren:
Die zijn lief huys-vee ſlacht, en zal geen doggen ſparen.
„ Wijs is hij, die in tijds is voor 't gevaer beducht,
„ Die veylighlijcken noch d'aenſtaende dood ontvlucht:
„Die vonniſt, dat hij is te vreezen en te mijden,
„ Die zijn zelfs huysgezin bezwaert met kruys en lijden.

88. *De Ezel, Buffel, Kameel, en Muyle.*

INſgelijkx quamen de gemeene Burgers te Romen, ende beklaegden haer zeer over den Roomſchen raet, dat zij voor die ſelve moeſten arbeyden te huys ende op't veldt, ende haer dienen als ſlaven. Dies etlijcke van hun ſeyden, zij wouden voortaen niet meer ſoo ſlaven, noch ſoo gehoorſaem zijn, maer alſoo wel in ledigheid ende blijſchap leven als de Raets-heeren. Daer op *Agrippa* antwoorde: dat zulkx geen ſtandt konde houden. Maer zij waren voor een tijd hardnekkigh, ende bleven bij haer voornemen. LIVIUS.

'T Langh-halzige *Kameel*, den *Ezel* afgedreven,
'tLast-dragend *Muyl-Peerd*, en de *Buffel*, zat van leven,
Zich vonden t'saem vergaert, in een gezoncken dal:
Elck klaeghde zijn verdriet en daeghlijcx ongeval;
Om dat elck volgen most zijns heeren last en wenschen,
En dienen tot gerief en slavernij der menschen.
Den *Ezel* langh-geoord die kreesch uyt ongedult,
Hij was aen zulcken last noch arbeyd niet verschuld,
Hij wildet zich onslaen, en langer dus niet kruypen,
En voortaen oeffnen niet als vreten, slempen, zuypen.
Dies straften d'and're drije zijn domheyd al te rouw,
En raden dat hij met dien staet vernoegen zouw.
Want willen slavernij ontgaen is moeyt verloren,
Om dat wij (zeyden zij) tot slaven zijn geboren.
„ Hoe menigh plompaert noch al stribbende bepleyt
„ t'Ontgaen het dienstbaer juck dat hem is opgeleyd.
„ Maer 'tis vergeefs gewoelt om 't voorschick te verschrijven:
„ Want die een Ezel is, die moet een Ezel blijven.

89. *Babiaen en de Aep.*

GElijck de Aep en de Kat haer aert niet laten: so mede niet die boosaerdige menschen. Sulcx bleeck aen ANTONINUS CARACALLA Roomsche Keyser, die van natueren toornigh was. Dese was in zijn jeugd van SEVERO zijnen vader wel opgevoedt, ende van goede leermeesters tot alle deugden ende vrije konsten onderwesen, ende gestiert: daerin hij so toegenomen had, dat hij een goed Philosooph was, ende de meeste uren des daegs daerin toebrachte, betoonde hem oock gants sachtmoedig, ende melijdig. Ja als ymand veroordeelt, ende ter doot gevoert worde, soo weende hij, ende keerder zijn oogen af, op dat hij't bloedt niet en sage. Maer als hij namaels begost te rijden en te vechten, soo liet hij wel dra mercken, waer toe hij genatureert was: en als hij na zijns vaders dood Keyser wierde, ende 't sweerdt in de handt kreegh, soo vergat hij metter haest alle sachtmoedigheyd, word een tyran, ende doode zijn broeder Getam, ende zeer veel Roomsche Raets-heeren ende Burgers. SUIDAS.

DEn *Aep* eens guychelaers bedreef zeer vreemde dingen,
Met danſſen in het perck, met beytelen, en ſpringen:
'T nieuws-gierich malle volck zagh vaſt de bootſen aen,
Elck was van lacchen ſchier de blijde ziele ontgaen.
Terwijl den *Aep* vaſt juygt, en volght op 's meeſters roepen,
Hij een fraey hierlantſch wijf ziet groote noten ſnoepen:
Dies hij op't onverzienſt nae haren ſchoot zich maeckt,
En voor een wijl met haer zoet-apigh noten kraeckt:
Ten leſten kraeckens moede, (o ſeldſaem wonderheden!)
Hij haren voorſchoot licht, en toont haer naeckte leden.
D'omſtanders lacchen vaſt om zulck een vreemt bedrijf,
Dat haer van ſchaemte moet verſteken 'tſchaem-root wijf.
„ Natuyre wort bedeckt door d'aengewende zeden,
„ Maer nimmer uytgeroyt door leeringe of door reden:
„ Barſt altijd ergens uyt, en brengt noch eens pas
„ Het geen haer aenge-erft, en aengeboren was.

90. *Zwaluwe ende den Quist-goet.*

INsgelijcks heeft hem gedragen *Albidius* eens rijcken Romeyns Soon. Want na zijns vaders doodt heeft hij al zijn erfgoedt door de keel gejaegt ende verslampampt, daernae oock zijn kleederen verkoft ende verdroncken; eyndlijck, op dat hij niet en behielde, oock dat huys in brand gesteken, ende gemeynt hij soude wel een goet leven vinden: doch heeft daernae groot gebreck, ende zeer grooten honger, ende kommer geleden. PLUTARCHUS.

EEn dertle *Lichtmis* al zijn goederen verquisten;
Behalven zijnen rock, die hij ongeerne misten.
Doch als hij onverziens een *Zwaluwe* in de locht
Haer vleuglen roeren zagh, hij bij zich zelven docht;
Die vogel is gewis een voorbood van de dagen,
Die't alderlieflijcxst zijn, en niet dan bloemen dragen:
Mijn hembde mij genoeght; het opper-kleed moet zijn
Verdobbelt en vertuyscht, 't hert vrolijck in de wijn.
Maer laes! hoe ist vergaen? de Noordwind is gekomen,
En heeft met zijn geblas den *Zwaluw* 't lijf benomen.
De *Brasser*, als hij nu den *Vogel* liggen zagh,
Ghij (zeyde hij) d'oorzaeck zijt van alle mijn geklagh.
Van koude ick nu vergae, nu vinde ick mij bedrogen,
Om dat ghij trouwloos zijt te vroegh de hette ontvlogen.
„ Wie yets te spoedigh doet, en volgt zijn eygen hooft,
„ Al lichtelijcken van zijn welvaert word berooft.
„ Indien de quist-goed dacht op huyden, om den morgen,
„ Hij zoude ontwijflijk meer voor 's levens welstand zorgen.

91. *Vogelaer en't Veld-hoen.*

ALs desen Weydman, soo heeft ANTIOCHI volck haer gedragen. Want als TRIPHON ANTIOCHO slaghleverde, ende inde vlucht gedreven worde, soo heeft hij op alle straten, ende wegen gout laten uytwerpen, 't welck het geltgierige krijghsvolck opgreep. Ende als de Overste ende Hooftlieden hen sulcx verboden, ende seyden, zij souden't geldt leggen laten, ende den Koning najagen, bij den welcken zij een veel grooter buyt dan dese verkrijgen souden, soo pasten zij daer niet op, maer seyden: 't waer beter het seker te hebben, als 't onseker te verhopen: want jaegdense hem na, soo mochten zij van hem geslagen werden, ende 't gene zij alreede hadden, verliesen, ende 't ander datse hoopten niet bekomen. FRONTIN. LIB. 2.

LXXXXI.

DE *Vooglaer* op zijn luym vingh een Patrijs in't garen;
Het *Velt-hoen* in 'sdoods ſchrick, en d'uyterſte gevaren,
Den *Vooglaer* vrundlijck ſmeeckte, en om zijn leven bad.
O (ſprack het) rooft mij niet mijn alderweerdſte ſchat!
Mijns levens doch verſchoont; ick ſtae in duyzent vreezen:
Mij weer in vrijheyd ſteld, ick wil u danckbaer wezen,
En jagen u zoo veel Patrijzen in den ſtrick,
Als ghij begeeren zoud, in eenen oogenblick.
Neen, zeght de *Vooglaer*, neen: zijt ghij zoo boos van herten,
Dat ghij een ander wilt toebrengen zulcke ſmerten,
Waer van ghij hertlijck wenſcht u ſelven nu t'ontſlaen,
De welverdiende ſtraffe en zuldij niet ontgaen.
„ Die op zijn luymen light om andren te verraden,
„ Zal eenen zwaren vloeck op zijne ſchoudren laden:
„ Die andren lagen leyd, oft onderſtaet te do'on,
„ Werd zelfs in't net gejaeght, en krijght verraders loon.

92. *De Hennen en 't Veld-Hoen.*

ALdus gingh het schier met *Romulo*, dien de herder *Faustus* bij het water gevonden, ende t' huys gedragen heeft. Want of hij wel van Koninglijcken stam en bloede was, soo is hij nochtans van, ende onder de boeren opgevoedt, die hem veel leeds aendeden, ende zeer hateden, ende quelden. Maer als hij wiste dat hij geen boer, maer van een ander aert was; oock zagh dat de boeren zelfs onder malkander niet eendrachtigh waren, hoe wel zij van een staet ende aert waren, soo heeft hij zijn quellagie verduldigh opgenomen, ende soo langh verdragen, tot dat hem de zon des gelucx opgingh, ende hij tot grooter eer, ende hooger staet gekomen is. COMMENTATORES IN VIRGILIUM.

DE *Landman* een *Patrijs* in't looze net verstrickten,
De Koppens in de ren het arme Hoen verpickten:
Zoo dat het zijnen tijd met rouwe slijten most,
Op hope van 't verdriet noch eens te zijn verlost:
Doch eynd'lijck zagh het hoe vast vinnigh met onvreden
De *Kamme-dragers* steeds zoo nijdigh t'samen streden,
D'een met jeloersheyds pest ontsteken en gequelt,
Om dat met zijn boelagie een ander was verzelt;
En d'ander om den palm triumphelijck te voeren
Hadde anders niet in't hooft als groote krijghs-rumoeren.
Als *'tVeld-hoen* dit beooghde, en zagh hoe fel en wreet
Het een gekamt geslacht het andere bestreed,
Zoo heeft het zich getroost, en dacht, 't en is geen wonder
Dat ick arm vreemdelingh moet stadigh duycken onder.
„ Daer borgers onderlingh malkanderen bestaen
„ Op't scherpste en't alderfelst zeer hert te grijpen aen,
„ En daer zij daedlijck zijn geneyght ten alderboosten,
„ In zijn versmaetheit zig een uytheemsch ligt kan troosten.

93. *De Vogelaer en de Oijevaer.*

NOch was de Tyran *Nero* grover ende wreeder. Want als hij zijn Tyrannische net uytspande,om al die gene te vangen ende verworgen,die hem in't minste tegen waren; soo quam die onschuldige *Soranus Senecæ* broeder oock in zijn strick : ende doe hij hem bevond alſo gevangen, badt hij *Nero*, hij wilde hem niet dooden,nadien hij niemand leet gedaen had,noch hem in't alderminste niet tegen geweest. Doch hij konde niet verwerven , maer is van dien grouwsamen Tyran omgebracht. XIPHILINUS.

EEns *Landmans* acker ſtond gelaen met gouden koren,
Maer 't wert van *Ganzen* en van *Kranen* afgeſchoren.
Dies hij van toornigheyd zijn ſtricken heeft geſtelt,
Om dees roof-voglen te verraſſchen op het veld.
Hij lagh op zijne luym met overgroot verlangen,
En heeft juyſt bij geval een *Klepelaer* gevangen.
Den *Oyevaer* uyt ancxt heeft zijne onnoozelheyd,
Den *Ackerman* verbaeſt tot onſchuld voorgeleyd:
Den tijd mijns levens noyt beſchadighde ick u granen,
(Zeght *d'Oyevaer*) gelijck de Ganzen en de Kranen.
Neen (ſprack de *Vogelaer*) het lijf is u ontzeyd,
U onſchuld niet en geld, ick vind u op het feyt.
,, Wie veyligh leven wil in ſtilheyd uytgenomen,
,, Verzel zich daeghlijcx bij 't gezelſchap van de vromen.
,, Want wie den quaden volght, die 't booze zijn gewoon,
,, Word eyndlijck achterhaelt, en krijgt der quaden loon.

94. *De VVolf vervolgt het Schaep.*

SOo ist eenige Roomsche soldaten vergaen. Want als *Titus Vespasianus* de Roomsche Keyser *Hierusalem* belegert had, drongh dat Roomsche krijgsvolck in't veroveren vande Stadt met alle macht op de Joden. Ende als de Ioden 't gedrang niet langer wederstaen konden, vluchteden zij inden Tempel om haer te salveren: maer 'tkrijgsvolck snelde haer soo na, dat zij haer haestlijck daer weder uyt maekten. Als nu dat krijgsvolk met groter ongestuymigheyd inden Tempel drong, nam het vier rontom den Tempel alsoo de overhandt, dat zij de vlammen niet langer ontloopen konden, maer in die selfde jammerlijck verbranden moesten. JOSEPHUS.

DEn hongerigen *Wolf*, ter zijden weghgeſcholen,
Zag een onnoozel *Schaep* lancx 'topen veld gaen dolen:
Dies greetigh nae het aes hij aengevlogen quam,
En volghden op het ſpoor het weerloos vluchtigh *Lam*:
Het *Vlies* zijn leven zocht op't ſpoedighſte te vrijden,
En ziende een oud geſticht getimmert wat ter zijden,
Ter poorten inne vloot : dies *Wolfaert* op de hiel
Zoo dapper metter vlucht ter deuren inne viel,
Dat als hij binnen was, zij flucx is toegevallen :
Dies ſpaerde hij '*t Vlies* uyt ancxt, en queſten't niet met allen.
„ De boze niet verſchoont het bloed van't vroom geſlacht,
„ Voor dat hij heeft zich zelfs in zwaer verdriet gebracht.
„ Zijn honger is zoo groot, dat hij ten langen leſten
„ Vergeet al 't geen hem dient ten goeden en ten beſten.

95. *Iupiter en de Slange.*

OP dese wijse ging het toe met de gaven die *Alexandro Magno* op zijn bruylof gepresenteert wierden. Want so haest de mare voor den man quam, dat *Alexander Magnus* aen *Statyram Darij* dochter wilde hijlicken, soo hebben veel machtige Potentaten groote Gaven bereyt, ende tegen de bruylofs feeste *Alexandrum Magnum* daermede vereert. Maer alsoo *Alexander* merkte dat sommige met een valsch hert haer geschencken presenteerden, soo heeft hij sulcke niet willen ontfangen, maer die selve met den genen diese brachten te gelijck verworpen. ATHENÆUS.

XCV.

DE *Blixem-drager* heeft den choor der Hemel-Goden
Op een zeer groot bancket heel vrundlijk laten nooden:
Neptunus flucx ter feest met zijnen drijtand quam,
En *Mars* noch vocht van't bloed, en van het krijgen gram;
Apollo met de glans van zijn doorluchte stralen,
Met al de Water-Goon en Nymphen van de dalen
Zoo flucx 't gediert vernam het heerlijck avondmael;
Elck een zijn giften bracht op 's hemels opper-zael.
't Was *Jupiter* zeer lieff, hij heeft s' in danck ontfangen.
Ten lesten met een *Roos* quam een der *Water-slangen*:
Maer *Jupiter*, beducht dat eenigh boos venijn
Mocht onder's Roozen blaen en steel gestreken zijn,
,, Heeft dit geschenck ontzeyd. Ghij die de Goon wilt eeren
,, Met een oprecht gemoed, wilt u ten hemel keeren.
,, Want ijdel is de dienst die yemand hem bewijst,
,, Wanneer hij uyt een boos en Godloos herte rijst.

96. *Iupiter en de Honich Bije.*

GElijck dese Bijen, soo wraeckgierigh waren de leerjongeren *Christi*. want als *Christus* haer voor henen sandt in *Samariam*, ende dat de *Samaritanen* haer niet alleen niet herbergen wilden, maer heel qualijck bejegenden, ende onvriendlijck afwesen, so quamen zij, ende baden *Christum*, dat hij hun macht wilde geven, dat zij 't vier van den hemel op haer mochten doen vallen, ende haer alt'samen verbranden. Daerop hen *Christus* antwoorde, dat sulcken straf niet alleen te swaer, maer ook haer begeeren gants onbillijk was, ja dat zij niet wisten van wat Geest zij waren. LUCÆ 9.

XCVI.

DEr *Bijen Koningh* trots, van grootsheyd uytgelaten,
Boodt *Jupiter* beveynst een gift van honigh-raten,
En bad met eenen dat 't hoogh vierschaer van de Goon
Hem gunde dat hij mocht met zijnen angel doon
Al wie van honigh quam onblooten zijne korven: (ven:
Maer heeft van 'shemels troon deze antwoord flucx verwor-
'tGeschenck dat ghij mij brengt mij zonderling behaeght,
Maer 'tgeen ghij van mij bid, en daer ghij mij om vraeght,
Dat ghij een ander met u prickel mocht doen treuren,
Dat overkome u zelfs, dat moet u zelfs gebeuren.
Want als ghij andren queſt, 't zij met, 't zij zonder schult,
Zoo zweere ick dat ghij flucx dit leven sterven zult.
„ Die nae de sterren zend zijn vuyrige gebeden,
„ Om zijn wraeckgierigheyd aen ymand te besteden,
„ Zal missen niet alleen 't geen dat hij heeft gebeen,
„ Maer voelen zelfs op 't hooft den opgeworpen steen.

97. 't Peerd en 't Zwijn.

ALſoo hebben malkander geantwoort *Themiſtocles* ende *Adimanthus.* Want als *Darius* met zijn geweldigh heyrkracht de Griecken overquam, ende *Adimanthus Themiſtoclem* met grooter blijſchap na de Slach ſagh haeſten, ſo ſprack hij: Het jammert mij dijner, dat ghij ſo moedig ten ſtrijde ende ter doodt rennet. Daerop antwoord hem *Themiſtocles*: Ick wil liever met eeren als een Ridderlijcke heldt in den krijg ſterven, dan ſonder eer als een arm blood katijf, gelijck ghij zijt, leven. PLUTARCHUS.

HEt *Kuysche Truytgen Zochs* zagh 't *Ros* verciert met pluymen,
Gezadelt en getoomt doen zijnen breydel schuymen,
Ten oorloogh toegerust, om dragen zijnen heer
In't midden van't gevecht, met zweert, pistool, en speer.
O riep zij, armen *Guyl*! waer wildij u begeven?
Wat dolheyd gaet u aen, dat ghij van zelfs u leven
In 's doods perijkel stelt, en allerley ellend?
Doen heeft zich tot de *Zeuge* het *Ros* aldus gewent:
Ghij vuyle *Morsebel*, wat wildij al veel zeggen?
Die altijd in den dreck en vuylen stanck blijft leggen?
En eyndlijck blijft vervreemt van alle onsterflijckheyd,
Die in't bestoven veld den *Hengst* word bij geleyd;
Als hij den *Ridder* voert tot dooden en tot moorden,
En breeckt door't vierkant van der vijanden slag-oorden;
Behaelt veel wapen-roofs, en eenen heldren glans,
Als hij verwinner blijft en erft der eeren krans.
,, Die door zijn traegheyd blijft van't ware lof versteken,
,, Veel tijds op andren wil veel snorcken en veel spreecken.
,, Door ondeughds oeffening wert niemand oyt vermaert.
,, Wel hem die door zijn deughd zijn naem van't graf bewaert.

98. *Peerd en den Ezel.*

GElijck dat ſtoute Peerdt den Ezel, alſoo verachte DIONYSIUS de jonge, een Tyran van Sicilien, niet alleen den gemeenen man, maer oock groote ende aenzienlijcke perſoonen; ende begeerde dat elck man wijcken, ende datſe alle voor hem vreeſen ſouden, gelijckſe dan oock vreeſden, ende van wegen zijn groote macht hem wijcken moeſten. Maer als hij nu namaels onverziens, om zijn macht, rijck, ende eer quam, ende in grooter armoed, eensdeels een gemeene Schoolmeeſter, die de jeught onderwijſen moeſt, anderdeels eenen armen Vedelſpeelder in de droncke herbergen wierde; doe weeck hem niemand meer, maer die hem voorheen ge-eert, ende gevreeſt hadden, die belachten, ende beſpotteden hem op 't ſeerſte. AELIANUS.

XCVIII.

DEn *Ezel* met veel houts en packen overladen,
Begon den droeven ſtaet zijns levens te verſmaden;
Als hij den gladden *Henghſt* zagh brieſſen over't veld,
O (ſprack hij) of ick oock in vrijheyd waer geſteld!
Dat ick in weelde mocht mijn dagen laten vlieden,
En niemand over mij yets hadde te gebieden!
Maer als nu op het leſt, het langhgeoorde dier,
'*t Peerd* draven zagh ten ſtrijd hooghmoedig, trots en fier,
In't midden van't gevaer, van ſpieſſen en van zwaerden;
O (ſprack het) mijnen ſtaet ick liever houde in waerden!
Veel liever leve ick dus, met ſlavernij gedruckt,
Als midden inden krijgh, daer't zelden wel geluckt. (ken,
„ Noch eer noch rijckdom magh den menſch geluckigh ma-
„ Wanneer men wel bemerkt den loop van's weerelts zaken,
„ Geluckigh is die geen die hier genoeghzaem leeft,
„ En ruſt in't geen daer God hem toe geroepen heeft.

99. *Kalikoet en den Haen.*

EVen alſoo hebben de Gabeoniten haer tegen den Levijt ende zijn wijf bewesen, *Judic.* 19. Want als hij vredelijck ende vriendlijck in de Stadt *Gaba* was gekomen, ende hem ſtillekens voor een huys met zijn wijf had nedergeſet; ſiet, ſoo quamen ſeer haeſt de geyle Gabeoniten, en vielen met grooter onzinnigheyd den Levijt aen, ende martelden door hare geylheyd in die ſelve nacht het wijf ter doodt, ende de Levijt ſelve ontquam met nauwer noot die ſelve bijtige geyle hanen. JUDIC. 19.

DEn *Koeckeloeren-Haen* zagh op zijn mist-hoop treden
Een rooden *Kalikoet*, dies werd hij zeer t'onvreden,
Beriep hem tot den kamp, en liep hem in't gemoedt:
Dies hem verweyren most den grooten *Kalikoet*.
Zij vochten beyde om strijd, dat 't roode bloed afdroopten,
Als zij d'een d'ander fel met scherpe spooren noopten.
Den *Kalikoet* in't eynd zagh dat den *Duytschen-Haen*
Hem rust noch vrede liet: dus om zich gants t'ontslaen
Van allerhande twist, verkoos in ander hoecken
Zijn dagelijcxsen kost in vrede te gaen zoecken.
,, Veel volckren zijn zoo wilt, zoo woest en onbesuyst,
,, Dat d'arme vreemdling niet bij haer magh zijn gehuyst.
,, Al hebben zij een land tot haer behoeft gewonnen,
,, Een ander zullen zij het aerdrijck noch misgonnen.

100. *Het Veld en Stad Muysken.*

GElijck als de Veld-Muys, hoewel zij op't veld genoegh te eten had, evenwel om de leckere beetkens, haer uyt het veld met lijfs-perijckel in een huys begaf: Alſoo mede heeft de leckertand APICIUS den Romeyn gedaen. Want of hij ſchoon niet alleen genoeghſame, maer oock zeer goede ſpijs te ROMEN had: evenwel nochtans, alſer een quam, ende hem ſeyde, dat te MINTURN zeer lecker rivier-kreeften, ende in ALEXANDRIA bovenmaten welſmakende SQUILLEN of Zee-krabben te krijgen waren, ſoo heeft hij hem met groot gevaer van ROMEN na MINTURN, ende van daer na ALEXANDRIEN begeven, op dat hij ſlechs die leckere beetkens eten mochte. Maer als hij daer quam, ſoo en heeft hij niet alleen geene van dien te eten, maer oock niet te zien konnen bekomen: dies hij met groot onwil, ende lijfs-gevaer hem weder na ROMEN moeſt begeven. SENECA.

'T bol *Muysken* van der Stad de *Velt-muys* quam vergaſten:
Maer vont ſo ſobren diſch, dat het zich niet verbraſten:
Want erten, boonen, grut en wortlen was de koſt,
Daer 't leckere diefken zich mee vrolijck maken moſt.
De *Stad-Muys* ongewoon ſoo ſobre middagh-maelen,
Wil tot een ſoete wraeck bett haer waerdinne onthalen:
Zwert ſuſter, ſeght zij, komt, verſoeckt u oude kaer:
Vergaſt mij, daermen ſmetſt of 't altijd bruyloft waer.
De *Veld-Muys* is gereed. Ter Stadwaert zij zich haeſten,
De *Stad-muys* vind haer woonſt' en wilkoomt haer ten laeſten
In 's kelders diep gewelf, daer 't niet min was onvrij,
Als rijckelijck verzorght van alle leckernij:
Want 's tafelknechts verſoeck haer beven deed', en ijſen,
Soo dik hij voorraets haelde om 's Meeſters diſch te prijſen:
En ſteurden '*t Muyſ*e mael, nu met, nu ſonder kaers,
Naer 't riſpelen jeloers. De *Veld-Muys* vol gevaers,
Sprack, Smaek noch ſoetigheyd aenbrengt mij 't lecker eten:
In 't veyligh kies ick lieſſt rauw' bonen en erweten.
,, Wie ſoberlijcken leeft in 't vrije en open veld, (quelt,
,, Die 's werelts pracht verſmaet, en goud-ſucht niet en
,, Smaeckt droogh broodt ſuycker-ſoet, als d'honger hem komt nooden,
,, Daer 't hoff walght van 't gebraet, noch ſmaeck vindt in 't geſoden,
,, Want laegheydts armoed' is het veylighſte van al,
,, Daer hoogheydts weelde daelt, komt plotſelijck ten val.

101. *Ouden Man en Dood.*

SUlck een gelegentheyt had het met den wereltwijſen man *Antiſthene.* want als deſe in een ſware krankheyt was gevallen, ende groote ſmerten leedt, ſo wenſchte hij te ſterven, om alſo vande ſmerten vrij te zijn. Als nu *Diogenes* dit vernam, liep hij tot hem met een bloote ponjaert, om hem van al zijn ſmerten te helpen. Doe verſchrickte *Antiſthenes*, ende ſeyde: dat hij niet begeerde te ſterven, maer dat *Diogenes* zich zijner ſmerten wilde aennemen. LAERTIUS.

EEn ſtock-oud *Reyziger* lancx ongebaende wegen,
Met een zwaerwichtig pack zich vond geheel verlegen:
De laſt hem overweeght, hij ziet des weeghs geen eynd:
Hij zucht, hij hijght, hij ſteent vol kommer en ellend.
Ten laetſten afgemat aenvanght hij dus te klagen:
Gebeurt u dan geen ruſt, zelfs in uwe oude dagen?
Was 't daerom dat ghij voor vele andren overſchoot,
Die langh verbeten zijn van d'onverwachte *Dood*?
O aengename *Dood*! leent 't oor tot mijn gebeden,
Helpt een onzaligh man uyt zijn katijvigheden
De *Dood* verhoort zijn klacht, en voor zijn aengezicht
Haer ſchrickelijck vertoont met eenen ſtalen ſchicht.
Dies ſchrickt den *ouden-ſtock*, en bid met groot vervaren,
Erbarmt mijns ouderdoms, en wilt mij noch wat ſparen:
Ick wenſchte alleen om u, vermits mij hulp gebrack,
En mij te bange viel mijn zwaer-geladen pack. (oogen,
,, Zoo dwijndt d'een zwarigheyd, die groot ſcheen in onz'
,, Wanneer een grooter zich koomt levendigh vertoogen.
,, Men roept wel om de dood, uyt onkunde, en verdriet;
,, Maer treetſe voor den dag, zeer ſnel men voor haer vlied.

102. *Van't Droncken Hert.*

DIt droncken Hert geleeck wel den geswinden *Hannibal.* Want als hij in *Campanien* bij de goede wijn quam, soo heeft hij hem aldaer tot suypen, ende slempen gants begeven, ende versuymde daer door niet alleen de schoone gelegentheyt om te strijden, maer quam ook in't meeste perijckel zijns levens, so dat hij't naulijcx met de vlucht ontquam. Doen hij nu 'tperijckel ontgaen was, heeft hij zich daerna geheel van den wijn onthouden, ende alle dronckenschap, ende overdaet vermijdet. PLUTARCHUS.

EEn *Hert* gewent in weelde en alle leckernijen,
Begaff zich tot den dronck en volle slempernijen :
Door d'overstall'ge maet, en 't gulzige geslock,
Verbreeckt zijn tengre been aen eenen eycken block.
„ Let hier op Kittebroers : dit zijn de waerde gaven,
„ Die *Bacchus* geeft zijn maets en *Ceres* hare slaven:
„ Wanneer hij van zijn vrucht, en zij van haren dranck
„ U schenckt de kroesen vol, dan zijn de beenen ranck,
„ Dan krenken zij 't vernuft, betoveren u zinnen,
„ Door dat ghij van haer sap en natt te soet wilt minnen.
„ Dan steygren zij in 't hooft, en timmeren in 't breyn:
„ Ghij waent u een Monseur, vast wort de beurse kleyn.
„ Ghij speelt den Gochelaer, oubolligh in manieren,
„ En bootst soo wreet, soo vuyl, en slecht nae alle dieren.
„ De zinnen zijn van huys, door 't poyen dagh en nacht.
„ Men krauwt vergeefs den kop, alst gelt is door-gebracht.
„ Het hammeken is op : de beenen zijn gebroken :
„ De goe gelegentheyd en tijdt is wegh geslooken.
„ De leeden zijn verstijft : De Lever, Longe, en Milt
„ Versopen en verteert. Dits loon van 't Dronckaerts gilt.
„ Volght dan des waerheydts less, leert soberheyd gebruyc-
„ En vlied, als eene pest, zinlose *Bacchi* kruyken. (ken;
„ Lett voor al op de spreuck : *Alst bier is in de man,*
„ *Dan is al zijn verstand, en wijsheyd in de kan.*

103. *De Beer met de twee Wandelaers.*

VAn gelijcken ginght met ALCIBIADE. Want op een tijdt, als hij proeven wilde, of die gene die hij voor vrienden hield, in tijd van noot hem oock getrouw zijn souden, soo liet hij een beeldt van een man die ontlijft was snijden, ende leydet in een zeer duystere plaets, ende bracht daer zijn vrienden bij, ende steld hem zeer treurigh aen, seggende: hij had aldaer een mensch omgebracht, ende wiste niet wat hij met het doode lichaem doen soude: badt haer, soo ver dese moordt uyt quam, zij wilden hem als trouwe vrienden bij staen. Maer soo haest zij dat vernomen hadden, hebben zij hem altesamen, uyt genomen eenen CALLIAS, verlaten, ende begeven: daer op sprack ALCIBIADES: CALLIAS alleen is een wis, ende trouw vriendt, maer al d'andere, die in desen van mij bedachten noot mij niet bij staen, zijn valsche vrienden. POLYÆNUS.

CIII.

T*Wee Mackers* op den wegh al wandelende ſpraken
Van ware broederſchap en vriendelijcke zaken:
Zij ſloten eenen bondt, (hoe groot oock waer de noodt)
Malkander bij te ſtaen getroulijck totter doodt.
Op't onverzienſt komt haer den *Honich-ſnoeper* over,
Soo vreeſlijck dat hij ſcheen des blijden levens rover:
Dies d'een in ſnelder ijl begeeft zich op een boom;
En d'ander als verſuft, valt plotz'lijck in een droom,
So't ſcheen, en veynſt hem dood door't recken van zijn leden,
Alleens of met een vlim zijn draed waer afgeſneden.
Den *Beyr* ſnuyft om en om, en ruyckt vaſt hier en daer,
Hij vint noch locht, noch geeſt, meer oft een krenge waer.
Verlaet den bangen Man. Dies d'ander afgeſtegen
Verſoeckt zijn oude Spits, die noch was gantſch verſlegen:
Ey zegh mij eelen baes, wat luyſterde' hij in't oor?
Hij ſprack dat ick dijn vliede', en kies daer trouwer voor.
,, Zoo kentmen waere liefd' in naere noods bedroeven;
,, Gelijck men't goudt in't vier, en op de touts moet proeven:
,, Maer valſche vrienden zijn lieftaligh in 't aenſchijn,
,, Daer waere vrienden in den dood getrouwe zijn.
,, Ghelijck de lichte ſneu verſmelt door *Phœbi* ſtralen,
,, Veel lichter ſtuyft die wegh als voorſpoet komt te dalen:
,, Maer trouheyt blijft altoos, en wijckt om dit noch dat.
,, Dus is d'oprechte vriendt den koſtelijckſten ſchat.

104. *De Wolf met zijn getuygen tegen 't Schaepken.*

ALs de Hondt met het Schaep, ſoo heeft *Jugurtha* met *Adherbal* gehandelt. Want als *Adherbal* te Roomen *Jugurtham* beſchuldigde, dat hij t'onrechte zijnen Broeder had omgebracht, ende hem oock met gewelt uyt zijn goedt verdreven had: ſoo heeft *Jugurtha* valſche getuygen daer toe gekocht, ende de rechters met groot geldt verblindt, dat zij den *Adherbal*, die een rechtveerdige ſaek had, tegen alle recht 't recht hebben afgeweſen; ende den *Jugurthæ*, daer zij 't geldt van genomen hadden, toegeweſen hebben. SALLUSTIUS.

'T Onnozel flechte *Schaep* was voor het recht gedaeght,
Van den deurtrapten *Wolf* op't heftigfte aengeklaeght,
Dat het haer fchulden fou vergoeden en betalen,
Sou't anders zien van haer met macht of recht te halen:
'T eenvoudigh *Schaepken* dat met waerheyd was verfelt,
Swoer hoogh en dier, dat haer noyt ftuyver was getelt.
De *Wolf* omkocht den *Hondt*, den *Gier*, en *VVou* tot tuy-
En loerden hoe hij't recht, en rechters konde buygen: (gen,
Verdruckt 't onfchuldig *Schaep* door't oog van valfche blijck,
Dies 't vonnis tegens haer gefproken wort gelijck.
,, Soo wort een quaede zaeck door Godvergeten guyten
,, Met duyfent e'en beveft. Meyneedich dan befluyten
,, De rechters oock het recht: O wee een fulcke ftadt
,, Daer 't recht een Spinwebb' is. De ftercke maeckt een gat,
,, De teere blijfter met zijn vlogels in gevangen.
,, De Rave wert verfchoont, het Duyfken wert gehangen.
,, De vrome wert verdruckt; de boofe houden 't velt.
,, Wee! is op fulcken land, en Koninckrijck geftelt.

105. *Ezel en zijn drij Meesters.*

DIt past zeer wel op't wijf daer van in't leven DIONYSII gemeldet wort. Want als de Jonge DIONYSIUS over landt reysde, ontmoetede hem een wijf, die hem aensprack, ende seyde, dat zij eerst des Ouden DIONYSII ondersaet geweest had, maer datse om zijn grousame Tyrannije van hem was getogen, en een ander Heer gesocht, ende noch een arger verkregen hadde, dien zij oock daer na verliet, ende had nu noch een arger gevonden, welckers tyrannij zij oock niet verdragen konde, ende had des halven haer onder den Jongen DIONYSIO als eenen fraeyen Heer begeven, doch met haer hoogste schaed onder noch grooter Tyran, als alle de anderen. Was daerom van meyning geen ander Heer te soecken, uyt vrees datse noch geen arger en soude krijgen. IN'T LEVEN DIONYSII.

CV.

DEn loomen *Ezel* klaeght miſtrooſtigh en verſlagen,
Dat hij moſt door de ſtadt, ooft, moeſs, en wor'tlen
En van de leckers zijn beſpot en oock bejout (dragen,
Watte' ooren heeft dit dier! beſchimpt zijn en beſpout.
Hij biddet *Jupiter* dat hij hem wil verhooren,
En voor dees *Hovenier* een beter Meeſter ſpooren,
Daer hij geruſter leeft: zijn bede' hem wort vergunt:
Hij krijght een *Tichler* weer, die d'ander wijt uytmunt
In 's aerbeyds ſwaren laſt. Hij ſmeeckt om hulp de Goden
Om eenen andren baes, die hem redd' uyt dees noden.
Krijght een *Seemtouwer*, die hem ſoo beſwaert met laſt,
Dat voor onwilligheyt hem knuppels zijn gepaſt.
Bedenckt in zijnen zin, was ick niet geck vol ſottheyt,
Dat ick mij ſelven ſtreel, door mijn (te plompen) bottheyt,
Dat licht vernieuwen baert, veranderen van ſtaet;
Ick hebb' het goe veracht, 't naeklagen is te laet.
„ Dat is 't oprechte beeld van ongeſtade menſchen,
„ Die nimmermeer vernoeght altijdt nae beter wenſchen,
„ Geen ongemack gewoon, en eermen daer op lett,
„ Zij willen alle tijd van 't eene' op 't ander bedt.
„ Verkrijgen dan haer wil, en van het quaed in quaeder
„ Vervallen voort, en voort. Bedencken zich dan naeder;
„ En prijſen in haer zin het geen zij 't onbedacht
„ Eerſt hadden wiſpeltuyr verſmeten en veracht.
„ Verwerpt geen' oude ſchoen, leert u geluck verdragen:
„ 't Zijn ſtercke beenen die de weelde konnen dragen.

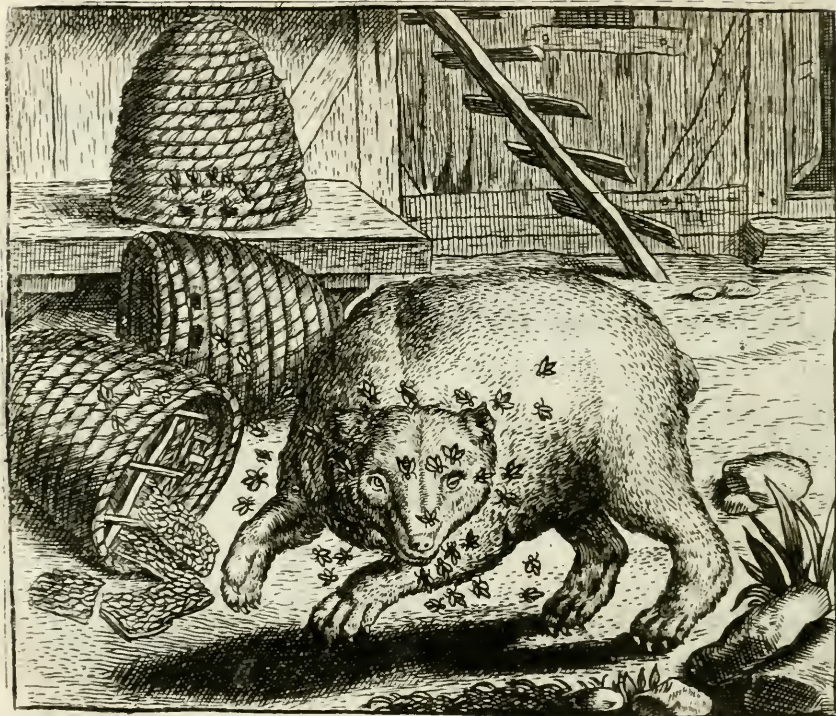
106. *De Vos en de Bock.*

SOo ist gegaen *Antonio Leoni* te *Ferrare* in *Italien*. Want als hij met zijn wijf in een kelder vol goeder wijns quam, ende na zijns hertenlust zijn buycxken vulde, soo maeckte zich de loose Feex daer uyt, ende liet den onnooselen *Antonium* met zijn staetlijcke baerdt in de pekel steken. MARTINUS DELRIO.

DE ſpitsvinnige *Voſß*, en ruygh gehaerde *Bock*,
Beſpieden eenen buyt, of eenen vetten plock:
En vinden bij geval een kelder daer de wijnen
In overvloet getont vaſt lagen bij dozijnen:
Waer nae de ſchrandre *Voſß* wel janckten zijnen darm,
Maer hij peynſt op het eynd: ſeght broeder *Bock* hoe warm
Verquicken ſoude' ons borſt door 't lieflijck pinteleeren?
De *Bock* (hoe lang gebaert) dacht niet op 't weder keeren.
Zij daelden in 't gewelf, daer zij den holle buyck
Opvulden van het nat. De *Bock* blijft in de fuyck,
Nae 't ſoete volgde' het ſuyr. De *Voſß* ligt op zijn luymen,
En ſeght, Spits-broer 't is tijd dat wij de kelder ruymen.
Laet mij eerſt gaen bezien of nieuwers eenen hondt
Of luyen rekel light, die 't ruchtbaer maeckt en kondt. (we
Krom' dij een weynich *Bock*, dat ick eerſt recht aenſchou-
De vrucht van ons geluck, ons blijdſchap loſs van rou-
Mits buyght hij zijnen hals, en laet daer over gaen (we.
Den ſlimmen loſen *Voſß*, die hem ſocht te verraen.
Het ſchalcke *Reyntjen* loert op zijn deurtrapte treken,
En laet den wijſen Baerd dus in den pekel ſteken;
Die deerlijck roept om hulpe, en klaegt in zijn verdriet:
Hij ziet en hoort hem wel, begeckt en acht hem niet.
„ Zoo wie zij ooren wendt nae der verleyders ſmeeken,
„ Bij een gebaerde *Bock* te recht wort hij geleken.
„ Want ſoo de brave baerdt baert wijsheyd en verſtandt,
„ Dan vintmen meer Doctoors als ſotten in het landt.

107. *De Beyr en de Bijen.*

ALſoo iſt den dief afgeloopen, die *Rampſinito* den Koning in Æ-*gypten* zijn ſchat ſtelen wilde. DeſenKoning had een zeer groote ſchat, om den welcken te ſekerder te behouden, hij een bijſonder vaſt getimmer liet bouwen, ende daer binnen rontomme ſtricken, ende netten uytſpannen. 't Gebeurde nu datter een vermeten Dief door een gat in dat getimmer kroop, ende verhing en verwerde hem terſtont alſo in de ſtricken, dat hy nog voorwaerts noch achterwaerts komen konde. Doen hy nu lang gearbeyt had, ende hem daer niet uyt redden konde, ſeyde hy: Had ick niet willen ſtelen, ſo waer ik in deſe ſtricken niet vervallen. HERODOTUS.

CVII.

HOe jeuckt mij mijne maege', hoe kittelen mijn zinnen,
Om ergens eenen buyt of leck' ren beet te vinnen,
Sprack d' onbesuyste *Beyr* : ick zien hier aen dees zij,
En val de korven aen, gelaen met leckernij.
Gans doodt! hoe prickelt ghij mijn dus, *ontelbre Swarmen?*
En angelt mij ter doodt; hebt over mijn erbarmen.
Den *Beyr* (om snoepen dol) bespiede' een nieuwe kans:
De *Bijkens* (op haer hoed) verleeren hem al thans
Het snoepen beter af: zy priemen hem zijn oogen,
Zijn ooren en zijn muyl: en sonder mededoogen
Doorbooren hem zijn vel, met vlimmen in zijn huyd,
Dat hy verbolgen tiert, en krijscht gants overluyd:
Ick heb te laet met schae mijn domheyd ondervonden,
Ick worde recht gepijnt om mijn bedreven sonden:
Was ick niet eerst geleert, dat ick nu andermaal
Moet klagen mijn verdriet, en lijden dese quael?
,, Wiens herte brandt en blaeckt zijn naesten te beschaden,
,, Moet straffe, schande' en smaet op zijnen halse laden.
,, Wie tijdelijcken keert, en hout zulex voor gewis,
,, Dat dit een lesse tot zijn onderwijzinge is,
,, Sal naemaels zijn gerust, en niemant meer bedroeven,
,, Genoegen met het zijn, en s'anders niet behoeven.

108. *De Vrouwe en Henne.*

SOo ging het *Dionysio* den Tyran. Want als hij met de *Contributie* niet te vreden was, die zijn onderſaten gewillig gaven, maer woude altoos haer meer afdringen, ende haer met ondraeghlijcke laſten bezwaren: doe heeft hij haer niet alleen in de grond verdorven, maer ook hem ſelfs om land ende luyden gebracht, 't welck hem namaels zijn levedage (doch te vergeefs) is leedt geweeſt. PLUTARCHUS.

CVIII.

EEn arme, en slechte *Sloor*, die eerstmael quam aen't schra-
pen,
Bequam een Lombaertsche' *Hen*, heel sonderling geschapen:
Die zwanger dagelijcx haer gretige waerdin
Een *Gulden Ey* in't nest bracht tot besolding in.
Waer uyt dan Overvloed en Rijckdom 't greetigh herte
Van dese wrecke *Sack*, besaten vol van smerte:
Die met dees vaste rente' en inkomst niet vernoeght,
Heeft tot der *Hennen* dus haer redenen gevoeght:
'Tis waer, ick erff van u de dagelijcksche vruchten;
Maer laes! zij knagen 't hert, en blijf vol ongenuchten:
Ick moet self sien den grond', ick moet self sien den schatt,
Daer in mijn droeve Ziel steets droefheyd heeft gehadt.
Zy keeltse met een mess, en hoopt met eender vlagen
Den heelen schatt, en 't gout, gelijcklijck uyt te dragen.
De Gierige' haer bevindt bedrogen in haer sin:
Terwijl zij schatten soeckt, verliest zij haer gewin.
„ S'gelijcks is menig mensch met d' inkomst niet te vreeden,
„ Maer tracht nae grooten staet, en ijdle' heerlijckheden:
„ Waeght al zijns Vaders haeff moetwillich op een bott,
„ Verliest zijn schat en hoope', een onverwachte lott.
„ Wijs is hij die genoeght, of leer 't genoegen leeren.
„ Die wickt eerst eer hij't waegt, sal na-rou van hem keeren.

109. De Leeuwe, Koe, en 't Schaep.

GElijck de Leeuw met zijn jacht-gesellen, alsoo heeft de Keyser CAIUS CALIGULA gehandelt met de Roomsche Burgers. Want als hij door haar hulp het Keyserdom verkregen had, waar voor hijse danckbaerlijck behoorde vergolden te hebben, soo is hij soo uytgevaren, dat hij tegen alle billikheyt hen hare goederen heeft afgedrongen, ende tegen alle recht de sake soo verre gebracht, dat een ijder Burger ende Boer, die sonder kinderen storf, hem tot een erfgenaem aller zijner goederen maken moeste. En die kinderen had, moesten hem ook een Soons deel in 't erfgoedt bespreken. Dwong haer mede, dat zij bij levenden gesonden lijve haer Testament maken moesten: dewelcke hij dan, op dat hij 't erff te eerder krijgen mochte, met venijn liet ombrengen, seggende, dat het niet recht en was, dat die alrede alle zijne goederen bij Testamente wech gemaeckt had, nae de makinge langer leven soude: Schraepte alsoo alles na hem, ende niemand dorfde hem wederspreken.

EEn *Leeuwe*, *Koe*, en *Schaep*, die togen op der jacht,
En hebben door haer vangſt een *Hert* daer van gebracht:
't Welck van de ſtoute *Leeu* verſcheurt zijnde' in vier dee-
Heeft daer mee na zijn luſt dus weten om te ſpeelen: (len,
Het *eerſte* komt mij toe, alſoo ick Koninck ben;
En '*t ander*, nu ick mij in 't jagen Meeſter ken;
En 't *Derde* voor de moeyte en arbeyd van het ſcheyden;
Wie 't *Vierde* deel begeert, die moet ſoo lange beyden,
Dat hij 't uyt mijne vuyſt, en kluyven mij onttreck,
Of plockhayr tegens mij, en ſnoere' hier nae den beck.
„ Let hier op reedlijck volck, met Leeuwen of met Beeren
„ In geenen bondt te treen; of wreede Over-Heeren:
„ Zij ſcheyden nae haer zin. De arme wort verdruckt,
„ 't Gae oock met haer ſoo 't wil, der fellen doen geluckt.
„ O Woekenaers ghij ſpeelt oock even deſe perten:
„ Ghij rooft der armen goedt, en maeckt haer droef van
„ Neemt pandt en hooge rent, drij dobbel intereſt, (herten,
„ En toont noch ſlechten ſchijn, al waer 't ghij van de beſt.
„ D'onnooſle wacht zijn deel, en vint hem heel bedrogen;
„ Vaſt iſt den Woekenaer in zijne kaeck gevlogen.
„ De *Leeuw* rooft met gewelt, de *Wolf* door valſche ſchijn;
„ Zoo toont het quaet geſpuys, dat zij baet-ſoeckers zijn.

110. *Den Barenden Bergh.*

SUlck een saeck heeft *Agesilaus* Koningh in Grieckenland onderstaen. Want hij maeckte een bovenmaten grooten allarm, als of hij een ontelbaer heyrkracht te veld wilde brengen, en met een ongehoorde menighte land ende lieden bekrijgen: liet oock alom de trommel slaen om volck aen te nemen. Als nu de roep groot was, ende verre luyde, soo heeft den Koning *Tachus* uyt verwondering hem opgemaeckt, en is in Griecken-land getogen, om dat groote volck te zien. Maer als hij daer quam, soo is *Agesilaus* met een kleyn veracht krijgshoopken opgetrocken: 't welck *Tachus* ziende, seyde hij: Den Bergh was swanger, en heeft een Muysken gebaert. ATHENÆUS.

CX.

EEn ſteygerende *Berg*, wiens kruyn de locht dorſt tergen,
Uytmunte door haer ſteylt' de *Piceneeſche* Bergen,
Vermat haer ſtout en koen, dat ijder hoorde' en zagh,
Hoe zij een nieuwen *Bergh* ſou brengen voor den dagh:
Dus ſwanger barſt zij uyt of 't fellijck had' gedondert:
Dies liep de wereld toe, en ijder was verwondert,
Verwachtende wat vreemdts: door 't krakende gedruys
Baertſe uyt haer ſwangre lijf de lachelijck Muys.
Is dit, riep elcken een de vrucht van 't hooge roemen?
Het ſnorcken is maer windt, u krijten wij verdoemen.
„ Vergeefs en ijdel is die ſtoft van groote konſt,
„ Van macht, van heerlijckheyt, alſt blaſen is om ſonſt.
„ Poffhanſſen zijnt te recht, want ijgelijck kan 't mercken:
„ Gekrijts genoeg, geen woll, ſei d' Nicker, en ſchoor 't verken.
„ Den eenen van zijn haeff ſnorkt, d'ander van zijn boeken:
„ Hier is heer *Calis* t'huys, den Doctor moetmen ſoecken
„ In zijne kamer daer de Doctors ſtaen te pronck:
„ Dees is een man in 't velt, en d' ander bij den dronck.
„ O onbevaren volck, wilt op dees baken letten,
„ En leeren op 't kleyn ſchip geen groote ſeylen ſetten:
„ Vlaghvoerders ſtrijckt de fock, en haelt de wimpels in:
„ Veel vlaggen (ſeght Maetroos) 't ſchip heeft geen botter in.

111. *De Hásen en Vorsschen.*

NOch vreesachtiger, als de Hasen, is geweest den Keyser CLAUDIUS. Want als hij ter tafel sat, soo moesten hem gewapende Maerschalcken dienen. Al die hij verhoorde, liet hij eerst besoecken, of zij geen moortpriem, mes, griffie of eenigh scherp bij haer hadden; en als hij van eener verstond, datmen hem na zijn leven stond, soo is hij soo verschrickt geworden, dat hij zijn regering wilde laten varen. Als hij op een tijd in den Tempel offerde, en datter een een ponjaert aen de gordel had, dien hij juyst nevens hem sagh staen, soo heeft hij haestelijck zijn raedt bij hem ontboden, ende voor de selve met stenen en suchten zich beklaegt, dat hij nergens zijns levens seker ware: heeft zich daerop t'huys gemaeckt ende binnen gehouden, ende niemandt meer tot hem ingelaten; maer alleen daernae getracht, hoe hij 't leven ende zijn rijcke behouden mochte. SABELLICUS LIB. 2.

CXI.

DE *Hasen* eens ontvlucht der Honden felle macht,
Hier hadden (bleeck van vreese) haer leger-plaets gebracht,
Op't onverzienst begint den Noorden windt te ruysschen,
In't midden van't geboomt: de bloode *Hasen* kruyssen
Het boom-rijck eycken bosch, en komen aen de kandt
Van 't drabbige Moras met hoopen aengerandt.
De *Vörschen* ongewoon soo schielijcke geruchten,
Beginnen oock uyt schrick van dit gewelt te vluchten.
Der *Hasen* Capiteyn, riep stout en onversaecht,
Spitsbroeders wijckt niet meer, nae niemanden en vraecht;
Ghij ziet wij zijn een schrick van vreesselijcke dieren,
Waeromme souden wij de rappe winden vieren?
,, 't Gaet noch soo alle daegh: wanneer de bloode guyl
,, Zijn minder over magh, hij acht hem als een uyl:
,, Hij is soo in zijn schick, hij blaest soo uyt zijn darmen,
,, Hij kapt drij mannen af met een houw seven armen.
,, Hij wijckt voor niemand niet, wanneer zijn vijandt vliet,
,, Dan ist een man in 't velt, hij vreest noch acht hem niet.
,, Maer als die wederom zijn tanden gaet ontblooten,
,, Dan kiest hij 't Haese padt, loopt voor een blaes met kooten.

112. *De Draeck en Oliphant.*

SUlcx is den Philisteen gebeurt. Want als zij met arglistigheyt *Samson* zijn sterckte hadden genomen, d' oogen uytgesteken, ende in een meulen deeden malen, hem zeer plagende, ende haer tijdkortinge van hem maeckten: En dat *Samson* vermerckte, datter een groote menighte van Philisteen in haer Afgods Tempel versamelt was, soo nam hij voor, dat hij hem aen haer wreeken wilde na zijn vermogen: doch wilde niet sterven, of de Philisteen storven met hem. Grijpt derhalven beyde de pilaeren, daer't huys op rustede, ende doetse met den Philisteen ter neder vallen, ende doodde alsoo hemselven ende haer mede. IUDICUM CAP. 16.

EEn eyſſelijcken *Draeck* bevocht een *Oliphant*,
En heeft hem metter vlucht ſeer ſchricklijck angerant:
Omſlingerde' hem zijn been, en met vergifte ſteken
Komt 'tbloed als een riviere uyt zijn groff lichaem leken,
Aemachtigh ſlap en flau door de' uytgemarchde kracht
Poſte' hij den *Draeck* op 't lijf, doode' hem met gantſcher
macht.
„ Dit is des werelts loop; wanneer de wree Tyrannen
„ De vrome te vertre' en, en d' arme netten ſpannen,
„ Omringen haer gelijck, en ſuygen uyt haer bloed,
„ Dan valt de vrome op 't lijf die hem de wreedheyd doet.
„ Gelijck de ſnelle *Rhee*, die op de ſteylle klippen
„ Den *Jager* had gejaecht, van meeninge' hem t'ontſlippen,
„ Klimt, klautert, toegeruſt de Jager ſtrengh en ſtijf:
„ De *Rhee* ſiet 's doodts gevaer, ſpringt botz hem op zijn lijf.
„ De Jager breeckt zijn hals, zijn armen en zijn beenen.
„ De *Rhee* valt onverſaeght te barſten op de ſteenen.
„ Soo wie oock yemandt meent te plagen nae zijn wil,
„ Die jaeght hem ſelven meeſt, de Jager ſtaet niet ſtil.

113. *Den Haen, en den Diamandt.*

GElijck desen *Haen*, soo zijn die van *Peru* ende *Japonia* gezint. Want al ist dat zy 't suyverste gout, ende zilver, ende edelgesteenten vinden, soo achten zy 't doch weynigh, ja seggen, Het waer ons beter ende profijtelijcker, hadden wij rog, of terwe in ons landt gevonden. ANNALES NOVI ORBIS.

Crates groote rijckdom verkregen hebbende, heeft de selve niet alleen veracht, maar oock in de Zee geworpen. Beter ist (seyde hij) dat ick u verdrencke, als dat ghy mij verderft.

DE krijghſche en ſtrijdbaere' *Haene'* al krabbelend' met
ſpooren,
Soeckt in het vuyle ſlick, ontrent de Goyſche kandt,
Nae haver of nae kaff, nae boeck-weyt of nae kooren;
Terwijl hij 't koſtjen ſoeckt, vindt hij een *Diamandt*.
Sprack, Wat magh mij 't Juweel (dus cierelijck) vermaken,
Dat d'oogen wel verfraeyt, en lonckt mij lieflijck an?
Ick ſoeck ſlechts kaff en graen, om aen den koſt te raken:
Dees pracht en overdaed daer heb ick 't walgen van.
„ Gekroonde Vogel wijs! kont ghij dijn meerder leeren,
„ Haer wulpſche dartelheyt, en diere proncherij
„ Verachten en vertreen? dus menſche wilt u keeren,
„ En ſpiegelt doch aen hem u prael en hoverdij.
„ De *Peerle'* is oock de *konſt* der wijſe en hooghgeleerde,
„ Die van d'onwetende' *Haen* verniet wort en verneert:
„ Uytwendighlijck, en is cieraet van geender weerde,
„ Soo ghij inwendichlijck nootdruftigheyt ontbeert.

114. *De Leeuw, den Haen en den Ezel.*

SUlcke Ezels waren de *Cymbri*. Want als *Marius* de plaets, daer hij zijn leger geslagen had, om de stralen des Sons gants onbequaem vondt, om hen slag te leveren; soo heeft hij hem met zijn volck ter zijden begeven, 'twelck de *Denen* ziende meynden dat hij uyt vrees voor haer vluchtede; hebben derhalven sonder rechte slagoorde haer opgemaekt, ende *Marium* nagetogen. Dewelcke uyt den Sonneschijn gekomen wesende, hem omgekeert ende haer met groot gewelt aengegrepen, ende alle ter selver plaetse nedergeleyt heeft, FRONTINUS 64.

DEn hoog verheven *Leeuw* vermoeyt van 't ſtadig jagen,
Vant eenen *Eſel* ſtaen, verloomt door 't ſacke dragen,
Daer bij een Lombaertſche *Haen*, die door zijn luid gekraei,
Den trotſen *Leeuw* verſchrickt, dat hij met eenen draei
Sich op der vlucht begeeft. Den *Eſel* overmoedigh,
Waent dat de *Leeuw* bedeeſt wort door zijn felheyd woedigh,
Hem op zijn hielen volght met een geſwinden loop,
En t'onbedachtelijck brenght hij zijn vleeſs te koop.
De *Leeuwe'* in 't ſwingen ſiet den tragen *Eſel* volgen,
Scheurt hem ter aerden ſtracx met een gemoet verbolgen,
En ſeght: dit is voor mij, voor 't welgebooren bloed
En 't eedle koninghs herte' een doren in mijn voet,
Dat ick voor yemant wijck. Dit is, o ſlechten broeder!
Dijn uyterſte bancquett. O aller Haeſen moeder!
,, Volgh waenwijs niet dien raed, om als dijn Prince vliet,
,, Hem ſmaet en ſpot te doen, om voeden zijn verdriet:
,, Of u ſchoon 't Avontuer toont gunſtich haere tuyten,
,, Sij draeyt te ſchielijck 't hooft, en ſteeckt u in de kluyten.
,, Verſtonden zij te recht den korrel van de ſaeck,
,, Dat onbedachtheyt is 't verderff der dwaeſen vaeck,
,, Zij ſouden wel beſint op beter kanſſen letten,
,, Den *Eſel* ſouw den *Leeuw* niet nae zijne' eere ſetten.

115. *Den Hase en de Schiltpadde.*

HEt laet hem aenzien, of *Hannibal* die wijtvermaerde Velt-overſte, ende *Fabius Maximus* diergelijken compact met malkander gemaeckt hadden. Want *Hannibal* was in zijn voornemen, ende aenſlagen raſch ende ſnel, *Fabius* daerentegen langſaem ende bedacht. *Hannibal* verliet hem op zijn kloeckheyt, ende vingh de ſaeck ſomtijds gants onbezint aen. Maer *Fabius* was wel langſaem, nochtans vierig, ende ſtantvaſtig in 't werk. Hier uyt quamt ['t welk ook *Hannibal* ſelfs moeſt bekennen] dat *Fabius* dickwijls ſnelder met zijn welbedagte langſaemheyt, als *Hannibal* met zijn al te grooten haeſt aenquam, en de ſtadt innam. IN VITA FABII.

CXV.

EEn ongeziene kans de *Schiltpadde'* heeft bestaen,
Als met den lichten *Haes* zij ginck een wedspul aen,
Die met zijn snelligheyt, en rassigheyt van leden
Dit loome dier verbaest met alle schamperheden:
Wat wilt ghij kruyper doen? o! luyen rondassier,
En al te tragen prij? kruyp, kruyp, nae dijn manier.
Ick koom noch vroegh genoegh. schudt van dijne' harde schelpen
Noch soo veel beenen uyt, en laetse d'ander helpen:
Ick ben doch morgen vroegh te Ronssen voor de stadt,
Eer ghij ten eynde zijt het geldeloose padt.
De *Schiltpadde'* haren wegh spoeyt stadigh sonder dralen:
Geen slaep ontrooft haer vlijt, om eere' en prijs te halen;
En vindt den *Hase* niet als op den avont spae,
Die doen zijn daed verfoeyt, meer om de schande' als schae:
,, Koomt rappen wispeltuyr, die schijnt den baers t'ontgallen,
,, U roem is al gedaen, u spillen zijn ontvallen:
,, Schout hoe gestadigheyt den lauwer-kroon ontfanght,
,, En 't wispeltuyrigh hert aen 's armoedts borsten hanght.
,, D' een groote steden bouwt, verrijcktse door haer wallen,
,, En d'ander werptse neer, doet alle dinck vervallen.
,, De staege jager jaeght, en wint ten lesten 't velt,
,, Wanneer hij op den troon der eeren wort gestelt.

116. *De Spijse-dragende Ezel.*

VEel ongeluckiger als dese last-dragenden Ezel, is geweest die ellendige gevangen Keyser *Valerianus.* Want als hij van den Koning van Persen (*Sapor* geheeten) bekrijgt, gevangen, met stricken gebonden, ende in slavernije gebracht was, soo heeft hij als een arme Ezel zeer swaren arbeyt doen moeten, ende hem oock voor een voetschamel laten gebruycken, als de Koning te peerd wilde zitten; is oock noch ellendigh geslagen, ende armelijck gespijst, tot dat hij in sulcken Ezels arbeyt zijn leven ellendighlijck eyndighde. SABELLICUS.

Hier, hier, ghij Vrecken hier, ſchout *d' Ezel* overladen
Met bouten, hoenders, taert, geſoden, en gebraden,
Saucijſſen, Haſen, Wijn, Capoenen, en Paſtey,
En hij eet dijſtlen ſelf op ſchraele en dorre wey.
,, Zoo gaet het oock met u, verſchroockte gierge ſlaven:
,, In rijckdom zij dij arm, bekommert gaet ghij draven:
,, Hebt ſtadelijcken ſorgh, beſwaert met druck en klagh,
,, Vint geen geruſt gemoet, en woelt ſchier nagt en dagh:
,, Slurpt wey en water in, ſchroomt uwen buyck te vullen:
,, Een ander heeft u haef, derf leckerlijcken ſmullen. (braet.
,, Die 't goedt heeft, ſuygt de poot; die 't niet heeft, eet ge-
,, Dees loert op woeckers winſt, en d'ander op verraet:
,, En altijd heeft hij vrees, verſmoort in ijdle ſorgen: (gen:
,, Komt ſtadigh broodt te kort, bekommert voor den mor-
,, Onthout zijn luſt het goet, en ſpaert'et uyt zijn mont;
,, Dat in het eynd verbraſt wort door de Katt' of Hondt.

117. *Den Hondt en de Schaduwe.*

SOo gelukte het den Romeynſchen *Craſſo*.deſe was rijk aen gelt ende goederen,ende hadde rontom Romen groote heerlijkheden. Maer als hij dat ſchoone land der Parthers hadde gezien,ſoo meynde hij daer noch veel rijker te werden. Verliet derhalven wat hij te Romen had, ende ſnakte na de goederen der Parthen: doch is door zijn gierigheyt bedrogen: mits hij al 't gene hij had verloor; ende 't geen hij verhoopte, niet en kreeg. PLUTARCHUS.

EEn fluxen *Waterhondt* quam uyt een ſlagers hal,
En kreeg dit *Hachjen* voor zijn trouwigheyts verval:
Al wandelende voorts een treetjen over't water
Vergroot der Sonnon ſchau zijn aes ſoo, dat't geſchater
Van vreugde' in't herte ſprang, midts dien hij hongrigh hapt
Nae den gewaenden brock, doe was hem 't vleeſs ontſnapt.
,, Dit is een leerlijck beeld van bodemlooſe menſchen,
,, Die nimmermeer vernoeght, nae groote ſchatten wen-
,, Gepijnigt ſtrengelijck van de helſche Gierigheyd: (ſchen,
,, Die nacht en dagh ontrooft al haer geruſtigheyd:
,, Vergaepen zich aen 't groote', en laten 't ſekre' vaeren,
,, En wilden op een bott, dat zij de Keyſer waeren.
,, 't Waer beter dat zij haer genoeghden met den buyt.
,, De valſche *Hoop* bedrieght, en jaeght ter poorten uyt.
,, Laet dit een baecke zijn, onſadelijcke Gieren,
,, 't Seyl uws begeerlijckheyts niet ruym te laten vieren.
,, 't Genoegen is het al. 't is beter (hoe ghij pocht)
,, Een Vogel in de handt, als hondert in de locht.

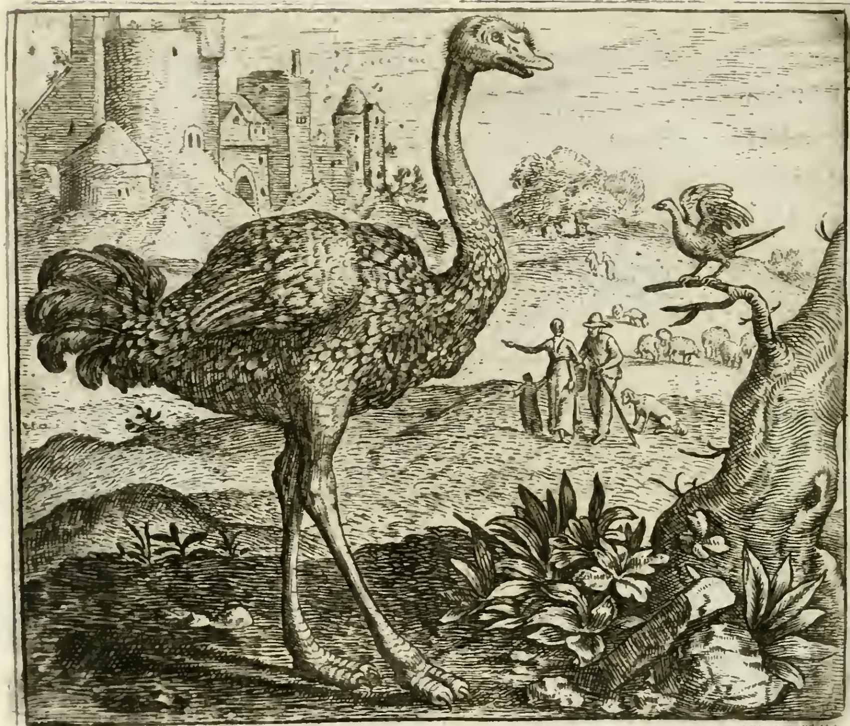
118. *Den wreeden verouderden Leeuw.*

EVen alſo iſt een Vorſt in *Sicilia* gegaen, die ſonder eenige genade ende barmhertigheyt veel jaren in zijn regeering de onderſaten als een Tyran geplaegt, ende gequelt had. Welcke Tyrannije hem namaels tot groote ſchade heeft gedijet: want hij worde daerom van haer verjaegt, ende van elck een hulp ende trooſtloos gelaten, dies hij in zijn grijſe ouderdom honger, ende kommer lijden moeſte. PLUTARCHUS.

DE Koninglijcke *Leeuw*, die in zijn frisſche dagen
Al 't andere gediert plagh wreedelijck te plagen,
Ontzien worde'om zijn moort en ſtrenge Tyrannij;
Dies zidderde' elck bevreeſt voor zijne raſernij:
Nu zijnde traegh en ſwack, van alle man verſtoten,
Veracht werdt en beſchimpt van al zijn Rijcx genoten.
Dies d'een uyt ouden haet, wijſt hem zijn ſtaelen voet,
En d'ander wrockig toont hem zijn ijvoyren hoet.
Elck juyght, om dat hij moet in bittere' armoe leven:
Nu vleyt hij hulpeloos, die 't eertijts al deed beven.
Soo dat hij ſonder trooſt, verwacht in zijne noodt
Zijn quijnende' ouderdom te ſcheyden met de doodt.
„ Zoo ſteunt de ſtoute menſch op rijckdom en op krachten:
„ Verdruckt en vilt bij nae zijn minder met verachten:
„ Hout dien hij overmagh geduyrichlijck in angſt,
„ En toont zich als den Leeuwe', heer' in der dieren vangſt:
„ Stelt 't recht naer zijnen zin, daer d'arme moet om treuren,
„ En ſchraept in zijnen ſack, al wat hem komt te veuren;
„ Dies als hij komt in noot, dan is een ijder 't ſoeck:
„ Want hij laedt op zijn hals den welverdienden vloeck.

119. *De Struys en't Nachtegaelken.*

SUlcken manier heeft de Keyser *Domitianus* in de Schou-ſpelen, die *Quinquatria* hieten, opgebracht ende onderhouden. Want in die ſelve moeſten de Hand-werckers haer konſtige hand-werk, de *Poëten* of Rijmdichters hare *Carmina*, de *Redeners* hare cierlijke ende welgeſtelde redenen, de Schermers haer geſwinde ſchermſlagen, de Springers ende goochelaers haer luchtige ende kromme-ſprongen ende bootſen vertoonen; ende een yder zijn kunſt, op't hoogſte ende beſte loven ende prijſen. MATTHÆUS RADÆUS.

DE ſtaelverſlinder *Struys* en 't *Nachtegaelken* t'ſamen,
Elckandren haren roem trotzeerende benamen.
De Vogel langhgebeent zijn vederen verhief;
De *Nachtegael* zijn ſtemme, elck een om hooren lief.
Monarchen (ſprack de *Struys*) die werrelden beſtieren
Met mijne pluymen haer vereedlen en vercieren.
Mijn liefelijck geluyt op welgeſtelde maet
(Riep 't Vogelken) verheught een yeder in zijn ſtaet:
't Zij Vorſten trots gehult met purpre en zijde banden,
Of landlien die 't geluſt te ploegen d' ackerlanden.
„ Een ijder die hier leeft, 't zij van wat ſtaet, gewis
„ Getrocken word tot 't geen zijns herten welluſt is:
„ Dat dunckt hem alderſchoonſt, en mag hem niet vervelen,
„ Elck *Zot* heeft zijn *Marot* en tijdverdrijf om ſpelen.

120. *De Krancke Gier.*

INsgelijcx wierd de Koning *Merobedus* hulpeloos gelaten, die een grousaem Tyran, ende ijselijcke bloedsuyper was, ende veel Koningen, niet anders als een Diefsche Gier de Hoenderen, vervolghde, die oock den Keyser *Tiberio* aen zijn landt ende lieden groote schade had gedaen. Dese op een tijdt qualijck gestreden hebbende, ende aen zijn macht grootlijcx geswackt, heeft bij *Tiberio* hulp gesocht, om dat hij zijn adem mochte verhalen, ende zich weder-stercken. Maer *Tiberius* sloegh hem alle hulp af, ende seyde: Hij sach hem liever swack dan sterck, doodt dan levendigh, op dat hij ende den zijnen van hem seker ende onbeschadight moghten blijven. MARCUS WELSERUS.

DE krancke Vogel *Gier* bad ernſtigh een geſonden,
Hij wilde hem in 's doods nood zijns kranckheyds diepe wonden
Doch helpen heelen nu met goed en heelſaem kruyd,
Of anders iſt met mij (ſprack d'arme zuchter) uyt;
'T is heel met mij gedaen, zal 't lijf niet houden mogen.
Neen (ſprack zijn macker) 'k heb met u geen mededoogen,
Ghij hebt mij dick gebracht in al te veel gevaers,
'K en maeck zoo licht geen roe voor mijnen eygen aers.
Mijn hulpe is u ontzeyd; kond ghij u zelf niet helpen,
Ick zal in deſen nood u lijden geenzins ſtelpen.
„ D' erfvijand in den anxſt belooft al 't geen hij magh,
„ Vermits hij in ſijn kruys zich geern geholpen zagh:
„ Maer waer hij eens verloſt uyt al zijn ongevallen,
„ Van al 't geen hij beloofde en hielt hij niets met allen.

121. *'t Onvernoegde Peerd en d'Ezel.*

OP gelijcke wijse heeft *Chillas Agrigentinus* zijn knechten met arbeyt,hoe wel niet al te zeer,beladen; 'twelck hun nochtans te swaer dachte: hebben derhalven over haer Heer geklaeght,ende haer gehouden als of daer geen knechten ter werelt waren die so veel leden ende arbeyden moesten als zij:Maer als zij eens met haer Heer over wegh reysden,ende onderwegen herberghden bij een die zijn knechten veel strenger ende harder hield , ende dagh ende nacht als Ezels tot den arbeyt dreef, soo bekenden zij dat haer arbeyt nergens nae soo swaer was , noch haer Heer nae noch verre soo streng ende ongenadigh als die zelve was. hielden derhalven op te klagen ende morren. STOBÆUS.

CXXI.

EEn fier *Deens Peertjen* moſt zomwijlen eens braveren,
Met 't narrenſleetjen, en ſpeelwagentjen zijns heeren:
Moſt zomwijl over 't ijs en ſcheuren 't ſpiegel-glas
Des Amſtels, die allom glad toegevrozen was.
Het dertel krengh werd boos, en wonder ongeduldigh,
Want 't waenden 'twas zijn heer niet zoo veel arbeyds ſchul-
Ter tijd het eens ontmoet' een wagen zwaer gelaen, (digh,
Daer eenen *Ezel* ranck voor was geſpannen aen,
Die naulijcx ſlepen mocht den zwaer geladen wagen,
En dapper werd gegroet en afgeſmeert met ſlagen.
Het *Dene Kopken* dacht, Nu zie ick hoeter gaet,
'K heb oorzaeck om vernoeght te zijn met mijnen ſtaet:
Vermids men andren vind in ſteden en in dorpen,
Die veel meer ſlavernije, als ick, zijn onderworpen.
„ Wie op zijn minder ziet, wanneer hem 't herte wroeght,
„ Kan lichtlijck in zijn ſtaet zich vinden wel vernoeght:
„ Om dat men menſchen vind, 'tzij waer wij d'oogẽ wenden,
„ Die onderworpen zijn noch tienmael meer ellenden.

122. *De Zwaan en den Oyevaer.*

ALsoo heeft in zijn dootbed gantsch vrolijck ende lieflijck gesongen die Eerweerdige man-Gods *Beda.* Daerover haer veel verwondert ende hem gevraegt hebben, waerom hij soo vrolijck sanck? Die salige man-Gods antwoorde: Soude ick niet vrolijck zingen, nadien ick zie ende beken, dat die droevige tijdt mijns sterflijcken levens voorbij is, ende de onsterflijckheyt naket, ende dat ick door dese tijdlijcke doodt al mijn noot, ende treurigheyt eyndigen sal, ende in de eeuwige vreugd en saligheyd komen. GULIELMUS MALMESBERIENSIS.

CXXII.

DEs *Somers Voorbode* eens de *Blancke Zwaen* ontmoeten,
En vraeghden waerom zij haer leven met zoo zoeten
En aengenamen lied hier eyndighden op 't left?
O (zeght zij) 't is van vreughd, dat ick dit aerdſche neſt
Vol kommer en verdriet ten laeſten worde ontſlagen,
En in de zachte ſchoot van ruſte word gedragen.
„ Een arm katijvigh man, die vroom is van gemoed,
„ Valt 't leven wonder zuur, en 't ſterven honigh-zoet.
„ Den dood hij vreughdenrijck wil in zijn armen loopen,
„ Als die hem ſluyt de poort van 's levens kercker open:
„ Van 't leven, dat veel eer een durigh ſterven is,
„ Een Gaſthuys vol verdriet, en vol bekommernis:
„ Een Zee die altijd woelt, daer 'sdroefheyds baren bruyzen.
„ Geluckigh is de Ziel die vrolijck magh verhuyzen.

123. *De Vogel Phœnix.*

GElijck den Vogel Phœnix hem ſelven zeer welrieckent hout vergadert,'twelck der Sonnen hitte aenſteeckt, ende hem daer op ſett ende verbrandt, ende dat daer nae uyt die ſelve aſſche eenen nieuwen Phœnix voortkomt: Alſo heeft onſe Heer ende Salighmaker *Jeſus Chriſtus* hem ſelven dat hout des Cruyces verkoren, ende is aen het ſelfde in 't vier der heeter liefde te gelijck verbrant, ende geſtorven. Maer daer nae ten derden dage is hij wederom nieu, onſterflijck ende onlijdelijck weder op geſtaen.

SS. PATRES.

ARabien draeght moedt, en gaet den roem afstrijcken
Van d'ander werreld wijd, en alle Koninghrijcken:
Om dat de *Phœnix* staegh haer zoele locht doorzweeft,
Die nimmer zijns gelijck ziet, noch gezien en heeft.
Die nae ses eeuwen zat, en moe van hier te swerven,
Zich willigh en van zelf toe-ruster om te sterven,
Op eenen steylen Bergh, daer hij zijn dood-bed sticht
Met zoet welruyckend hout,'t welck 'theete zomer-licht,
Vermids zijn stralen komt ontstekende verrasschen;
De Vogel flucx verbrand, en word verteert tot asschen;
Waer uyt allencx ontstaet en voortskruypt eenen worm,
Daer uyt een *Phœnix* word vernieut nae's eersten form.
„ Verstanden die geleert in wijsheyd wijd uytsteken,
„ Die werden hier bij niet onvoeghlijck vergeleken,
„ Om dat zij zelden eens aentreffen haers gelijck,
„ En door haer groote faem en eere onsterffelijck,
„ Oock andren pricklen om met uytgereckte veeren
„ Te volgen die geraeckt zijn op den Bergh van eeren;
„ Te vliegen sterrenwaerts verheven met 't gemoed,
„ Tot daermen erft te loon den groenen lauwer-hoed.

124. *De oude Oyevaer.*

IN ſulcker voegen heeft haer gedragen *Pero Cinonis* dochter. Want als haer Vader niet alleen out maer oock gevangen waer, ſoo dacht zij bij haer ſelven, hoe dat zij van hem geteelt, opgevoedt, verſorgt ende wel uytgegeven was, en daerom ſchuldigh hem in zijn noot bij te ſtaen. Dies zij verſocht bij haer Vader te weſen, ende van de Rechters ſulcx verkreegh. Heeft alſoo haren Vader een lange tijdt met haer borſten ende melck gevoedt, ende bij het leven behouden. VALERIUS MAXIMUS.

CXXIV.

IN Godsdienſt zal met recht de *Klepelaer* uytſteken;
Vermids hij zijn gebroed in liefde onvergeleken
Getrouw tot in den dood, zijn hulpe en jonſte aenbied,
En ſtadig bijſtand reyckt in allerley verdriet:
't Gebroedzel dat van joncx zij oeffnen en gewennen,
Zal deze ontfangen deughd in d'oudren weer erkennen,
En 't aes verre opgeſpeurt haer deylen wederom,
Wanneer haer overvalt den grijſen ouderdom.
,, Aen oprechte oud'ren, die Godzaligheyd hanteren,
,, De kind'ren niet dan deughd, en ware wijsheyd leeren:
,, D'aenkomers ſlaenze gae, en nemen op haer acht,
,, En hechten 't geen zij zien haer zelven in't gedacht.
,, Waer goe voorgangers zijn, daer zijn ontſteken lichten,
,, En goede boecken, die in deughd de jongheyd ſtichten.

125. *Godtsdienst des Oyevaers.*

SOo Godts-dienstigh heeft hem den Patriarch ende Outvader *Abraham* vertoont, als hij zijnen eengeboren zone *Isac* ter liefde en gehoorsaemheyt Godes, met gewilliger herten op 't platt des altaers, zijnen Hemelschen Vader tot een welriekende offerhande heeft overgegeven. GENESIS 22.

CXXV.

Ziet hoe de *Klepelaer* den Schepper aller dingen
Op-offert jaerlijcx een van zijn vruchts eerſtelingen;
En uyt het hooge neſt verpickt zijn kael gebroet,
Ter tijd een vluggeloos het lage kiezen moet.
„ O menſche die noch groeyt en lacht in uwe zonden,
„ En aen Godsdienſtigheyd u niet en acht verbonden;
„ Ziet hoe den *Oyevaer* u voor het vierſchaer daeght,
„ En van ondanckbaerheyd voor 't aenſchijn Gods ver- (klaegt:
„ Vermits gij roekeloos noyt liet ten hemel varen
„ Het wierook dat hy eyſcht op zijn gewijde altaren,
„ Maer volgt uws welluſts padt, en danſt op hare trom,
„ Betreed de dorpels noch van kerk noch ſheylighdom:
„ En weyt u beeſten-ziel in haer welluſtigheden,
„ Terwijl verbannen zijn de waerheyd en de reden.
„ Doch 't is vergeefs gepreekt, gij houd het zelfde ſpoor,
„ Neemt op geen leering agt, geeft wijsheid geen gehoor.
„ Welaen gij Goddeloos! God zal u niet verſchoonen:
„ Gedenckt ghij dient u zelf, ghij mooght u zelven loonen.

E Y N D E.